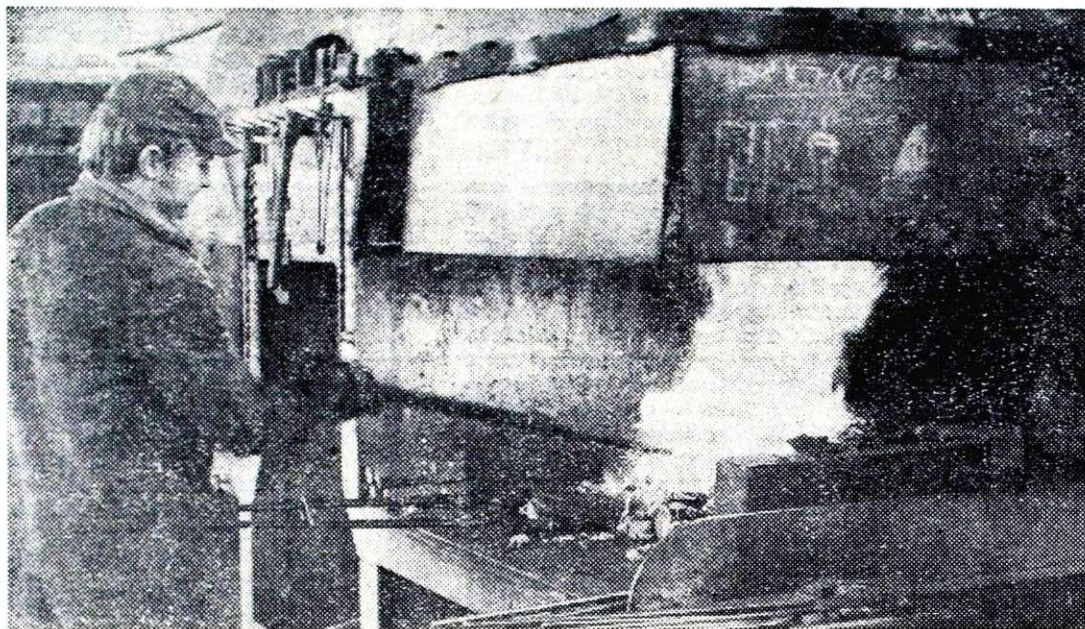

Jesenice, 5. junija 1970

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Jože Vani — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železara«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Naši sodelavci — kovači — morajo izdelovati izdelke, ki jih stroji ne zmorejo

Nerešena organizacijska in tehnološka vprašanja v martinarni

Vodstvo delovne enote talilnic je s svojimi strokovnjaki na osnovi okrožnice glavnega direktorja mag. inž. Petra Kunca nakazalo 65 nerešenih nalog in problemov, ki zavirajo večjo storilnost in čezmerno bremenijo materialne, proizvodne in vzdrževalne stroške, ali na kakršenkoli drug način zmanjšujejo poslovnost in rentabilnost ne samo delovne enote talilnic in priključnih obratov, temveč vse jeseniške železarske delovne skupnosti.

Vseh teh 65 nakazanih nalog ni mogoče hkrati in v krajšem času uspešno odstraniti in rešiti, zato so selektorji iz predloženih izločili tri iz obrata plavž, sedem iz martinarne in enega iz šamotarne. Delovna enota talilnic je pred našo iznajditelje, inovatorje, novatorje, racionalizatorje in avtorje malih obratnih izboljšav postavila enajst nerešenih nalog in problemov.

Probleme in naloge, ki teže plavžarje smo že nakazali v zadnjih dveh številkah Železara.

V današnji številki predstavljamo pet odprtih vprašanj in nalog, ki čakajo na rešitev v martinarni.

Nekatere nakazne probleme in naloge so po objavljenem prvem razpisu skušali uspešno odstraniti in rešiti v različnih izvedbah inž. Feliks Bešter, inž. Jaka Soklič in tehnik Peter Sekloča. Le za dva nerešena problema je nakazana ustrezna rešitev, vsi ostali pa čakajo še nadaljnjih pobud.

Vodstvo delovne enote talilnic je skupaj z vodstvom martinarne zadolženo, da

čimprej realizira nakazane rešitve za dva nakazana problema, ki so jih nakazali že omenjeni avtorji. Treba pa je čimprej najti tudi ustrezno in najcenejšo rešitev za način pobiranja in odstranjevanja starega železa in drugega materiala, odpadkov in navlake izpod SM peči.

Dovozni tir po katerem se prevažajo koritni vozovi je položen, oziroma teče zelo blizu peči Neurejeni kosi (večji) štrlijo prek korit in se zaradi bližine peči večkrat zadanejo ob peči ali celo prevrnejo, prav tako se razsipa staro železo in drug vložni material pred pečmi tudi pri zalaganju z vlagalnimi strojem.

Razsuti kosi starega železa in drugega materiala se morajo izpred peči čimprej odstraniti, ker življensko ogrožajo tam zaposlene delavce. To delo se vse do danes opravlja ročno ali z žerjavom, kar je zelo zamudno in neprimerno. Zaradi različnih oblik in tež je tako delo zamudno in nevarno. Potrebno je najti ustrezno mehansko ali avtomatsko odstranjevanje starega železa in drugih surovin izpred SM peči. Možna rešitev tega problema je s primernim elektromagnetom.

Pojasnila za ustrezno rešitev te naloge inovatorji dobijo pri vodstvu martinarne.

Drugi še nerešeni problem, ki teži martinarje je odtok martinarske žilindre med fazo

Nekaj o zavarovanju

Zavarovalna stroka je razmeroma težka in javnosti vse premalo poznana. Obsega številne zavarovalne panoge od katerih ima vsaka svoje posebnosti.

Zaradi nepoznavanja namena in funkcije zavarovanja, nepoznavanja dolžnosti in pravic iz sklenjenih zavarovalnih panog, imajo posamezniki, kakor tudi gospodarske organizacije včasih občutno škodo. Zato bi bilo prav, da se člani kolektiva spoznajo z zavarovanjem vsaj v tistih panogah, v katerih bi morali biti najbolj zainteresirani. Ena od takih nepoznanih panog je zavarovanje civilne odgovornosti, druga pa kolektivno nezgodno zavarovanje. Zato bom skušal ti dve zavarovalni panogi obrazložiti.

Zavarovanja za splošno civilno odgovornost se navadno zamenja s kolektivnim nezgodnim zavarovanjem, čeprav nima z njim nobene zveze.

Vsak posameznik ali kolektiv odnosno podjetje, ima interes za nezgodno zavarovanje, medtem ko je zavarovanje splošne civilne odgovornosti zanimivo samo za podjetje, to pa zaradi tega, ker so odškodninski zahtevki ob primeru kakšne nesreče, ki se je zgodila po krivdi podjetja tako zelo veliki, da bi podjetje pripeljalo lahko v neljub položaj.

Pogoji zavarovanja splošne civilne odgovornosti nam povedo, kaj je predmet zavarovanja ter pravi: »Zavarovalnica varuje zavarovanca za primer, da neka tretja oseba proti njemu na podlagi zakonskih določil o civilni od-

govornosti postavi odškodninski zahtevek zaradi dogodke, ki nastopi med veljavnostjo zavarovanja in mu je posledica smrt, poškodba telesa ali zdravja, poškodovanje ali uničenje stvari in čiste premoženjske škode.«

Predmet zavarovanja je torej odgovornost za škodo, katero je zavarovanec povzročil neki tretji osebi za čas trajanja zavarovanja. Vsaka tovarna, podjetje, obrt, organizacija, poklic in vsak posameznik je podvržen raznim odgovornostim po dejavnosti, ki jo opravlja. Te odgovornosti pa so lahko subjektivne, objektivne, kazenske, pogodbene, najemniške, primarne ali sekundarne narave. Zavarovanje za splošno civilno odgovornost pa od vseh odgovornosti, ki jih ima tovarna krije samo objektiv-

(Nadalj. na 11. str.)

Ugledni gost v Železarni

Včeraj, v četrtek, je našo Železarno obiskal s spremstvom g. Henry KEARNS — predsednik eksport-import banke iz Washingtona — ZDA.

Po razgovorih na upravi podjetja si je ogledal valjarno Bela in tehnični muzej Železarne. Več o obisku in razgovorih bomo poročali v prihodnji številki.

OBČINSKA KONFERENCA ZVEZE MLADINE SLOVENIJE	
JESENICE	
podpisuje	
PRIZNANJE	
UREDNIŠTVU LISTA ŽELEZAR	
ZA VESTNO DELO PRI	
INFORMIRANJU JAVNOSTI	
O DELU MLADINE.	
Jesenice, 31. 5. 1970	Obk. ZMS Jesenice
	 predsednik

(Nadalj. na 2. str.)

Temeljna izhodišča srednjeročnega razvoja in sedanja praksa v luči IX. kongresa ZKJ

Na vseh nivojih, od zveznih, republiških, do občinskih organov teče letos razprava o pripravah srednjeročnih razvojnih načrtov. V središču razprav so osnovna izhodišča, generalna politika in strateški cilji, ki jih moramo doseči v prihodnjem obdobju. Kako nadalje izpopolnjevati gospodarski in družbeni sistem, da bi bolj učinkovito izpopolnjevali cilje družbene in gospodarske reforme, oziroma da s tem zagotovimo vsaj temeljne pogoje gospodarjenja za vse enako. Taka prizadevanja so prav gotovo razumljiva, saj s tem skušamo oblikovati po svojih potrebah in po svojem okusu naš jutrišnji dan. Te misli razglajamo v vseh organih in na vseh nivojih, o njih z velikimi črkami pišemo v dnevnem časopisu, na teh vprašanjih dela množica ekonomistov, pravnikov, politikov in drugih strokovnjakov. Vendar pa ko prelistavaš resolucijo IX. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije iz lanskega marca in referat tovariša Tita, brez težav ugotoviš, da so temeljna izhodišča popolnoma jasna in določeno napisana in tudi sprejeta. Na njih bi se moral tudi dosledno graditi nadaljnji razvoj in na teh temeljih nadalje izpopolnjevati gospodarski in družbeni sistem. Toda praksa je povsem drugačna.

Da bom bolj konkreten, citiram samo nekaj temeljnih izhodišč sprejetih na IX. kongresu ZKJ.

«...Do konca se moramo boriti, da bodo ljudje v različnih oblikah združenega dela glavni nosilci reprodukcije. Koncentracijo sredstev in usmerjanja njihove uporabe na ekonomski podlagi morajo opravljati predvsem proizvajalci, in sicer skladno s svojimi in splošnimi interesi socialističnega razvoja. Temu se morata prilagoditi položaj in vloga bank, da bi te tako čim bolj izražale interese združenih proizvajalcev...»

«...Vsaka oblika monopola — tako ekonomskega, kot družbenega — nam mora biti tuja in ne smemo dovoliti, da bi se ta razvijal na kateremkoli področju produkcije — niti v bančništvu, trgovini in v proizvodnji, pa tudi ne v drugih družbenih dejavnostih...»

«...Nujno je treba hitreje najti praktične rešitve, ki bodo na tem področju (dosledne delitve dohodka po rezultatih dela prip. ur.) odstranili vse, kar kviri socialistično vsebino delitve dohodka in vodi do raznih oblik prisvajanja materialnih in drugih družbenih vrednosti,

ki ne temeljijo na delu in zato povzročajo zelo ostra politična nasprotja...»

«...Delovni ljudje, ki ustvarjajo materialne in druge družbene vrednote, morajo imeti občutek družbene varnosti, ki jih bo stalno spodbujala k razvijanju njihovih delovnih sposobnosti in k večjim delovnim uspehom...»

«V skladu s povečanjem proizvodnje, opremljenosti in stabilnostjo trga je treba nadaljevati proces liberalizacije cen, ki bo zajel celoten proces proizvodnje od surovin do končnih proizvodov ter postavil ustrezne oblike formiranja in družbene kontrole cen. Proces sproščanja cen mora biti usklajen z režimom uvoza, carinsko zaščito ter razmerami na domačem in tujem tržišču...»

Še in še bi lahko navajal misli iz kongresnega gradiva in sprejeta temeljna načela, ki v mnogih primerih v praksi še danes izgledajo drugačna. Kako bi si sicer razlagali stvari v praksi, ki jih dovoljuje sedanj sistem. Kako bi si sicer razlagali to, da nekateri lahko po mili volji zvišujejo cene kot monopolisti v prodaji določenega blaga, drugi zvišujejo cene svojih uslug z odobritvijo zveznih organov, medtem ko tretji aдекватno s tem ne smejo niti približno zviševati cen svojih proizvodov, ker nad njimi drži roko okorni birokratski aparat, ki pa je sicer onim drugim že nekajkrat odobril povišanje cen. Zakaj morajo biti uspehi delovnih kolektivov črne metalurgije odvisni od para birokratskega peresa, ne pa od njihovih žuljev? Zakaj se v pogledu temeljnih, sistemskih vprašanj obravnavajo nekatere gospodarske veje po drugačnem ključu kakor druge? Zakaj se nekje kopiči dohodek, ki ne temelji na delu, ampak na neenako reševanih osnovnih pogojih gospodarjenja. Zakaj s takim reševanjem vprašanja cen ustvarjamo še večjo nestabilnost, sicer pod plaščem boja za stabilnost, in povzročamo še nove gospodarske probleme. Vse to nazorno kaže na velike razlike gospodarjenja posameznih gospodarskih vej oziroma gospodarskih organizacij in kaže, da pogoji še daleč niso izenačeni!

Take in podobne misli nam blodiijo po glavi ob letošnjih razpravah o srednjeročnem in dolgoročnem razvoju Jugoslavije in Slovenije. Še toliko bolj, ker celo ljudje, ki so na kongresu ZKJ soglašali in glasovali za resolucijo, v praksi od tega odstopajo in zato, ker je zaradi nerešenih sistemskih vprašanj zelo prizadet tudi naš delovni kolektiv skupaj z vsemi kolektivi črne metalurgije.

O vsem tem še mnogo bolj prizadeto razmišljajo vsi tisti, ki jim je ta naš samoupravni socializem prodrl v zavest in, ki zastavljajo vse sile in sposobnosti za uresničitev te osrednje humanistične ali z drugo besedo kulturne naloge. Kajti pojem samoupravnega socializma vsebuje tudi priznavanje določenih moralnih norm in prav zato je naš socializem izrazito humanistična naloga. In ob vseh teh pojavih v našem gospodarstvu, se človek sprašuje, zakaj potem na nekaterih področjih take moralne norme priznavamo, druge pa jih celo zanikamo ali podiramo.

Nerešena organizacijska...

(Nadalj. s 1. strani)

zažlindiranja in rafinacije prek nasipa na pragu vratice SM peči. Rešitev tega problema je nujno potrebna, ker bi se izboljšala desulfurizacija in desulfalizacija v SM kopeli, izboljšal bi se tudi prehod toplote s plamena na kovinsko kopel, kar vse pospešuje in pocenjuje regulacijski proces v SM pečeh, poleg tega bi se znatno znižala količina in poraba goriva, vzporedno s temi pridobitvami pa bi se tudi znatno izboljšala kvaliteta jekla.

Velika ovira za uspešno odstranitev tega problema je dovažalni tir tik pred pečmi, utesnjen prostor in neprehodnost pod pečmi, poleg tega pa tudi nemogoč odvoz žlindre iz spodnjega prostora pod pečmi. Problem bi moral rešiti martinariji sami ob pomoči in sodelovanju prometnih strokovnjakov, tolače naloge je vodstvo delovne enote in obratovodstvo martinarne.

Čiščenje komor (gredelej) SM peči med obratovanjem. Komore SM peči se med obratovanjem močno zaprašijo, s tem pa se čezmerno zmanjša njihova funkcionalnost, toplotna izmenjevalna sposobnost, dotok izgorovalnega zraka, istočasno je znatno zmanjšan tudi vlek SM peči. Za bolj racionalno obratovanje komor SM peči, je treba najti ustrezno rešitev, da bi se gredeli lahko uspešno čistili med obratovanjem. Problem tolači avtorjem vodstvo martinarne.

V livni jami (grapi) martinarne predstavljajo številni vsemogoči predmeti in odpadki ter navlaka veliko obremenitev za bolj varne delovne pogoje in počutje zaposlenih. Večkrat je to

(nadalj. na 14. str.)

Boris Hafner

Železarna B. Bieruta v Czestochowi

3

Tehnični podatki: zmogljivost vetril 4.800 m³ na min., število sesalnih vodov: 14 navadnih, 2 ožja, površina DL traku 2 × 61,5 m² = 123 m², število miz na enem D. L. traku 81, kapaciteta v t/24 ur 3.690, temperatura vžigne peči max. 1250° C, gorivo za vžigno peč mešanica 20–30 % koksovega plina, 70–80 % plavžnega plina, kalorična vrednost mešanice 1400–1500 kcal/Nm³, poprečna hitrost D. L. traku 2,5 m na minuto, višina sloja mešanice 300 mm.

VSIPNE SUROVINE ZA AGLOMERAT:

Aglo-ruda: Pripeljejo jo iz Rusije iz rudnika Krivoj Rog in predstavlja velik del vložka za aglomeracijo.

Koncentrat JUGOK: tudi tega pripeljejo iz rudnika Krivoj Rog in je po zrnovitosti zelo droben, vendar drobnješi je, več železa ima.

Siderit — to je poljska ruda, ima zelo malo železa in veliko CaO, tako da pri praženju razpade in ga v plavžih ne morejo rabiti. Zato ga uporabljajo v aglomeraciji surovega, ker pa je v zrnatosti od 0–80 mm, morajo vsega prej zmlati. Meljejo ga v kladvičastem mlinu, nato pa zdrobljenega z vagoni pripeljejo nazaj v skladišče.

Zelgruda: to je koncentrat s 75–80 % Fe, ki ga dobijo tako, da slabe rude, glin in druge surovine topijo v rotacijskih pečeh, nato pa jih drobijo in ločijo z elektro magnetsko separacijo. To delajo v tovarnah Sabinov in Zeljbec, koncentrat pa pošiljajo v železarne.

Tlenek Fe: to so ostanki pri predelavi v kemičnih tovarnah in imajo približno 60 % železa. Rabijo jih zato, ker so poceni.

Plavžni prah: vso količino prahu iz obeh plavžev, ki ga vlovijo, porabijo v aglomeraciji.

Škaja: iz več valjarn v Poljski prihaja v tovarno škaja, tako da imajo škajo vedno na zalogi. Služi jim zato, da s povečanjem količine škaje dosežejo predpisano količino železa v aglomeratu če je ta prenizek.

Mešanica »C«: za železarne, ki nimajo svojih skladišč, delajo mešanico na enem centralnem skladišču in jo od tam razvažajo po posameznih

železarnah. Tako tudi v železarni B. Bieruta pride včasih mešanica iz centralnih skladišč, če so ta prepolna. Posamezne surovine v tej mešanici so v naslednji procentni sestavi: agloruda 56 %, drobno odsejane alžirske rude 10 %, piritni ogorki 5 %, drobni surovi siderit 2 %, plavžni prah 2 %, drobno odsejane krivoroške rude 10 %, odsejane SM rude 10 %, apno 5 %.

Cena take mešanice iz centralnega skladišča je 262 ND za tono.

Apno: Za dodatek mešanici uporabljajo drobno apno, oziroma odsejanec pod 10 mm, ki ga nasipavajo po skladišču.

Dolomit: Zaradi majhne količine MgO v apnencu (0,29) dodajo mešanici tudi dolomit.

Apnenec: Aglomerat z baziciteto 1,3–1,4, ki ga izdelujejo v železarni B. Bieruta, zahteva zelo velike količine apnenca. Tega dobivajo iz približno 100 kilometrov oddaljenega kamnoloma Ostrovka v zrnatosti od 0–80 mm. Nekaj ga porabijo v plavžih, za aglomeracijo pa ga dobijo v dveh kladvičnih mlinih, ki imata kapaciteto vsak po 70 t/h. Po mletju apnenca ne sejejo več, ampak enkrat na izmeno delajo analizo nadzrna nad 3 mm. To služi kot kontrola kladvičastega mlina in se to procentno drži okrog 8–10 %.

Izvršitev programa skupne in blagovne proizvodnje ter odprave za maj

Del. enota	Skupna proizvodnja			Blagovna proizvodnja			Odprava
	program	izvrš.	%	program	izvrš.	%	
Plavž	12.100	10.465	86.5				
Martinarna	26.800	25.302	94.4				
El. jeklarna	12.400	11.067	89.3				
Livarne	430	461	107.2	20	31	154.4	31
Šamotarna	1.580	1.587	100.5	280	229	81.8	229
TALILNICE:	53.310	48.882	91.7	300	260	86.6	260
Bluming	34.100	28.668	84.1	840	1.187	141.3	1.187
Linija rez.	10.600	9.356	88.3	3.000	3.780	126.—	3.955
H O P	560	481	85.9	555	458	82.4	392
Valj. žice	8.200	6.580	80.2	2.485	2.076	83.5	2.076
VALJARNA BELA:	53.460	45.085	84.3	6.880	7.501	109.—	7.610
Težka proga	2.500	3.065	122.6	400	306	76.6	306
Lahke proge	2.155	2.305	107.—	1.378	1.185	86.—	1.185
Valjarna 2400	7.900	7.266	92.—	7.700	7.173	93.2	7.068
Valjarna 1300	3.200	3.302	103.2	3.125	3.215	102.9	3.109
Jeklovlek	1.320	948	71.8	1.320	948	71.8	970
VALJARNA JAVORN.	17.075	16.886	98.9	13.923	12.827	92.1	12.638
Hladna valjarna	2.330	2.093	89.9	2.320	2.018	87.—	2.001
Žičarna	5.000	4.587	91.7	3.460	3.170	91.6	3.123
Žebeljarna	935	901	96.4	905	891	98.4	896
Elektrodni	920	914	99.4	915	910	99.5	896
PREDEL. OBRATI:	9.185	8.495	92.5	7.600	6.989	92.—	6.916
ŽELEZARNA:	133.030	119.348	89.7	28.703	27.577	96.1	27.424

Planirane proizvodnje za dom je bilo 250 ton izvršene pa 330 ton.

Meseca maja smo imeli dve tehnološki omejitvi: kisikarna je bila 11 dni v remontu, popravljali pa smo tudi eno globinsko peč v valjarni Bela. To je tudi vzrok za zmanjšano skupno in blagovno proizvodnjo. Samo pet delovnih enot od skupno 18, jih je izvršilo plan skupne proizvodnje, od tega pa so štirje od delki zadovoljili planu blagovne proizvodnje od skupno 15 enot, iz domače proizvodnje nam manjka v prvih petih mesecih 12.500 ton elektro in SM jekla, pri čemer smo v istem obdobju realizirali 4.893 ton več eksterne prodaje. Zato nam že za mesec junij manjka za pokritje re-balansa 2000 ton jekla, ki ga ne moremo črpati iz zaloga.

TOPILNICE: Plavža sta imela ob remontu kisikarne omejitve pri intenzifikaciji tehnološkega procesa, zato so dosegli za 13,5% manjšo proizvodnjo. To nam da za prvih pet mesecev že 5.706 ton manjšo realizacijo plana. Dosti slabši rezultat in več izmečka smo imeli v elektro-jeklarni, saj je bilo v enem

tednu 5 chg izmečka, to je v obdobju pomanjkanja kisika. Čas izdelave šarž v martinarni je bil za to obdobje večji, temu adekvatno pa manjša proizvodnja.

VALJARNA BELA: Slabša skupna in v redu izvršena blagovna proizvodnja. Bluming je imel izven obratovanja 3 komore za ogrevanje, poleg tega pa je dobil premalo toplega vložka. Linija rezanja bi lahko še boljše izpolnila program, če bi zadnje dni meseca ne prišlo do okvare descalinga, zaradi česar smo za en dan prekinili valjanje. Ker je valjarna žice ostala v skupni proizvodnji precej izpod planirane, ni mogla realizirati blagovne. Proizvodnja pa ni bila kritična samo v tem mesecu, ampak tudi v vseh pretečenih z izjemo marca. Tako beležimo za to obdobje 7.724 ton manjšo proizvodnjo od planirane, to pa je isto kot če en mesec sploh ne bi obratovali. Stanje se mora popraviti po obnovitvi peči v začetku julija, ko bo zamenjana kompletno vsa hidravlika. Vprašanje pa je, kako bomo zdržali do takrat, in če bomo uspeli v teku junija preskrbeti dovolj zaloge osnovne žice.

VALJARNA JAVORNIK: Nobeden izmed obratov starih valjarn ni izpolnil plana blagovne proizvodnje. Težka proga je imela abnormalen izmeček gredic za prodajo, ki so bile izdelane iz domačega in ravnanskega jekla. Zato je vprašanje, če bomo do ukinitve uspeli izdelati vso prodajo. Pri lahkkih progah je stanje kritično zaradi čiščenih gredic. Star oddelek rafama čistilnih strojev ima vsak dan manj ljudi, s tem pa je tudi manj čistilnega materiala. Valjarna tanke

pločevine je izdelala več dinamo pločevine, veliko manj pa pocinkane, ker je občasno delala pocinkovalnica samo na eno izmeno. V valjarni debele pločevine smo bili prisiljeni dva dni ustaviti obratovanje zaradi pomanjkanja vložka. Ozko grlo v valjarni Bela in jeklarni se je v tem obratu še najbolj poznalo. Romunskih slabov pa tudi v juniju še ne moremo pričakovati, ker še nimamo odprtega akreditiva. Jeklovlek je sicer skozi ves mesec normalno obratoval, vendar je imel za vlečeno linijo neugoden dimenzijski asortiment, to je premik v drobne dimenzije. Vendar pa nam drobnejši asortiment ne prinaša tudi isti finančni efekt.

PREDELOVALNI OBRATI: V hladni valjarni smo bili že skoraj brez vložka. Prek valjarne Bela ne uspevamo zmeraj tudi zagotoviti brezhibnih površin, zlasti pa robov. Zato moramo TVT ali porabiti za HOP, ali pa jih prodati. Stanje se je zadnje dni meseca izboljšalo, ker smo dobili iz ČSSR 800 ton TVT. V zadnji dekadi je šel v obratovanje tudi Demag valjni stroj, tako da je v juniju možno izpolniti plan zaradi vložka. Žičarni sicer ni primanjkovalo vložka, asortiment patentirane žice ni bil izvršen. Premalo je tudi palic, za katere imamo strojne kapacitete, ljudi pa je premalo. Elektrodni oddelek bi se moral v VP žici bolj približati planu, ker je za to dobil potrebno količino vlečene žice.

Z majem ne moremo biti zadovoljni niti po količini, niti po asortimentu. Finančni efekt bo pičel, ostane nam samo upanje, da bomo junija to popravili. — ec

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

Dežurna služba v Železarni

	telefon	
	v pisarni	doma
SOBOTA, 6. junija:		
Zdravko CRV, Javornik I.	624	760
NEDELJA, 7. junija:		
inž. Boris BREGANT, str. vzar.	952	951
PONEDELJEK, 8. junija:		
Jože KOSIR, transport	451	800/22
TOREK, 9. junija:		
Zvone LABURA, žebeljarna	738	749
SREDA, 10. junija:		
Teodor OKROŽNIK, grad vzdr.	577	739
ČETRTEK, 11. junija:		
Ciril ODLASEK, valj. Javornik	620	776
PETEK, 12. junija:		
inž. Janko PERNE, valj. Bela	848	723

Dežurna služba traja od datuma nastopa ob 7. uri do naslednjega dne do 7 ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja tel. 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

PERSONALNE VESTI ZA MESEC MAJ 1970

Novo sprejetih je bilo 51 delavcev, delovno razmerje je prenehalo 150 delavcev, od tega jih je 50 odšlo v JLA.

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI:

Franc ČUDEN, 1909, valjarna profilov — 24 let in pol v ŽJ; Janez JAKOPIČ, 1909, valjarna 1300 — 37 let v ŽJ; Vida KLINAR, 1914, jeklovlek — 23 let in pol v ŽJ; Anton LESKOVEC, 1914, valjarna profilov — 23 let v ŽJ; Alojz POGACNIK, 1911, valjarna profilov — 32 let in pol v ŽJ; Stanko SUSNIK, 1916, martinarna — 24 let v ŽJ; Janez ŠIVIC, 1914, valjarna profilov — 32 let in pol v ŽJ; Franc SMID, 1910, strojne delavnice — 37 let in pol v ŽJ; Jože ŠULIGOJ, 1915, žičarna — 16 let in pol v ŽJ; Edvard VOLČINI, 1912, valjarna 1300 — 33 let in pol v ŽJ; Vladimir ROVAN, 1912, TPD — 37 let v ŽJ.

INVALIDSKO SO BILI UPOKOJENI:

Jože BAMBIČ, 1912, valjarna 2400 — 29 let v ŽJ; Ferdinand DEJAK, 1916, martinarna — 18 let in pol v ŽJ; Alojz SUKIC, 1928, transport — 20 let in pol v ŽJ; Franc TOLAR, 1915, strojno vzdrževanje — 32 let in pol v ŽJ; Stanko ŽUPEC, 1927, valjarna Bela — 16 let v ŽJ; Ivana GABRON, 1926, pož. varn. služba — 12 let in pol v ŽJ in Leopold FERJAN, 1912, OTK — 30 let in pol v ŽJ.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali teko zaslužen pokoj!

UMRLI SO:

Ferdinand ALBREHT, 1916, pož. varn. služba — 26 let in pol v ŽJ in Ludvik POTOČNIK, 1916, varnostna služba — 26 let v ŽJ.

Svojcem naše iskreno sožalje.

IZKLJUČENI:

Mahmut Ališić, 1944, valjarna profilov; Kiro Atanasov, 1946, valjarna profilov; Rafko Bajič, 1948, valjarna 1300; Stane Baloh, 1926, strojno vzdrževanje; Marinko Bašić, 1939, šamotarna; Hasan Bešić, 1940, žičarna; Hasan Bešić, 1944, el. energija; Milan Bizjak, 1949, hladna valjarna; Teodor Brovc, 1942, valjarna 1300; Muharem Čehajič, 1929, martinarna; Janez Crv, 1936, valj. Bela; Sabit Delić, 1933, martinarna; Djordje Dimevski, 1940, plavž; Ismet Efendić, 1951, plavž; Muhamed Felić, 1948, transport; Šaban Fetić, 1951, hladna valjarna; Ivan Finžgar, 1936, livarna; Viktor Franič, 1941, transport; Jože Glavič, 1952, valjarna Bela; Dušan Habe, 1929, el. energija; Fehro Hridžić, 1937, el. jeklarna; Pavel Hrovat, 1951, žičarna; Stojan Jovančič, 1948, plavž; Hamdija Kadić, 1952, žičarna; Himzo Kaltak, 1951, žičarna; Mahmut Kantarević, 1949, plavž; Andrej Kavs, 1947, valjarna 2400; Ludvik Komljanec, 1935, hladna valjarna; Predrag Kostadinov, 1936, martinarna; Muhamed Kovačević, 1950, el. jeklarna; Vinko Kovačič, 1927, strojno vzdrževanje; Alojz Kozinc, 1950, strojno vzdrževanje; Miha Kunčič, 1941, valj. Bela; Mirko Ličer, 1949, valjarna žice; Andrej Maček, 1939, žebeljarna; Hamid Malkoč, 1945, valjarna 1300; Džemal Maločić, 1951, valjarna Bela; Husein Mehmedović, 1947, transport; Jože Metelko, 1938, hladna valjarna; Safer Mujagić, 1945, šamotarna; Valent Nestić, 1949, transport; Georgij Nikolov, 1936, elektrodni odd.; Mane Nikšić, 1948, žičarna; Aleksander Nušev, 1940, martinarna; Janez Odar, 1929, strojno vzdrževanje; Aleksander Pertovt, 1951, valjarna žice; Anton Petek, 1949, hladna valjarna; Jago Petrovič, 1950, transport; Ivan Ponjavič, 1947, martinarna; Mirko Prača, 1930, martinarna; Nikola Radonić, 1937, valjarna 2400; Filip Ravnik, 1948, hladna valjarna; Mirko Rijavec, 1932, valjarna profilov; Hasan Saletović, 1951, martinarna; Vlado Samac, 1949, strojno vzdrževanje; Stanko Stefanović, 1947, valjarna Bela; Jozo Stjepić, 1951, valjarna profilov; Jože Strajnar, 1939, valjarna 1300; Franc Strnad, 1945, elektro jeklarna; Milorad Stupar, 1945, valjarna 1300; Milan Stević, 1940, valjarna profilov; Spasoje Tomić, 1948, martinarna; Henrik Torkar, 1944, valjarna 2400; Refik Uzeirović, 1937, valjarna žice; Henrik Vajt, 1950, livarna; Dragutin Volf, 1940, transport; Drago Vrhovnik, 1945, PIV energija.

Železarski globus

JAPONSKA. V železarni Tobata, ki pripada družbi Yawata (sedaj je združena z družbo Fuji pod imenom Nippon in je s svojo proizvodno zmogljivostjo druga nia svetu), je marca letos dogla eden izmed plavžev pet dni izredno nizko porabo koksa 398 kg/t. Takšno število so dosegli s posebno skrbno presejanjem koksom in zelo dobro pripravljenim vsipom. Pri tem so dodajali mazut v količini 90 kg/t grodlja in vpihivali zrak ogret na 1000° C.

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Zaključna prireditev meseca mladosti

V nedeljo 31. maja, je bila na ploščadi hotela Špik v Martuljku zaključna prireditev meseca mladosti. Med nekaj sto udeleženci, je bilo precej nekdanjih mladinskih aktivistov, sedanjih predstavnikov mladine in družbeno-političnega življenja, vodij športnih ekip in drugih tekmovalcev ter udeležencev v prireditvah meseca mladosti. Vse navzoče je pozdravil predsednik občinske konference ZMS Jesenice prof. Srečko Krč. V svojih uvodnih besedah je predsednik govoril o doseženih uspehih v mesecu mladosti in o izvedenih akcijah, poudaril pa je vse bolj pomembno vlogo, ki jo imajo mladi v družbeno-političnem življenju.

Sledilo je podeljevanje priznanj mentorjem-mladinskim aktivistom in mladim družbenim delavcem, najboljšim ekipam in posameznikom v raznih tekmovanjih in na prireditvah.

Priznanja so dobili naslednji mentorji in mladinski aktivisti:

Tone SMITEK, profesor telesne vzgoje na Gimnaziji, Jaka KLINAR, predmetni učitelj na osnovni šoli Tone Čufar, Uroš ZUPANČIČ, strokovni sodelavec v Železarni, Janez MLAKAR, profesor telesne vzgoje na osnovni šoli Kranjska gora, Alojz TIŠOV, upokojenec iz Koroške Bele, Jože VINDIŠAR, vzgojitelj v domu ŽIC, Rina STRMEŠ, dijakinja gimnazije, Mirko SMILJIČ, vodnik JLA in Alojz ČINKELJ, delavec v Železarni.

Priznanje za uspešno informiranje javnosti o delu mladine v naši občini sta prejela radio Jesenice in uredništvo Železarja, krajevni odbor ZZB NOV Javornik — Koroška Bela pa za uspešno razvijanje tradicij NOV.

Ekipam in posameznikom so bili razdeljeni pokali in diplome za dosežene rezultate v športnih in drugih tekmovanjih v mesecu mladosti. Predsednik temeljne izobraževalne skupnosti Jesenice Miha Cenc pa je razdelil nagrade najboljšim matematikom osnovnih in srednjih šol v občini.

V kulturnem programu so sodelovali folkloristi iz Podkorena, za ples in razvedrilo pa je igral instrumentalni ansambel Janeza Mlakarja.

Na zaključni prireditvi je bilo pričakovati nekoliko večjo udeležbo mladih, organizatorji pa bi morali malo več pozornosti posvetiti vabljenim gostom.

Razgovor mladih o njihovi problematiki v Železarni

V sredo, 27. maja ob 13. uri, je bil razgovor mladih perspektivnih članov delovnega kolektiva Železarne, katerega je sklical predsednik TK ZMS Železarne Miro Ipavec. Razgovora, katerega namen je bil, da mladi sami v razgovoru povedo kaj menijo o položaju mladih v Železarni in kako gledajo na dejavnost organizacije ZK, se je udeležilo 32 mladink in mladincev.

Predstavnik IPAVEC je uvodoma prisotnim razložil namen, tega razgovora. Pri tem je poudaril, da si ZMS prizadeva ustrezno vzgojiti mlade kadre, ki bodo že v bližnji bodočnosti prišli na vodilna mesta tako v družbeno-političnih organizacijah, kot tudi v delovnih kolektivih in njihovih izvršnih organih. Tu pa je potrebno mladim perspektivnim kadrom nuditi predvsem teoretično družbeno-politično izobraževanje in jih tudi vključiti v delo samoupravnih organov. Mnogi primeri namreč kažejo, da so starejši tovariši včasih že preveč utrujeni in nezainteresirani, kar kaže potrebo po vključevanju mladih ljudi, ki bi s svojimi svežimi in čisto primernimi idejami, neobremenjeno preteklostjo in mladostnim elanom nedvomno okrepili in osvežili dejavnost samoupravnih organov v delovnih in družbeno-političnih organizacijah. Prav tako pa si mladi lahko poiščejo svoj smisel za aktivno delovanje tudi v eni od štirih interesnih področij, katerih komisije združuje TK ZMS Železarne. S tem pa se bo krepila tudi organizacija sama, kar pa je tudi eden osnovnih ciljev tako predsedstva TK ZMS Železarne kot tudi same ZMS.

Sam razgovor, ki je nato sledil je pokazal, da se mladi večinoma zavedajo svoje vloge in so temu primerno tudi razglabljal. Pri tem so največ poudarjali, da je mladim dano vse premalo možnosti za sodelovanje in sodelovanje v samoupravnih organih, niso pa pozabili omeniti tudi tega, da je še preveč mladih za tako sodelovanje zainteresirano. Vzroke nezainteresiranosti pa bi morali tudi iskati v slabih delovnih pogojih in neustreznemu finančnemu nadomestilu za delo. Prav tako pa mnogi menijo, da mladim premnogokrat ni omogočeno realno napredovanje na delovnem mestu. Zaradi vsega tega mladi postajajo ravnodušni in samo čakajo priložnosti, da si svojo življenjsko eksistenco bolj trdno zagotovijo na boljšem delovnem mestu v drugi delovni organizaciji.

V razgovoru so mladi tudi krepko obsodili razne pojave avtokracije in raznih »strokovnjakov«, ki zasedajo delovna mesta, katera po izobrazbi in mnogokrat celo po strokovnosti ne zaslužijo.

Na koncu razgovora je bilo izrečenih tudi nekaj besed o organizaciji ZK. Ugotovitev, da je poprečna starost komunistov v občini Jesenice 42 let prča, da je resnično skrajni čas, da se temu problemu posveti več pozornosti tako s strani posameznih članov (predvsem sektorjev obratnih aktivov ZK), kot organizacije ZK same in tudi predsedstva TK ZMS Železarne.

Spodbudna ideja predsednika TK ZMS Mira Ipavca o sklicevanju takih in podobnih razgovorov naj bi pritegnila k sodelovanju še več mladih ljudi, ki bodo sodelovali v razpravah, iznašali konkretne primere in predloge, ter navsezadnje, postali tudi aktivni člani TK ZMS Železarne in po svojih zmognostih prispevati svoj delež pri aktiviziranju širšega kroga mladih iz Železarne.

Z. E.

Srečanje mladih treh dežel v Celovcu

Seminar sindikalne mladine v Celovcu od 28. do 30. maja je organizirala koroška sindikalna mladina, ki je seminar imenovala »Srečanje Alpe-Adria«, na seminarju pa so sodelovali mladi iz Slovenije, Koroške in Julijske krajine.

Dnevni red trodnevnega seminarja je bil naslednji:

sistem poklicnega izobraževanja,
socialni položaj mladih delavcev,
položaj mladih v družbi.

Prireditelj srečanja, avstrijski sindikat in avstrijska sindikalna mladina, so nas v prvem dnevu seznanili z delom avstrijskih sindikatov in z njihovimi mednarodnimi stiki.

Že na samem začetku so poudarili, da si nadvse želijo, da bi bile meje med državami vse bolj odprte, posebnega pomena pa je za njih sodelovanje med omenjenimi tremi deželami.

Vsi udeleženci seminarja so bili enotni v mišljenju, da ni nepremostljivih nasprotij med tremi deželami in da meje ne morejo in ne smejo biti prepreka, da bi se ne srečali večkrat in ne našli skupnega jezika pri obravnavanju in reševanju pomembnih vprašanj, predvsem pri sodelovanju mladih iz treh dežel.

Z Zvezo sindikatov Slovenije imajo avstrijski sindikati že 15 let stalne stike, sodelovanje je obojestransko razvito. Na sploh pa si avstrijski sindikati prizadevajo za čimtesnejše sodelovanje in stike z vsemi sindikati na svetu.

Na seminarju smo spoznali tudi delo avstrijskih in italijanskih sindikatov, predvsem pa delo, položaj in zahteve mladih v vseh treh pokrajinah.

Italijanski in avstrijski kolegi so se zanimali v debatah predvsem za naloge in položaj ter delo naših samoupravnih organov, za naloge, delo in kadrovsko strukturo družbeno-političnih organizacij, predvsem pa smo vzbudili pozornost z referati in odgovori na vprašanja o delu in nalogah ter organiziranosti mladih ter o delu Zveze mladine.

Zanimal jih je tudi položaj učencev v gospodarstvu, položaj zaposlenih mladih ljudi (zaslužek, standard, zaščita, rekreacija), često pa smo morali odgovarjati tudi na vprašanja, kako je razvita demokracija, človekova svoboda, možnosti za šolanje in napredovanje, povezava in sodelovanje mladih v družbeno-političnih organizacijah in vlogah ter pomembnost Zveze mladine v naši družbi.

Vsi mladi, ki smo sodelovali na srečanju Alpe-Adria smo mnjenja, do so takšna srečanja vsestransko koristna in da moramo v bodoče posvetiti dosti več pozornosti takšnim stikom, predvsem z obmejnimi občinami v Avstriji, Italiji in Sloveniji.

Zlato Vogrič
OK ZMS Jesenice

Sprejem v ZMS

V petek, 29. maja, je bila v telovadnici osnovne šole Tone Čufar proslava, na kateri so učence sedmih razredov šole sprejeli v mladinsko organizacijo. Na proslavi sta nastopila mladinski in pionirski pevski zbor osnovne šole Tone Čufar. Sledilo je nekaj deklamacij. V program so se uvrstile tudi nekatere učenke iz petih in šestih razredov, ki so pokazale nekaj telovadnih vaj. Ob koncu proslave so mladinci dobili izkaznice, značke in mladinske knjižice.

Bogdan Bricelj, 6. razred
osnovne šole Tone Čufar

Seja predsedstva TK ZMS Železarne

Na redni seji predsedstva TK ZMS Železarne, ki je bila v ponedeljek, 1. junija ob 18. uri, so prisotni zaradi omejenega časa govorili samo o sobotni neuspehi prireditvi revije beat ansamblov.

Predsednik TK ZMS Železarne Miro IPAVEC, je prisotnim obrazložil vzroke za neuspeh zamišljene revije, ki naj bi bila v soboto 30. maja. Članom predsedstva, ki so bili zadolženi za organiziranje te revije, je uspelo zagotoviti pristanek petih ansamblov in pevcem Tomaža Domiclja in Saša Pirca ter še ene pevke. V primeru lepega vremena bi bila prireditev na hokejskem igrišču Podmežakljo. Zaradi dežja pa so morali prireditev prestaviti v dvorano pri Jeleni. Predhodno so prosili tudi za uporabo dvorane v TVD Partizan, vendar jim odgovorni tega niso dovolili zaradi pripravljenosti na nedeljski telovadni nastop.

Po besedah predsednika Ipavca, naj bi člani ansambla Caravelle, ki so bili tudi prijavljeni igrati, posodili opremo tudi povabljenim članom ansamblov, ki so vsi prišli brez nje. Tega dogovora pa se po njegovih besedah člani ansambla Caravelle niso držali in so kasneje dejali, da opreme ne posodijo in so tik pred prireditvijo odšli. Preostalo ni nič drugega kot, da se prireditev odpove in povabljen ansamble in pevce odslovi. Ker pa se je kasneje zbralo kar dosti mladih, ki so prišli na ples, so predsednik TK ZMS Železarne, en član predsedstva in člani ansambla »Sršeni« odšli v Kranj po opremo. Medtem pa so začeli igrati tudi »Caravelle«, ki so kasneje izmenoma nastopali s »Sršeni«.

Mladi, ki so prišli na ples, so vsaj delno prišli na svoj račun, nerazumljivo pa je vedenje neodgovornih posameznikov, ki so na koncu plesa polomili dva stola in razbili steklo na vhodnih vratih.

Predsedstvo TK ZMS Železarne se zaveda svojih napak pri organizaciji neuspele revije in tudi tega, da sprejete naloge niso izpolnili. Prisotni na seji so bili zato mnjenja, da se mladim oddolžijo na ta način, da bi kasneje povabili na Jesenice kvaliteten in popularen beat ansambel, ki bi izvedel samostojni koncert.

Z. E.

Železarski globus

INDIJA. Osem japonskih železarskih družb je nedavno podpisalo novo pogodbo za dobavo indijske železove rude. Po tej pogodbi bodo indijski rudniki dobavili na Japonsko do leta 1979 skupno 71,2 milijona ton železarske rude v vrednosti 715 milijonov dolarjev. Do leta 1980 računajo, da bodo povečali letno dobavo te rude japonskim železarnam na 25–30 milijonov ton.

Samoupravni organi v preteklem tednu

23. seja odbora za dohodek in sistem nagrajevanja

Predsednik odbora za dohodek in sistem nagrajevanja je sklical 23. sejo odbora v petek, 29. maja 1970 in za dnevni red predlagal razpravo o problematiki premiranja v Železarni.

Na podlagi strokovne analize problematike premiranja, ki jo pripravila služba za nagrajevanje in je zajemala tri vrste premiranja in po temeljiti razpravi o tem, so sklenili:

1. Sprejeli so pravilnik o premiranju maternilnih prihrankov in s tem praznoprav izpopolnili sklep delavskega sveta Železarne in doslej veljavni pravilnik, ki ga je delavski svet Železarne sprejel na seji, dne 8. oktobra 1969. Pravilnik bo veljal od 1. julija 1970, služba za nagrajevanje pa bo do takrat pripravila osnovne normative za premiranje, ki bodo sestavni del pravilnika oziroma njegov dodatek, kajti osnove je treba nenehno prilagajati pogojem proizvodnje in poslovanja. V tem smislu so tudi pooblastili službo za nagrajevanje in naročili, da o premiranju redno trimečno poroča odboru za nagrajevanje.

Hkrati so naročili obratovodstvu, da svoje pravilnike za interno delitev premij na prihrankih uskladijo s tem pravilnikom in normativ-

nimi osnovami, pravilnike pa predložijo v potrditev njihovim komisijam za medsebojne odnose in nagrajevanja.

2. Posebne premije, to je druga vrsta premiranja obravnavane problematike, katera vsaka za sebe predstavlja zaključeno celoto, pa ostanejo še naprej v veljavi v sedanjih obliki. To so premije za izboljšanje dobiti (izplena), premije za zmanjšanje stojnin, premije za remonte, premije za vzdržnost peči in podobno.

3. Glede tretje vrste premiranja, ki je uvedeno za večjo proizvodnjo v posameznih obratih, so menili, da stanje v Železarni ne dovoljuje, da bi to vrsto premiranja na splošno razširili, ker bi to zahtevalo znatna dodatna sredstva. Menili so, da je nujno, da v Železarni takšna vrsta premiranja je, vendar naj se uvede izključno samo za tista dela, ki bodo izkazana v neposrednih pozitivnih rezultatih poslovanja in realizacije Železarne. Sklenili so, da bodo o teh premijah razpravljali na naslednji seji.

be zaščite po zamisli avtorja, so kvari na ohišjih ležajev in samih ležajih vodilnih valjev Siemag valčnega stroja popolnoma odpadli in proizvodnja poteka nemoteno v vsesplošno zadovoljstvo valjavcev, kakor tudi strojnih vzdrževalcev. V slučaju manjših ali večjih okvar na vodilnih valjih Siemag valčnega stroja v hladni valjarni je zamenjava gredi, ohišja in ležajev enostavna in hitra, brez večjih zastojev in izpadov proizvodnje.

Člani komisije so na osnovi prijave tehnične izboljšave, mnenja in ocen pristojnih in odgovornih strokovnjakov priznali avtorju tehnične izboljšave enkratno odškodnino v višini 470 N din.

Novemu strojnemu vzdrževalcu iz predelovalnih obratov, ki se je aktivno vključil med inovatorje iskreno čestitamo k priznani odškodnini in doseženemu delovnemu uspehu.

Tako kot pospešeno in objektivno ocenjuje vsak predlog posebej komisija za izume in racionalizacijo pri svetu DE predelovalnih obratov, bi bilo zaželeno in potrebno, da bi za poživitev novatorske in racionalizatorske aktivnosti tudi ostale komisije bolj pospešeno delale. Nekatere komisije za izume in racionalizacijo pri svetih delovnih enot so v tem pogledu mnogo premalo aktivne in morajo avtorji čakati predolgo na oceno svoje izboljšave in še prav posebej na priznanje spodbudne odškodnine.

Hitro, pospešeno in objektivno ocenjevanje tehničnih izboljšav in spodbudno nagrajevanje prizadevnih in uspešnih inovatorjev je prav gotovo najboljša oblika mobilizacije novih iznajditeljev, novatorjev in racionalizatorjev.

Poklicna razglednica

»Problem izbire poklica prerašča danes v širši problem globalne priprave posameznika na njegovo delo, vključitev v delovni proces, delovno organizacijo, na njegovo poklicno kariero« (Gross 1967).

Zato ni slučaj, če je v nekaterih razvitih državah (ZDA, Francija) poklicno usmerjanje skoraj v celoti osredotočeno na šolah samih. Zato imajo nekaj učiteljev, ki so posebej usposobljeni za poklicno usmerjanje. Podobne težnje se pojavljajo tudi pri nas. Nekateri se zavzemajo za uvedbo šolskih psiholoških, pedagoških in socialnih služb, pri čemer naj bi koordinacijo akcij na področju poklicnega usmerjanja prevzel socialni delavec.

Sicer smo že nekajkrat omenili, da je področje poklicnega usmerjanja mladine in odraslih zahtevna naloga in za naše tovarniške razmere še prav posebno aktualna. Zato bi se jo kazalo lotiti v posebnem sestavku. Danes se raje zadržimo pri zapisu, starem nekaj let, mladega človeka, ki je želel eno, postal pa je čisto nekaj drugega.

»Ko sem stopil v železarsko poklicno šolo, sem si trdno želel, da bi se izučil za strojnega ključavničarja. Zaradi rekonstrukcije Železarne pa se je naša šola odločila, da bo letos in v prihodnje usposobila več vajencev za poklic valjavca. Tako so nekaj vajencev, med njimi tudi mene, namenili za valjavski poklic.

O valjavstvu nisem vedel ničesar, imel sem samo nejasno predstavo o svojem bodočem poklicu. Bilo mi je celo nekoliko tesno, ko smo zapustili šolo in se nekega deževnega dne znašli na Javorniku.

Takoj ko sem prišel v obrat sem spoznal, da je valjavstvo poklic s široko perspektivo. Sprva me je oče celo odvrčal od tega, da bi se izučil za valjavca. Tako so mi svetovali tudi nekateri valjavci. Vendar nisem poslušal ne enega ne drugega. Z veseljem sem se lotil dela in učenja poklica valjavca, ki mi bo dajal kruh, saj me starši prav gotovo ne bodo preživljali do smrti. V obratu 2400, to je valjarna debele pločevine, se bom izučil za prvega valjavca. Ker pa mora valjavec dobro poznati vsa delovna mesta, delam sedaj na različnih delovnih mestih.

Valjavstvo do danes ni bil tako priznan poklic kot ključavničarski ali električarski, a je zelo perspektiven. Z graditvijo novih modernih valjarn na Beli in z montažo nove 80-tonske elektropeči, se bo produkcija valjarn še povečala. Od valjavcev zahtevajo danes veliko več zaradi novih modernih strojev, pa tudi zato, ker se proizvajajo zmerom bolj kvalitetna in specialna jekla.

Zato se bo treba še veliko učiti, saj bomo le tako lahko postali dobri delavci v svoji stroki.«

5. seja komisije za izume in racionalizacije DE predelovalnih obratov

V petek, dne 22. maja je imela komisija za izume in racionalizacijo pri svetu DE predelovalnih obratov že svojo 5. redno sejo, ki jo je vodil predsednik komisije inž. Dušan Prešeren. Člani komisije so obravnavali in ocenili tehnično izboljšavo št. 140, katero je izvedel na vodilnih valjih in ležajih Siemag valčnega stroja skupinovodja strojnih vzdrževalcev Ludvik PECAR.

Avtor je na osnovi večletnih izkušenj izvirno zaščitil ohišje ležajev in preprečil stalne kvare in zastoje, ki

so povzročali velike izpade proizvodnje in čezmerno obremenjevali vzdrževalce. Na osnovi nove originalne izved-

● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton ● tehnični feljton

Nafta v letu 1969

Količina načrpane nafte je leta 1969 v svetovnem merilu prvič prekoračila številko dve milijardi ton. Medtem ko so leta 1968 načrpali na svetu skupno 1976 milijonov ton, je bila količina v preteklem letu za 158 milijonov ton ali za 8 % večja.

Iz spodnje tabele je razvidno koliko so načrpali nafte v tistih državah, kjer je bila količina večja kot 10 milijonov ton (v milijonih ton). Poleg tega je naveden tudi približen odstotek za določeno državo v odnosu na skupno količino v svetu. Oba podatka sta navedena za leti 1968 in 1969.

Država	1968 mil. ton	1969 mil. ton	1968 %	1969 %
ZDA	503	510	25	24
Sovjetska zveza	309	329	16	15
Venezuela	187	187	9	9
Iran	142	168	7	8
Libija	125	150	6	7
Saudska Arabija	141	148	7	7

Kuvajt	122	129	6	6
Irak	74	75	4	4
Kanada	57	63	3	3
Alžirija	42	44	2	2
Indonezija	29	37	1	2
Abu Dhabi	24	29	1	1
Nigerija	7	26	0	1
Kuvajt Nevtr. cona	23	24	1	1
Mehika	20	21	1	1
Argentina	18	19	1	1
Katar	16	17	1	1
Oman	12	16	1	1
ZAR	11	16	1	1
NDR	16	14	1	1
Romunija	13	13	1	1

Skupaj 1885 2035 95 97

Zemeljskega plina so v preteklem letu dobili iz vrtin po vsem svetu okoli milijardo m³. To ustreza

približno milijardi ton nafte. Skupno so torej lani načrpali zemeljskega plina in nafte, izraženo v obliki nafte, približno 3,1 milijarde ton.

Znane zaloge zemeljskega plina cenijo na okoli 40 bilijonov m³ kar ustreza približno 40 milijardam ton nafte. Vendar računajo, da predstavljajo vse možne zaloge plina, ki je še v zemeljski notranjosti, še precej večjo količino.

Poraba zemeljskega plina in nafte je znašala v preteklem letu približno 850 kg na prebivalca (izraženo kot nafta). Pri tem računajo, da prebiva na zemlji okoli 3,6 milijarde ljudi. Ta številka je za približno dve tretjini večja kot je bila poraba premoga.

Se nekaj značilnih števil iz zgodovine črpanja nafte: Leta 1859 pričetek industrijskega črpanja

1900	20 mil. ton
1920	100 mil. ton
1930	200 mil. ton
1940	300 mil. ton
1950	500 mil. ton
1960	1000 mil. ton
1965	1500 mil. ton
1968	2000 mil. ton
1972	2500 mil. ton (ocenjeno)

Sestanki delovnih skupin

JAVORNIK I — ADJUSTAŽA — Delovna skupina Zupan je imela sestanek 7. maja. Vodja delovne skupine je prisotne seznanil s sklepi samoupravnih organov. Zahtevajo odgovor od pristojne službe, zakaj ne dobavi očal z dioptrijo. Prav tako zahtevajo naj samoupravni organi sprejmejo sklep, da je treba pri novih strojih zaposliti samo delavce iz obratov, ki sedaj ustavljajo proizvodnjo. Sodelavec Por želi pojasniti zaradi kovačev, ker ne bodo več zaposleni v nočni izmeni. Menijo, da brez izdelave poizkusnih vzorcev ni mogoče opraviti delo kakor je treba.

JAVORNIK I — ADJUSTAŽA — Delovna skupina Benedičič je imela sestanek 8. maja. Člani delovne skupine so bili najprej seznanjeni s proizvodno problematiko za april in obveznostmi za maj. Tudi na tem sestanku je bilo predlagano naj bi samoupravni organi sprejeli sklep, da je pri novih strojih treba zaposliti samo delavce iz obratov, ki bodo sedaj ustavili proizvodnjo.

JAVORNIK I — ADJUSTAŽA — Na sestanku delovne skupine Dolinar so bili prisotni seznanjeni z doseženimi rezultati za april in planom za maj. Precej so govorili o tem, da je treba pri novih strojih zaposliti delavce iz obratov, ki bodo sedaj prenehali s proizvodnjo. Prisotni so bili opozorjeni še na brušenje materiala za tovarno verig v Lescah, ter na red in čistočo v obratu.

JAVORNIK I — TEHTNICA — Na dnevnem redu sestanka delovne skupine je bila informacija o ustavitvi težke proge, informacija je bila sprejeta brez pripomb, dokler ne bodo vedeli kam bodo posamezni delavci dodeljeni.

VALJARNA 1300 — ODPRAVA IZDELKOV — Sestanek so imeli 19. maja, razpravljali pa so o tem, kako bodo razporedili delo, ker imajo na razpolago samo še tri nakladalce in enega delavca za pripravo materiala. To bi zadostovalo za eno izmeno. Ker druge izbire ni so se odločili za delo v eni izmeni, kljub temu da delo trpi. Vprašujejo, če res ni mogoče, da bi jim dodelili še dva delavca za nakladanje, da bi nemoteno ter solidno in pravilno naloženi material odpravili kupcem. Pomagali bi si lahko tudi z mlajšimi delavci.

VALJARNA BELA — Na sestanku delovne skupine Noč 16. maja, so analizirali izpolnjevanje proizvodnih nalog za april in govorili o proizvodnem načrtu za maj. Imeli so tudi težave zaradi pomanjkanja delavcev ter slabega vzdrževanja proizvodnih naprav. Pomanjkanje delovne sile bodo morali reševati z nadurnim delom na škarjah in oblikovalnih progah in tako povečali proizvodnjo. Delovno disciplino in izkoriščanje delovnega časa bi lahko izboljšali ob koncu dne, vodstvo pa naj poskrbi, da bo na razpolago dovolj tople vode za umivanje. Za red in čistočo v obratu ter vrnost pri delu je odgovoren sleherni delavec na svojem delovnem mestu. Ponovno ugotavljajo, da na področju nagrajevanja še ni bilo ničesar narejenega za medsebojno usklajevanje med oddelki glede ur in so zato osebni dohodki različni.

VALJARNA BELA — POVRŠINSKA OBDELAVA — Na sestanku delovne skupine Beg 19. maja so zahtevali, da je treba realizirati zahtevo glede sušilnice in ostalih higienskih prostorov, ker je sedanje stanje nevzdržno. Ponovno je bilo postavljeno vprašanje glede kabine na 16-tonskem žerjavu. Delovna skupina meni, da kolikor ti dve zahtevi ne bosta realizirani tudi nima smisla, da bi se še naprej sestajali. Poleg tega zahtevajo sistematičen zdravniški pregled zaradi velike količine prahu ter vročine. Boriti se je treba za vsak kilogram jekla, da bo dobit (izplen) čimbolj. Upoštevati je treba navodila ter regulative. Vedeti je treba, da vsak kilogram jekla, ki bi ga nameravali za izmeček, pomeni izgubo za podjetje. Naprave naj bodo čimbolje izkoriščene, apelirajo pa tudi na dosledno uporabo zaščitnih sredstev.

VALJARNA BELA — POVRŠINSKA OBDELAVA — Na sestanku delovne skupine Zagar so analizirali poškodbe pri delu in ponovno poudarili, da je treba uporabljati zaščitna sredstva. Koriščenje delovnega časa bi bilo lahko boljše, če bi bile higienske naprave bolj pri roki. Na 16-tonskem žerjavu je treba urediti kabino, zaradi velikih količin prahu pa prisotni zahtevajo sistematičen zdravniški pregled.

VALJARNA BELA — POVRŠINSKA OBDELAVA — Na sestanku delovne skupine Podlipnik 20. maja, so ugotovili, da je možno z boljšim izkoriščanjem delovnega časa povečati proizvodnjo. Večjo pozornost nameravajo posvetiti tudi dobitju (izplenu). Kdor ne bo dosledno uporabljal zaščitnih sredstev, ga je treba odstraniti z dela. Prisotni so zahtevali sistematičen zdravniški pregled, ureditev higienskih prostorov ter kabino na 16-tonskem žerjavu, ker obstaja nevarnost, da se bo sedanja kabina zrušila. Zaradi tega so žerjavovodje tudi v življenjski nevarnosti. V zvezi s prehodom na skrajšani delovni čas bodo delavci pisмено obveščeni in se bodo za to odločili tudi s podpisom.

JAVORNIK I — ADJUSTAŽA — Delovna skupina Udir je imela sestanek 19. maja. Najprej so bili seznanjeni z informacijo obratovodstva o ustavljanju posameznih prog. Na sestanku je bilo rečeno, da je predvidena proizvodnja spirarno varjenih cevi, glede prekvalifikacij pa bodo dobili ustrezna pojasnila na sestankih. Na ostala vprašanja so delavci dobili ustrezna pojasnila.

JAVORNIK I — Delovna skupina Markelj se je sestala 19. maja. Razpravljali so o planu za maj, je je zaradi ukinitve ene posade tudi manjši. Predvideno je, da bodo po ustavitvi posameznih prog v sedanjih prostorih začeli s proizvodnjo spirarno varjenih cevi. Proizvodnja naj bi stekla tudi na strojih za oblikovanje profilov. Zahtevali so, da naj bi bili na omenjenih strojih zaposleni le delavci iz obrata Javornik I, ne pa iz drugih obratov.

HVŽ — HLADNA VALJARNA — Delovna skupina Urbanc - Jakopič, je imela sestanek 11. maja. Postavljeno je bilo vprašanje, zakaj delavci zapuščajo hladno valjarno in zakaj so tako nizki osebni dohodki. Tovariš Urbanc je ob koncu sestanka opozoril delavce zaradi neustreznega koriščenja delovnega časa, ter na čistočo in disciplino. Na sestanku je bilo prisotnih 30 delavcev.

HLADNA VALJARNA — Na sestanku delovne skupine Prevc so imeli navzoči pripombe glede vložka, ki ga dobivajo iz valjarne Bela. Kolikor bi dobivali vložek z dobrim robom in ustreznih dimenzij, bi proizvodni načrt lahko izpolnili. V nasprotnem primeru pa imajo zaradi vložka težave ter škodo na strojih.

PLAVŽ — KAMNOLOM TREBEŽ — Sestanek so imeli 18. maja. Obširneje so govorili o iztirjenju košare, ko bi pri tem bil lahko poškodovan sodelavec Ismet Barčič. V zvezi s tem je bilo rečeno, da nekateri mlajši delavci vse prehitro postanejo samozavestni in tudi premalo pazljivi. To naj bo tudi opozorilo starejšim delavcem, ki naj vedno pazijo kaj delajo mlajši delavci. Prisotni so bili mnenja, da je v zapisniku sestankov delovnih skupin, vse premalo nakazanih problemov, ki jih je treba uspešno rešiti. Pravijo, da glede druge plačilne skupine razen obljub ni bilo še ničesar narejenega.

PLAVŽ — APNENICA — Na sestanku 18. maja so govorili predvsem o proizvodnji. Težko je izpolniti plan, kadar je apno dobro žgano in se drobi. Imajo pripombe zaradi odzemanja apna, ki ga martinarna zelo različno odvzema. Čudno se jim zdi, kako je mogoče, da so pred 15 ali 20 leti v redu in zadovoljivo delali, sedaj pa ob zmanjšanju posadi ni vse najboljše. Na delovnih mestih so za to, da ustvarjajo proizvodnjo, drugi pa so usposobljeni in plačani za to, da jo prodajo. Kako bodo to uredili je njihova stvar.

MARTINARNA — STARO ŽELEZO — Sestanek delovne skupine Benedičič je bil 16. maja. Bili so soglasni s predlogom tovariša Stanka Leskovška in zahtevali, da svet DE talilnic poišče ustrezno obliko informiranja, s katero bi obveščal delovne skupine o svojem delu. Treba je zaostri delovno disciplino, predvsem glede koriščenja delovnega časa. Želijo informacijo glede perspektive Železarne, oziroma v katero smer se bo v prihodnje razvijala.

VEN — JEKLARNA — Sestanek so imeli 11. maja, tovariš Kos pa je prisotne ponovno opozoril na varno delo. Želijo urejene higienske prostore, pri elektrodelačnici martinarne.

STROJNO VZDRŽEVANJE — INSTALACIJA JAVORNIK — Na sestanku 15. maja je bilo ponovno postavljeno vprašanje, kako je s premijami

za inštalaterje na Javorniku za dela v valjarni Bela. Da bi odpravili nezadovoljstvo in slabo počutje, naj bodo pogoji pod istim obratovodstvom za vse enaki in za enako delo tudi enako plačani. Ker na nekatera vprašanja, postavljena na prejšnjih sestankih niso prejeli odgovorov, želijo, da se to ne bi več ponovilo.

STROJNE DELAVNICE — MATERIALNA SLUŽBA — Sestanek so imeli 11. maja. Dogovorili so se, da je treba delovni čas čimbolje izkoristiti. Izboljšati bi bilo treba dostavo vložka do posameznih strojev.

STROJNO VZDRŽEVANJE — INSTALACIJA JESENICE — Sestanek so imeli 8. maja. Bili so zelo kritični glede neenotnih kriterijev nagrajevanja. Zanimalo jih je, kaj je z odgovorom na vprašanje, da samo oddelek SV Bela dobiva premije, drugi oddelki pa ne. Tudi inštalaterji so občasno zaposleni na napravah na Beli, vendar za to ne dobivajo premij. Vprašujejo tudi, kdaj bodo oddelki v eni enoti enako nagrajeni.

STROJNO VZDRŽEVANJE — MONTAŽA JAVORNIK — Na sestanku delovne skupine, je vodja opozoril, da je treba bolj intenzivno koristiti dopuste, ker so glede tega v zaostanku. Vsi, ki nameravajo na dopust morajo to pravočasno javiti vodji delovne skupine; sledila je še informacija oziroma opozorilo o doslednem koriščenju 8-urnega delovnega časa na delovnih mestih.

VEN — JAVORNIK — Delovna skupina je imela sestanek 11. maja, razpravljali pa so samo o predlaganem osnutku statuta Železarne, ter se dalj časa zadržali pri členih, ki so najbolj aktualni.

TRANSPORTNI OBRATI — Na sestanku delovne skupine 11. maja, je bil glede koriščenja delovnega časa sprejet sklep, da se vsem, ki predčasno prenehajo z delom odpiše ena delovna ura. To velja tudi za ostale delavce. Predlagajo, naj bi v Železarni enotno uredili glede predčasnega prenehanja dela za tista delovna mesta, kjer delavci zaradi izjemnih pogojev rabijo več časa za umivanje. Delovne obleke za mehanike ne ustrezajo in zato pogosto ugotavljajo obolenje ledvic. Sedanje obleke naj bi nadomestili s kombinezoni (pajaci), ki jih uporabljajo v sodobnejših delavnicah. Obleke niso drage, so pa bolj varne.

SPLOŠNI SEKTOR — Sestanek delovne skupine je bil 5. maja. Sekretar podjetja tovt. Stare je prisotne informiral o stanju v prvem četrtletju in vzporedno s tem o izpolnjevanju programa skupne in blagovne proizvodnje. Prisotni so bili seznanjeni tudi s programom prostih sobot za leto 1970 ter uvajanju 42-urnega tednika. Govorili so še o disciplini ter o pogodbi s koksarno Lukovac o dobavi koksa ter o postopnem reorganiziranju splošnega sektorja v sekretariat Železarne. Seznanjeni so bili tudi z okrožnico, ki obravnava letošnje regrese.

RO TKR — Sestanek so imeli 6. maja. V zvezi s sklepom delavskega sveta o prostih sobotah, je bilo na sestanku postavljeno vprašanje v zvezi zmanjšanja dopustov zaradi uvedbe prostih sobot. Ker bomo imeli do konca leta 44-urni teden, želijo pojasniti, če bo okrožnica korigirana ali ne? Strinjali so se s predlogom vodstva, da se iz mase OD za RO dodeli nagrada tovarišici Sonji Lavtar, metalurškemu tehniku, za njeno vestno delo.

SEP — Sestanek so imeli 11. maja. Predlagali so, da naj bi na prihodnjem sestanku delovne skupine obravnavali proizvodno perspektivo podjetja in vlogo strokovnih služb.

TRANSPORTNI OBRATI — VZDRŽEVANJE PROG — Šef transportnih obratov, je na sestanku 11. maja obrazložil problematiko skrajšanega delovnega časa in povedal, da bo v oddelku vzdrževanja prog uveden delovni čas 5 + 2. Tovariš Kobentar je še dodal, da je razpored prostih sobot za leto 1970 že sestavljen. Delovno disciplino v obratu bo treba izboljšati ter bolj racionalno koristiti delovni čas. Na ta način bodo zagotovljeni osebni dohodki.

TRANSPORTNI OBRATI — Sestali so se 14. maja. Obravnavali so problematiko o uvajanju skrajšanega delovnega časa ter govorili o delovni disciplini, ki jo je treba izboljšati. Na sestanku delovne skupine, ki ga je vodil tovariš Kavalari, je bilo poudarjeno, da je treba delovni čas koristiti skladno s predpisi.

MARTINARNA — LIVNA JAMA — Na sestanku delovne skupine 21. maja, je tovariš Bauman govoril o varnosti pri delu, zlasti še o verigah za trganje lijakov, kar še ni urejeno. Inšpekcija dela namreč ne dovoljuje obratovanje s takšnimi verigami, kar je razumljivo. Pri odkrivanju nepomirjenih šarž, je potrebna večja pozornost, ker je to tudi življenjsko nevarno.

OBISKALI SMO...

Sindikalni odbor žebjarne

Ker je predsednik sindikalnega odbora v žebjarji že daljša časa odsoten zaradi bolezni, smo za kratek razgovor naprosili blagajnika sindikalnega odbora Davorna Mikula. Sicer smo o prizadevanjih naših žebjarjev za čimvečjo proizvodnjo ter kvaliteto izdelkov že večkrat pisali, toda o delu sindikalnega odbora nismo obširneje poročali. Zato je prav, da v rubriki »obiskali smo«, spregovorimo nekaj več o delu tega odbora, o načinu ter oblikah obveščanja članov sindikata o najbolj aktualnih problemih, skratka o problemih, ki so v žebjarji in Železarni daljša časa prisotni in jim tudi sindikalni odbor skupaj z obratovodstvom in ostalimi družbeno-političnimi organizacijami posveča vso pozornost.

Železarski globus

SOVJETSKA ZVEZA. V Novolipeckij železarni so pričeli uporabljati prepričanje z argonom skozi razstajeno jeklo v 100 tonskem kisikovem konvertorju. Do zdaj so delali to samo v ponovnih. S tem so znatno znižali vsebnost plinov in nečistost v proizvodnem jeklu.

BRAZILIJA. Nova 131.500 tonska brazilska ladja, zgrajena za prevoz železove rude, je pred kratkim opravila svojo prvo vožnjo iz luke Turabao na Japonsko. Prepeljala je 128.500 ton brazilske rude za japonske železarne. To je doslej v svetovnem merilu največji tovor železove rude, ki ga je naenkrat prepeljala kakšna ladja.

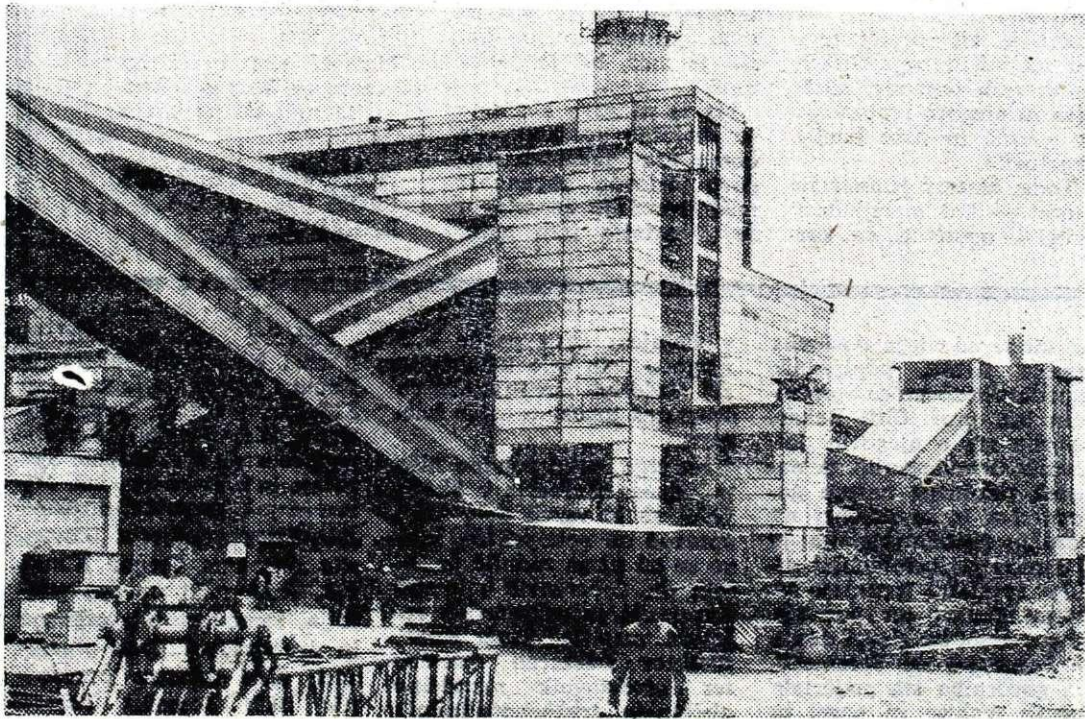
Iz našega razgovora povzamemo, da sindikalni odbor v žebjarji občasno organizira sestanke s članstvom tudi ob upokojitvah dolgoletnih sodelavcev. To je najbolj ustrezna oblika, da se kolektiv žebjarne na članskem sestanku sindikata zahvali delovnim tovarišem za njihovo večletno prizadevanje pri izpolnjevanju proizvodnega naloge.

Seveda to ni edina oblika obveščanja. V obratu imajo štiri delovne skupine, od tega tri v žebjarji in eno v zavijalnici. Na sestankih teh delovnih skupin obravnavajo obratno problematiko pa tudi probleme, ki so aktualni v Železarni.

Tui v njihovem obratu se je pokazalo, da sindikalni odbor lahko uspešno posreduje obširno problematiko, ki jo najprej obravnava na svoji seji in nato želi seznaniti z njo članstvo v celoti. Kot je povedal tovariš Mikula sindikalni odbor prek svojih članov sproti zasleduje vso problematiko, ki jo obravnavajo tudi na sestankih posameznih komisij in na sestankih delovnih skupin. Stanje glede osebnih dohodkov se je nekoliko izboljšalo, toda vse je odvisno od tega kako bo v prihodnje z naročili, zlasti tistimi iz domačega trga. Stanje se je precej izboljšalo tudi glede vložka, toda bolj kritično je glede delovne sile, ki jo občutno primanjkuje. Takoj bi lahko zaposlili osem žebjarjev. Toda zadeva ni enostavna, saj jih je treba najprej priučiti, čas za priučitev, ki ga potrebuje žebjar pa je šest mesecev. Kadrovska problematika je poleg nagrajevanja najbolj pomembna, zato jo sproti rešujejo z vodstvom delovne enote in upravo podjetja.

Tako kot v ostalih obratih imajo tudi v žebjarji določen kriterij za dodeljevanje pomoči članom sindikata, ki so odsotni več kot tri mesece, zaradi bolezni. Enkratno pomoč 100 dinarjev dodeljuje ne glede na višino osebnih dohodkov. Razen tega imajo vsi člani kolektiva možnost, da letni dopust preživijo v naših počitniških domovih, toda tudi v žebjarji v primerjavi s prejšnjimi leti opažajo manjše zanimanje za oddihe. Prav tako sindikalni odbor v žebjarji omogoča vsem članom sindikata, da se udeležijo izletov, ki jih organizirajo med letom. Stalni stiki sindikalnega odbora s članstvom pa so uveljavljeni tudi na ostalih področjih kot npr. na področju športne rekreacije. Imajo več ekip na posameznih področjih športne dejavnosti in so glede tega zadovoljni. Drugače je na področju kulturno-prosvetne dejavnosti. Referent za kulturo in prosveto če je treba razdeli vstopnice za gledališko predstavo in opravi druge naloge v kolikor so nakazane s strani tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne. To je področje, kjer nas čaka še precej dela, ta ugotovitev pa ne velja samo za en obrat ampak za Železarno v celoti.

Na vprašanje kako je s sodelovanjem z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, samoupravnimi organi ter obratovodstvom, je tovariš Mikula povedal, da je žebjarja že dolgo znana kot obrat, kjer imajo za skupno reševanje problemov vedno dovolj razumevanja. To velja tudi za stike in medsebojno sodelovanje s tovarniškim odborom osnovne organizacije sindikata Železarne, ki je prav tako vzorno.

Zapletena pota aglomerata

Slavko Tarman

Prva pomoč pri elementarnih nesrečah

7

Pri dihanju »usta na usta« je treba najprej z eno roko odpreti poškodovanemu usta, rahlo pomakniti njegovo glavo nazaj, s palcem pritisniti jezik, če pada v žrelo, s prsti druge roke pa zamašiti nosnice in začeti vpihovati zrak skozi odprta usta tako, kakor je razloženo.

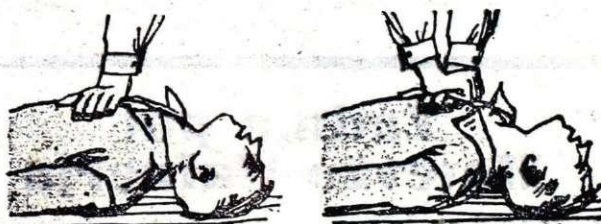
Umetno dihanje z rokami izvajamo takole: poškodovanega položimo na trebuh, s tem da mu glavo obrnemo na stran, pod trebuh pa položimo obleko, odejo ali podobno. Z dlanmi pritiskamo in spuščamo predel spodnjih reber s hitrostjo približno 15-krat v minuti. Ta metoda je primerna za poškodovane, ki krvavijo iz ust ali bruhamo ter za utopljenca.

Tak način umetnega dihanja pogosto uporabljamo pri utopljencah. Glavo utopljenca obrnemo na stran, jo položimo na njegove roke, nato pa začnemo z dlanmi pritiskati na njegov hrbet. Pritisk naj traja toliko časa, kot potrebujemo, da izgovorimo besedo »ena!dva!seta!«.

Zunanja masaža srca s pritiskanjem na prsni koš je lahko zelo učinkovita. Med ukrepe za oživljanje uvrščamo tudi masažo srca, ki teži za tem, da obnovi delo srca oziroma krvnega obtoka. Zunanje masaže srca se lotimo tedaj, ko ugotovimo, da je srce prenehalo biti.

Najboljši način zunanje masaže srca je pritiskanje na prsnico. Dlan ene roke položimo poprek na spodnji konec prsnice, na gornji del te roke pa položimo dlan ali pest druge roke. Nato izmenično pritiskamo in popuščamo prsnico, in to dovolj močno v smeri proti hrbtenici. Te gibe je treba ponoviti 70-80-krat v minuti. Zunanja masaža srca je utrujajoča, učinkovita pa samo v prvih 5-10 minutah po prenehanju dela srca. Obnovitev bitja srca kontroliramo vsakih 15-20 sekund z otipavanjem žile na vratu.

Zunanja masaža srca s stiskanjem prsnega koša.

Umetno dihanje in masažo srca je treba izvajati kombinirano. To dela en sam človek ali pa dva. Če dela to en človek, napravi najprej 4-5 vdihov in izdihov umetnega dihanja, nato pa masira srce 15-20 sekund. Če sodelujeta pri prvi pomoči dve osebi, potem poteka oboje po enakem vrstnem redu, s tem da prevzame umetno dihanje ena oseba, zunanjo masažo srca pa druga.

V spomin velikemu metalurgu dipl. inž. Matevžu Hafnerju

Ob vašem delu smo rasli

Samo nekaj dni je od tega, ko sem se z vami pogovarjal o problemih železarstva. Poln energije ste mi v mislih gradili nove naprave z novimi prijemmi in novo tehnologijo. Glasno ste razmišljali o jutrišnjem dnevu, o bodočih povezavah med železarstvom in predelavo, o usklajevanju kapacitet...

V izpopolnjevanju dogovorjenih konceptov smo se železarji v petek sestali v Lukavcu, ko je nenadoma prišlo sporočilo, strašno za nas in še danes ne povsem razumljivo, Matko je umrl. Ni ga več, da bi mogli z njim v ožjem in širšem krogu premlevati najvažnejša gibanja doma in v svetu. Ni vas več, da bi nam v še tako težkih trenutkih in ob navidez nerešljivih problemih pomagali s svojo mislijo poiskati pot iz zadrege. Odločili ste se vedno za tisto najboljše, premočrtno brez tako pogostno uporabljenih šibkih kompromisov. Ob vašem delu, Matko, smo rasli tako, kot je iz vaših idej zrasla železarna Zenica, gigant v

jugoslovanskem železarstvu in kot je v osnovi že začrtana pot jeseniške železarne. Naši upi, naši načrti, so bili vaši upi in vaši načrti. Ko vas je telesna izčrpanost priklenila na posteljo v duhu niste klonili. Še v zadnjih tednih smo skupaj kovali nove projekte in nove zamisli. In danes vas ni več!

Za vami bo ostala praznina, pogrešali vas bomo poleg sebe, ko bomo s sodelavci razmišljali o nadaljnjem razvoju, ko bomo iskali vzornike za vzgojo mladine, mlade inženirje, strokovnjake. Ostale pa bodo vaše ideje, vaše delo in vaš duh. V železarni Zenica in železarni Jesenice je vgrajena vsa vaša energija, vsa iskristovitost vašega uma, vse kombinacijske sposobnosti in vaš velik organizatorski talent. To nas bo vedno spominjalo na vas in nam omogočalo, da opravimo vsaj majhen delček vašega načrta.

Besede ne morejo opisati naše žalosti ko se tako nenadoma poslavljamo od vas. Naše misli ostanejo z vami v vaše slovo.

POSLOVILNE BESEDE GLAVNEGA DIREKTORJA ŽELEZARNE MAG. INŽ. PETRA KUNCA

Mož z redko inteligenco in z veliko zaveštvjo odgovornosti

Po diplomi ladjedelništva, po letu pri mornarici in dveh letih v livarnah in delavnicah Strojnih tovarn in livarn v Ljubljani, je leta 1938 Matevž Hafner sprejel službo v železarni na Jesenicah, kjer je pred in med vojno opravljal dolžnosti obratovodje in sodeloval že tedaj pri izgradnji sodobne železarne. To mu je bila šola, da je mogel tista prva leta po osvoboditvi, ko ni bilo pri nas izkušenih železarjev prevzeti dolžnosti di-

rektorja sektorja izgradnje železarne Zenica.

Izgradil in dogradil je v 10 letih izredno naporen in odgovoren delo to veliko železarno. Po njegovem konceptu je postala Zenica naša prva, največja in najmodernejša železarna. S to fazo izgradnje je dal Zenici temelje za njen logični in finančno uspešni nadaljnji razvoj, kateremu smo pričrtaš. Ta temelji na njegovih osnovah in dispozicijah iz tistih let. Ra-

zumljivo je, da je bil po tistih letih voljen in imenovan od upravnih organov naše republike in od jeseniškega delavskega sveta za glavnega direktorja jeseniške železarne. Prevzel je dediščino, ki je segala in še sega nekje v konec prejšnjega stoletja, pa v prvo povojno obdobje do tridesetih let, v dobo skromne izgradnje in modernizacije te železarne v zadnjem desetletju do nemške okupacije.

Povojni proizvodni razvoj Jesenic do prihoda Matevža Hafnerja ni bil tak, da bi se z njim mogli postavljati: Jesenice so bile tedaj boter razvoju nekaterih železarn v drugih republikah in šola za njihove nove kadre. To so bile Jesenice, čeprav ni bilo več skozi desetletja stalnih kadrov, ko se je tradicija še prenašala od dedov na očete — na sinove. Te kadre je pobrala osvobodilna borba, izgini-li so v taboriščih in neznanu kje.

Matevž se je zagnal v delo. O tem govori to, da se je v desetih letih brez bistvenih sprememb v tehnološkem konceptu in bistvenih novih investicij proizvodnja surovega jekla na Jesenicah povzpela od četrtr milijona ton čez 400.000 ton. Za tako proizvodnjo pa naprave, kakršne so bile, ne ustrezajo več. Izdelan je bil srednje — in dolgoročni načrt obnove in izgradnje te sto, ali več stoletij stare železarske dejavnosti.

Ta načrt je bil sprejet od vseh članov Združenja jugoslovanskih železarn, kjer je bil Matevž Hafner predsednik odbora in investicijskih komisij. Ta načrt je bil sprejet tudi od najvišjih republiških in zveznih organov, sredstva za njegovo realizacijo so zvezne in naše banke zagotovile.

Toda, Matevž Hafner je moral — kot marsikateri drugi — ugotoviti, da, kar

je bilo mogoče doseči in izvršiti drugje, da je to pri nas drugače, težko ali celo neizvedljivo.

Bela — kot prva faza obnove Jesenic — je bila dograjena. Nadaljnja izgradnja pa se je nepričakovano ustavila, mimo tistih agregatov, ki so bili že pred tem naročeni. Osnovni koncept je bilo treba spreminjati in spremeniti. Že težko bolan je izdelal — svoj zadnji — načrt razvoja jugoslovanske črne metalurgije in določil mesto, ki gre v tem razvoju združenim slovenskim železarnam.

Caveant consules!

Matevž Hafner, potomec Tavčarjev iz Poljanske doline, je dobil v zibko poklonjeno izredno fizično kondicijo, redko inteligenco, tisto zavest odgovornosti, katero so imeli in jo še imajo nekje garači — gospodarji kmetij v škofjeloških hribih, — potomci obrti v stari Škofji Loki. Pod trdim videzom je imel tudi isto dobro srce in mehkobo, katero mora mož skrivati za trdo govorico in obliko. Bil je mož, bil je dober mož.

Na te njegove kvalitete se moramo spomniti, da bomo prav razumeli njegovo delovno zagnanost med izgradnjo Jesenic in še v zadnjih treh letih.

Gledati, kako sile izven nas podirajo načrte, deformirajo rezultate nedokončanih gradenj, kako kot svinčena teža in mora ležijo na delovnem vzponu vseh delavcev in sodelavcev — to načne konstitucijo in zdravje vsakega, kateremu so delo in njega uspehi začetek in konec dneva in njegovega življenja.

Tako, Matevž, gledamo na tebe v krsti — komaj 61 let starega — tvoji stari sodelavci, vsi inženirji in študenti Jesenic gledajo na tebe vsi člani Zveze rudarskih in metalurških inženirjev in tehnikov, vseh ustanov, zavodov in društev, katerim si bil mecen, nekajkrat častni in pozlačeni član. Od tebe se poslavlja naša montanistika, naš Metalurški inštitut v Ljubljani, Zavod za varjenje, Tehniški muzej Slovenije in oni v naših železarskih krajih, od tebe se poslavljajo vse tiste množice delavcev in kolegov iz vseh republik in pa vsi tisti, tako številni, ki si jim pomagal s široko roko.

Matevž, kot brata in očeta te ne bo tvoja družina, te tudi mi ne bomo pozabili.

POSLOVILNE BESEDE PROF. INŽ. CIRILA REKARJA

Zadnja pot Matevža Hafnerja

Na ljubljanskih žalah in nato na pokopališču v Škofji Loki, se je v nedeljo popoldan od pokojnega Matevža Hafnerja, svetnika pri združenem podjetju Slovenske železarne in Združenju jugoslovanskih železarn, poslovila velika množica njegovih dolgoletnih sodelavcev. Od pokojnega Hafnerja, bivšega direktorja naše železarne, so

se zadnjič poslovili tudi številni člani našega kolektiva, med njimi predstavniki uprave podjetja ter družbenopolitičnih in samoupravnih organov.

Ob zvokih žalostinke pihalnega orkestra jeseniških železarjev so krsto položili na katafalk, njegovi najbližji sodelavci iz naše železarne, na-

kar sta se od njega poslovila Leopold Krese, predsednik gospodarske zbornice Slovenije in inž. prof. Ciril Rekar. Govorila sta o njegovih dolgoletnih prizadevanjih za napredek celotnega našega gospodarstva in še posebej na področju metalurgije, ko je bil kmalu po osvoboditvi direktor kapitalne izgradnje železarne Zenica ter pozneje več kot deset let glavni direktor železarne na Jesenicah. Oba govornika sta podčrtala njegove zasluge za nagel in uspešen razvoj obeh železarn,

v zadnjem času pa je bilo njegovo delo zelo učinkovito pri izdelavi srednjeročnega programa jugoslovanskih železarn.

Na trgu, pred rojstno hišo pokojnega Hafnerja v Škofji Loki, se je razvil dolg žalni sprevod na pokopališče, kjer so se od njega zadnjič poslovili: dr. Čeperkovič v imenu Združenja jugoslovanskih železarn, mag. inž. Peter Kunc, direktor železarne Jesenice ter predstavnik skupščine občine in družbenopolitičnih organizacij Škofja Loka.

Pogreba so se udeležili tudi člani sveta federacije Franc Leskošek - Luka, član ZIS Janko Smole, zvezni poslanec dr. Marjan Breclj, podpredsednik skupščine Slovenije inž. Tribušon, inž. Miran Mejak, generalni direktor Združenega podjetja Slovenske železarne Gregor Klančnik, zastopniki uprave podjetja, samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij naše tovarne, predsednik SOB Jesenice France Zvan in drugi.

Člen 4

Osnova za premiranje so izključno materialni prihranki, zato se sredstva za premije izločajo iz doseženih prihrankov praviloma v naslednjem razmerju:

- 50 % za sklade Železarne
- 25 % za sklade posameznega obrata
- 25 % kot premija posamezniku.

Izjemoma se pri poedinih prihrankih v normativu lahko vzame drugačno razmerje, kadar se premira masovne materiale in bi zgoraj navedeno razmerje lahko privedlo do nerealnih premij.

Člen 5

Sredstva, ki jih doseže obrat na podlagi premiranja za materialne prihranke so last obrata s tem, da se 25 %-ni delež deli na posameznika, ki je prispeval k prihranku, po posebnem pravilniku, določilu ali sklepu, ki ga je sprejela komisija za medsebojne odnose in nagrajevanje v obratu. Drugi del pa predstavlja sklad obrata, iz katerega so možna financiranja drobnih izboljšav, racionalizatorske in novatorske dejavnosti, izboljšanje drobne mehanizacije, sanitarnih in higienskih pogojev ali pa predstavljajo delež, ki gre v korist znižanja materialnih stroškov.

Člen 6

Če obrat po preteku dobe, za katero se ugotavlja prihranek ugotovi, da je le-ta dosežen, napravi premijski obračun in ga v enem izvodu dostavi SEP, odd. za nagrajevanje, ki

aktivira iz doseženega prihranka delež za premije in jih evidentira kot neizplačane premije, drugi izvod pa dostavi finančnemu knjigovodstvu, ki evidentira del sredstev, ki predstavljajo sklad obrata.

Člen 7

Kadar obrat želi izkoristiti premije, obvesti odd. za nagrajevanje na naslednji način:

- s kopijo individualnega razdelilnika, kadar se premija deli po internem pravilniku obrata,
- s predpisom sklepa komisije za medsebojne odnose in nagrajevanje obrata, kadar se premija angažira kot dopolnitev sredstev za OD,
- z običajnim obvestilom, če obstoja splošni sklep o načinu delitve sredstev za premije.

Člen 8

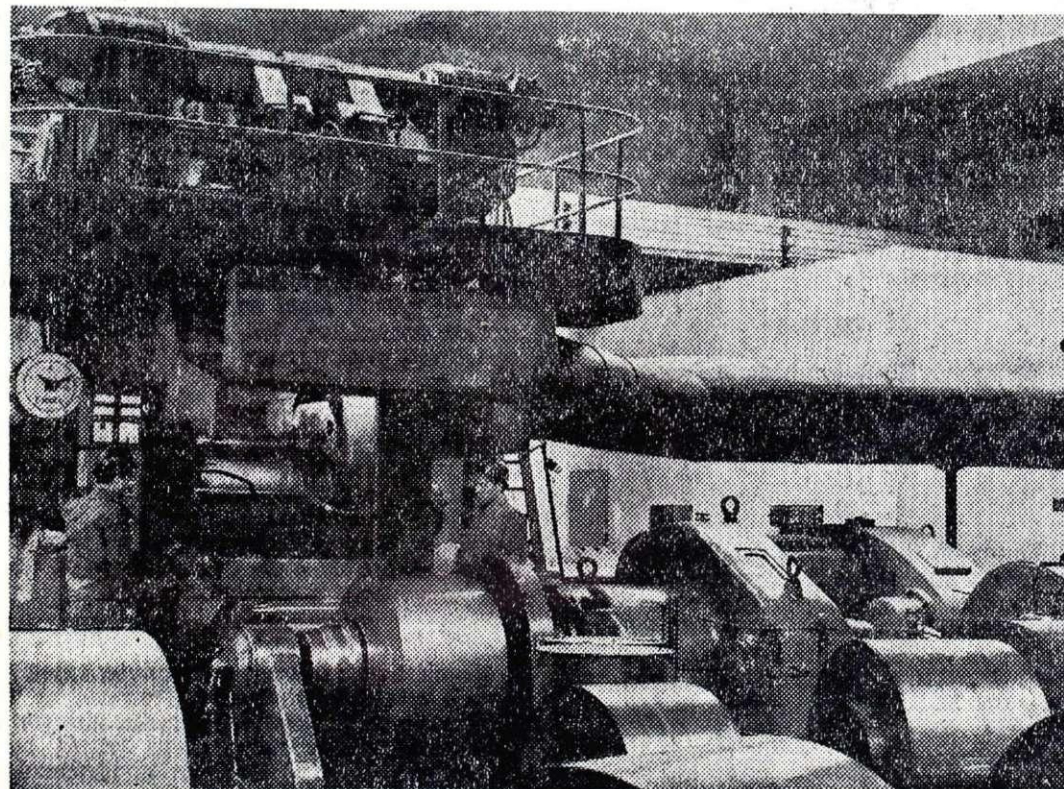
V kolikor obrat ne posreduje podatkov ali odločitve o razdelitvi doseženih sredstev za premije, ostanejo ta sredstva evidentirana kot neizplačane premije za materialne prihranke.

Člen 9

Premije po določilih prečiščenega teksta pravilnika se izvajajo za leto 1970. Normativ osnov, ki ga spreminja, dopolnjuje ali razširja odbor s svojim sklepom, je sestavni del pravilnika in velja od 1. januarja 1970 do nadaljnjega.

Direktor SEP

Predsednik odbora

SIEMAG — stroj za hladno valjane trakove

Za javno razpravo

V današnji številki **ŽELEZARJA** objavljam o osnutek pravilnika o uporabi motornih vozil in zasebnih motornih vozil za službene potrebe Železarne in ga s tem dajemo v javno razpravo delovni skupnosti Železarne. Vodje delovnih skupin prosimo, da ga na sestankih svojih delovnih skupin obravnavajo in pripombe vpišejo v zapisnik. Pripombe poleg tega lahko dostavi tajništvu organov samoupravljanja vsak posamezni član delovne skupnosti do konca junija, dokler traja razprava tega pravilnika in bo, usklajen s pripombami in predlogi predložen delavskemu svetu Železarne v sprejem.

PRAVILNIK

o uporabi motornih vozil in zasebnih motornih vozil za službene potrebe železarne Jesenice.

Na podlagi zakona o uporabi osebnih avtomobilov v družbeni lastnini in o načinu razpolaganja z družbenimi sredstvi za uporabo osebnih avtomobilov (Uradni list SRS, št. 21/64 z dne 10. 7. 1964) je na predlog odbora za splošne zadeve delavski svet železarne Jesenice na seji, dne sprejel naslednji

1. člen

S tem pravilnikom se ureja namen in način uporabe osebnih motornih vozil železarne Jesenice (v nadaljnjem besedilu: »tovarna«) namen in način uporabe ter nadomestila — kilometrini za uporabo motornih vozil, ki so last delavcev zaposlenih v tovarni (v nadaljnjem besedilu »zasebna motorna vozila delavcev«) (kadar jih uporabljajo pri izvrševanju delovnih nalog za tovarno.

2. člen

Motorna vozila tovarne se smejo uporabljati samo za službene potrebe tovarne.

3. člen

V tovarni se za opravljanje službenih dolžnosti, ne priznava nobenemu delavcu mesečno pavšalno denarno nadomestilo za uporabo motornega vozila.

4. člen

Nihče v tovarni nima pravice izključne razpolage na osebni motornem vozilu tovarne.

5. člen

V določenih primerih se dovoljuje uporaba zasebnih motornih vozil zaradi opravljanja službenih dolžnosti le na osnovi »naloge za službeno potovanje«, v katerem mora biti navedeno, da se potovanje vrši z uporabo zasebnega vozila.

6. člen

V tovarni se smejo uporabljati osebna motorna vozila samo za službene potrebe tovarne:

- a) za službena potovanja izven območja kraja sedeža tovarne;

- b) za službena potovanja v območju kraja sedeža tovarne (območje občine Jesenice »lokalni prevozi«),

- c) za ostale potrebe, če gre za interes tovarne.

7. člen

Tovarna lahko koristi za službene potrebe tudi motorna vozila servisnih prevoznih organizacij, ali zasebna motorna vozila delavcev, zaposlenih v tovarni.

8. člen

Osebna motorna vozila se uporabljajo skladno z določili čl. 6 tega pravilnika, če službeno potovanje ni mogoče glede na pomen, naravo ali nujnost opravil, izvršiti z rednimi javnimi prevoznimi sredstvi.

9. člen

Uporaba osebnih motornih vozil tovarne se dovoljuje za:

- a) službena potovanja v kraje, kjer so slabe javne prometne zveze,
- b) službena potovanja, ki so neodložljiva ter jih ni mogoče pravočasno izvršiti z rednimi sredstvi javnega prometa,
- c) službena potovanja, na katerih se opravi več delovnih nalog, opravil, in je takšno potovanje na določenih relacijah za tovarno smotrnejše.

10. člen

Za službena opravila v območju kraja sedeža tovarne, se osebna motorna vozila uporabljajo lahko v naslednjih primerih:

- a) če to zahteva nujnost službenega opravila zaradi zastoja, večje okvare, nujne intervencije v proizvodnji ter podobno,
- b) če se mora skupina delavcev, ali posamezni delavec nujno prepeljati nazaj na delo in ni druge možnosti, da bi drugače lahko pravočasno prispel oziroma prišel v tovarno,
- c) za prevoz denarja ali drugih vrednostnih predmetov, za dostavo ali prevzem vrednih poštnih pošilk,
- d) ob nesrečah delavcev tovarne, če rešilni avtomobil tovarne ni dosegljiv,
- e) v primerih prometnih nesreč, ali okvar na motornih vozilih, tovarne, če je potrebno za takšno vozilo dostaviti potrebne nadomestne dele ali prepeljati takšno vozilo, odnosno če se zahteva prevoz odgovornih delavcev zaradi ogleda kraja nesreče,
- f) če je potreben prevoz delavcev na oddaljena delovišča — obrate, posebno še, če do njih ni odgovarjajoče prometne zveze,
- g) kadar je nujno prepeljati potreben material ali rezervne dele za proizvodnjo,
- h) če se morajo prepeljati osebe na sedež organov ali na poziv organizacij izven sedeža tovarne.

11. člen

Službeno potovanje z osebnim motornim vozilom tovarne se prične in zaključi v kraju sedeža tovarne.

12. člen
Osebna motorna vozila tovarne se ne smejo koristiti:

- a) za privatne svrhe,
- b) na relacijah, kjer so ugodne železniške in druge javne prometne zveze,
- c) za potrebe organov in organizacij izven tovarne, razen če gre za interese tovarne.

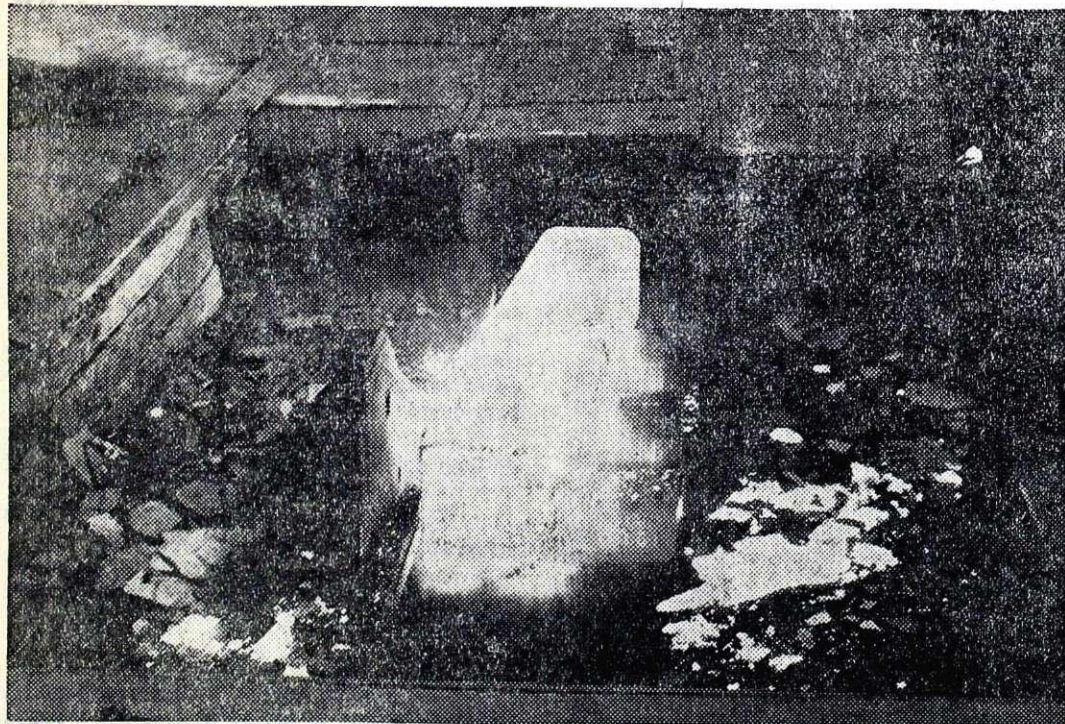
13. člen
Za uporabo osebnega motornega vozila izdaja potni nalog za službeno potovanje (v nadaljnjem besedilu »potni nalog«) sekretariat, odobri pa ga sekretar tovarne. Predlog za odobritev in izdajo potnega naloga se vloži pri sekretariatu tovarne najkasneje en dan pred potovanjem.

14. člen
Potni nalog za službeno potovanje se izda in odobri na podlagi pismenega predloga vodje oddelkov, služb in obratovodij preko pristojnih direktorjev sektorjev.

Potni nalog za predstavnike samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij ter direktorje tovarne izstavlja in potrjuje sekretar tovarne.

15. člen
Pismeni predlog za odobritev in izdajo potrebnega naloga za službeno potovanje mora vsebovati naslednje podatke:

1. priimek in ime delavca, delovno mesto, oddelk, službo, obrat ali sektor,
2. datum in uro pričetka potovanja,
3. kraj potovanja,
4. delovna naloga z označbo predvidenega časa trajanja potovanja,

Ingot na poti v valjarno profilov

5. nosilca stroškov potovanja oziroma prevozov,
6. položaj in podpis predlagatelja.

16. člen
Skladno s čl. 5, 7 in 10 tega pravilnika, smejo delavci tovarne koristiti zasebna prevozna sredstva za opravljanje službenih nalog v kraju in izven kraja sedeža tovarne le:

1. za službeno potovanje, če ni na razpolago osebnega vozila tovarne, potovanje pa ni mogoče odložiti,
2. če na relaciji potovanja ni ugodnih železniških ali drugih prometnih sredstev in zvez za takšno potovanje in, če je potovanje dejansko smotrnejše za tovarno.

17. člen
Osebi, ki koristi zasebno motorno vozilo pripada nadomestilo za prevožene kilometre, kakor tudi za upravljanje vozila in za prevoz sopotnikov ter morebitnega tovora.

18. člen
Vrste in višina nadomestil se v vsakem primeru izplačajo upravičencu v dinarjih, podrobnosti ureja vsakokratni veljavni cenik, ki je sestavni del tega pravilnika.

19. člen
Praviloma se lahko uporablja za službeno potovanje le tisto zasebno motorno vozilo, ki je poleg obstoječega obveznega zavarovanja, zavarvano tudi kasko.

V primeru, da osebno motorno vozilo ni kasko zavarovano, se z njim lahko dovoli službeno potovanje le tedaj, če uporabnik za-

sebnega motornega vozila, ki bo vozilo upravljal, predhodno ob izdaji potnega naloga podpiše izjavo, da prevzema polno odgovornost za vso morebitno škodo, ki bi nastala na vozilu v času službenega potovanja.

20. člen
Za potovanje v inozemstvo se upoštevajo določila tega pravilnika, poleg tega pa je potreben še sklep odbora za splošne zadeve tovarne o odobritvi potovanja in koriščenju prevoznega sredstva.

21. člen
Dežurni tovarne ima v času izvrševanja dežurstva na razpolago osebno motorno vozilo z dežurnim šoferjem.

O uporabi vozila, ki je odrejen za izvrševanje dežurne službe, še za druge morebitne potrebe, odloča dežurni tovarne.

Vozilo in dežurnega šoferja vsakokratno odredi za to odgovorni delavec iz službe za avtomobilske prevoze pri delovni enoti transport.

22. člen
Osebna motorna vozila so osnovna sredstva tovarne, dodeljena delovni enoti transport. Odgovorni delavec te delovne enote je dolžan, da se skladno s predpisi in pravočasno izvršujejo tehnični pregledi, registracije, tekoča in večja popravila ter zavarovanje osebnih motornih vozil.

Za osebna motorna vozila mora delovna enota voditi predpisano tehnično, finančno in administrativno dokumentacijo ter skrbeti za pravočasno zamenjavo oziroma nadomestilo izkoriščenih osebnih motornih vozil z novimi.

Za koriščenje motornih vozil tovarne in odobravanje potnih nalogov, je odgovoren sekretar tovarne.

23. člen
Uporaba rešilnih, gasilskih in drugih motornih vozil tovarne, je namenjena le oddelkom, službam in obratom. Koriščenje teh motornih vozil mora biti izključno namensko.

24. člen
Ta pravilnik velja osmi dan, po tem ko ga je sprejel delavski svet železarne Jesenice. S tem preneha veljati pravilnik o uporabi motornih vozil v družbeni lastnini in zasebnih motornih vozilih za službene potrebe v železarni Jesenice, sprejet na 20. seji delavskega sveta dne 24. 1. 1966.

Jesenice,

Predsednik
delavskega sveta:
Franc KOBENTAR

Odbor za dohodek in sistem nagrajevanja je na svoji seji, dne 29. maja 1970 sprejel pravilnik o premiranju, skladno s pooblastili delavskega sveta železarne in v okviru svojih pristojnosti. Objavljamo ta pravilnik, tako kot bomo v bodoče objavljali vse pravilnike in druge samoupravne akte in poizkušali obdržati enotno obliko zaradi arhiviranja in praktične uporabe. Vodjem delovnih skupin, posebno v tistih obartih, kjer pridejo premije za prihranke v pošt, naročamo, da s pravilnikom seznanijo svoje skupine in da ga shranijo zaradi eventualnega bodočega tolmačenja posameznih primerov premiranja.

Pravilnik za premiranje materialnih prihrankov stopi v veljavo 1. julija 1970, do takrat pa mora služba za nagrajevanje pripraviti normative osnov za premiranje, ki bodo dodatek k temu pravilniku, ker se bodo tekoče in po potrebi menjala skladno s spremembo pogojev poslovanja oziroma obratovanja.

Delovnemu kolektivu v vednost

Na osnovi čl. 65 in tč. 4 čl. 69 statuta železarne Jesenice, v cilju, da se stimulira prizadevanje za znižanje materialnih stroškov, odbor za dohodek in sistem nagrajevanja potrjuje prečiščen tekst in normative

PRAVILNIKA ZA PREMIRANJE MATERIALNIH PRIHRANKOV

ki ga je sprejel in potrdil DS železarne Jesenice na 17. redni seji, dne 8. 10. 1965.

Člen 1

Pravilnik za premiranje materialnih prihrankov je izdelan z namenom, da se stimulira obrat ali posameznik, ki s svojim delom vpliva na znižanje materialnih stroškov s tem, da porabi manj surovin, goriva in pomožnih materialov, kot je z normativi za premiranje predpisano.

Člen 2

Premije za materialne prihranke so praviloma kvartalne. Pri materialih, kjer je poraba v ozki povezavi z obsegom proizvodnje, so premije lahko mesečne, pri materialih, katerih poraba se veže na daljši rok, pa so premije lahko polletne ali letne. Čas obračuna se določi vzporedno z normativom porabe.

Člen 3

Normativ porabe materialov se vsakoletno usklaja s finančnim planom. Z ozirom, da v premiranje za materialne prihranke niso uvedeni penali, so normativi lahko ostrejši od normativov, ki so uporabljeni za planiranje letnih količin, vendar ne ostrejši od poprečne porabe treh najboljših mesecev predhodnega leta.

Nekaj o zavarovanju

(nadalj. s 1. strani)
no in subjektivno odgovor-
nost.

Zavarovanje zajema izključ-
no tisto odgovornost za po-
vzročeno škodo osebi, ki se
v pravu imenuje civilna od-
govornost. Kazenska odgo-
vornost zaradi neizvrševanja
obveznosti iz kakšne obsto-
ječe pogodbe ne more biti
predmet zavarovanja.

Če npr. podjetje ne osvetli
ponoči jame, ki jo je izko-
palo, pa nekdo pade vanjo
in se poškoduje, je podjetje
civilno pravno odgovorno. To
se pravi, da bo moralo pla-
čati odškodnino (stroški
zdravljenja, izgubljeni zaslu-
žek za čas bolovanja) in si-
cer ne glede na to, da je
lahko za to dejanje tudi ka-
zensko odgovorno.

Biti odgovoren v civilno
pravnem smislu pomeni od-
govarjati za škodo. Povzro-
čitelj škode je torej odgovor-
en za isto t. j. dolžan je pla-
čati odškodnino.

Dolžnost povzročitelja ško-
de, da mera povzročeno ško-
do nadomestiti preide z zava-
rovanjem splošne civilne od-
govornosti na zavarovalnico.

Pojem škode pa obsega
kvar ali poškodbo, ki smo jo
prizadeli tretji osebi na imo-
vini, pravicah ali telesu.

Škoda pa lahko nastane
po naši krivdi ali brez naše
krivde. V prvem primeru go-
vorimo, da smo škodo zakri-
vili t. j. subjektivna odgovor-
nost, v drugem primeru pa
smo jo povzročili t. j. objek-
tivna odgovornost.

Oseba, ki se poslužuje tret-
jih oseb za opravljanje dolo-
čenega dela odgovarja tudi
za škodo po njihovi krivdi.
Pojem krivde pa obsega
malo malomarnost, veliko
malomarnost in naklep.

Zavarovanje splošne civilne
odgovornosti pa zajema samo
odgovornost za škodo, ki
nastane iz določenih virov:

1. Odgovornost za škodo,
ki je povzročena po krivdi
samega zavarovanca. Načelno
odgovarja zavarovanec za
škodo, ki jo povzroči s svo-
jo krivdo. Vendar pa zava-
rovanje civilne odgovornosti
krije samo škode, ki so po-
vzročene iz male in velike
malomarnosti, medtem ko
pa škode, ki so naklepno po-
vzročene niso krite z
zavarovanjem.

2. Odgovornost za škodo,
ki nastanejo po krivdi zapa-
slenih delavcev t. j. tako ime-
novana škoda povzročena po
tretjih osebah.

3. Odgovornost za škodo,
ki izvira iz posesti ali oprav-
ljanja določene imovine,
zgradbe, tovarne itd. tako
imenovana objektivna odgo-
vornost. Načelno je vsak
lastnik zgradbe odgovoren
tudi, če on ni kriv za škodo,
ki je nastala zaradi pomanj-
kljivosti posameznih naprav
ali pomanjkljivosti v izdelavi
ali nezadostnega vzdrževanja,
razen če dokaže, da je škoda
nastala po krivdi poškodova-
vanca ali zaradi višje sile ali

dogodka, ki ga ni mogel
predvideti.

Predmet zavarovanja sploš-
ne civilne odgovornosti so
torej riziki, ki izvirajo iz de-
javnosti pravnih in fizičnih
oseb in za katere te osebe
materialno odgovarjajo tret-
jim osebam. Če obstoja zava-
rovanje splošne civilne odgo-
vornosti zavarovalnica ugotovi
in nadomesti upravičene
zahtevke in sicer:

1. Pri poškodbi telesa ali
zdravja

a) stroški zdravljenja (stro-
ške zdravnika, zdravila, zdravlje-
nje v bolnici in sploh vse
stroške, ki izhajajo iz zdrav-
niških navodil ter stroške za
soc. zavarovanje).

b) Za škodo, zaradi delne
ali popolne nesposobnosti za
delo. Višina odškodnine je
različna glede na delovno
sposobnost in višino dohod-
kov oškodovanca.

c) Za izpadli zaslužek za
čas bolezni.

d) Odškodnino za pretrpe-
le bolečine, za strah in ob-
čutek manjvrednosti.

2. V smrtnem primeru vsa-
ke osebe pa se nadomestijo:

a) Stroški pogreba po kra-
jevni običaji (spomenik),
po odbitku vsote izplačane
od KZSZ.

b) Stroški zdravljenja.

c) Pretrpela škoda zaradi
nesposobnosti za delo, v ko-
likor oškodovani ni takoj
umrl.

d) Stroški preskrbovanja
oseb, ki so s smrtjo žrtve iz-
gubile svojega preskrbovalca.
Preskrbovalci so lahko: star-
ši otrokom in sicer tako oče
kakor mati, otroci svojim
staršem in to tudi takrat, ko
bi morali šele v bodočnosti
dajati podporo (rentni za-
hrevki).

3. Pri poškodbi stvari se
povrnejo:

a) Stroški za popravilo in
nabavo nove stvari namesto
uničene. Pri tem se vodi rač-
una tudi o izgubi vrednosti,
kakor tudi o izpadem dobič-
ku, ki ga je prinašala stvar.

Pri uveljavljanju odškod-
ninskega zahtevka pa je
oškodovanec dolžan predlo-
žiti vse dokazno gradivo:

1. Krivdo povzročitelja, če
gre za kako proti-pravno stō-
ritev ali sam nastanek do-
godka, če gre za odgovornost
brez krivde zaradi opravljaja
dejavnosti, ki povzroča
večjo nevarnost za okolico.

2. Svojo škodo, ki jo ima v
zvezi z nezgodo.

3. Vzročno zvezo med kriv-
do oziroma dogodkom in
škodo.

Če je pri tem za škodo so-
kriv poškodovanec, se od-
meri povračilo škode po so-
razmerju krivde. Če se raz-
merje krivde ne da ugotoviti,
potem se škoda deli na ena-
ke dele, če se pa ugotovi, da
je pretežna krivda poškodova-
vanca, potem povrneitev ško-
de sploh odpade.

Razumljivo je, da zava-
rovalnica povrne opravičeno
odškodnino le do višine za-

varovalnih enot. Morebitni
višji zahtevek zavarovalne
vsote gre na račun podjetja.
Zavarovalne vsote se pa la-
hko vzamejo le tiste, ki jih do-
loča cenik.

Višina premije, ki jo plača
podjetje je pa odvisna:

1. Od višine zavarovalne
vsote;

2. Od letnega plačilnega
fonda;

3. Od nevarnostnih izvorov,
za katere določa cenik poseb-
na doplačila.

V letni plačilni fond se rač-
unajo vsi osebni prejemki
delavcev, ki so zaposleni v
podjetju in to iz katerekoli
osnove, ter ne glede na to ali
dela na področju ali izven
področja podjetja. V letni
plačilni fond pa se ne upo-
števa:

prispevek za socialno zava-
rovanje,

otroške doklade,

prispevek za stanovanjski
sklad

in proračunski prispevek.

Zaradi boljšega razumeva-
nja navajam sledeč primer:

Če zaradi opustitve določe-
nih varnostnih ukrepov v to-
varni pride do nesreče, v ka-
teri je poškodovan delavec,
je po načelu objektivne od-
govornosti za nesrečo odgo-
vorna tovarna. Za ponesreče-
nega delavca je vseeno ali je
no civilno odgovornost ali
tovarna zavarovanja za sploš-
ne. Po končanem zdravljenju
predloži pismeni zahtevek
povzročitelju t. j. tovarni, da
mu nadomesti nastalo škodo,
če je zaradi nesreče postal
delovni invalid ali delno ali
popolnoma nesposoben za
delo, da mu povrne izgubljene
zaslužke za čas bolezni in
morebitno izgubo za prekva-
lifikacijo ter odškodnino za
pretrpele bolečine in drugo.
Za vsak zahtevek predloži po-
trebno dokumentacijo. Stro-
ške zdravljenja bo plačal so-
cialni zavod, toda ko je
zdravljenje končano bo za-
vod zahteval regres od tovar-
ne. Tovarna pa bo tudi ta za-
htevek odstopila v primeru
zavarovanja zavarovalnici.

V kolikor ima ponesrečeni
delavec še nezgodno zava-
rovanje bodisi osebno ali ko-
lektivno, zahteva opravičeno
odškodnino tudi iz nezgodne-
ga zavarovanja.

Postopek za uveljavitev
pravic iz navedenega zava-
rovanja je sledeč:

Oškodovanec v pismeni
obliki vloži pismeni zahtevek
na upravo Železarne. Ta bo
po svojem referentu dopolnila
odškodninski zahtevek s
pripadajočo dokumentacijo
kot prijava nesreče pri delu,
morebitni zapisnik republi-
škega inšpektorata za delo,
potrebne fotografije in skice,
ter potrdilo o zmanjšanju
zaslužka za čas bolovanja.
Ko referent zbere to potre-
bno dokumentacijo jo pošlje
zavarovalnici v nadaljnji po-
stoppek. Sam postopek pri za-
varovalnici pa čisto traja
zaradi iskanja vseh mogočih
motivov tudi eno leto ali več.

Kakor sem omenil že uvo-
doma imamo v Železarni
sklenjeno tudi kolektivno ne-
zgodno zavarovanje. V to za-
varovanje so zajeti vsi de-
lavci, oziroma člani delovne-

ga kolektiva, ki so v tekočem
meseču na plačilni listi. Pod-
jetje plača premijo po 2 din
mesečno na zaposlenega.

Iz naslova kolektivnega za-
varovanja je član kolektiva
opravičen do odškodnine le
v primeru nezgodne smrti ali
za nezgodo povezano z inva-
lidnostjo. Prednost tega za-
varovanja je tudi v tem, ker
so upoštevane tudi nezgode,
ki jih utrpí delavec izven Že-
lezarne (npr.: v planinah, do-
ma, pri delu, na cesti itd.),
vendar le v primeru, da ni
bil ponesrečenec v vinjenem
stanju, ali bolje rečeno, da
nezgode ni sam zakrivil.

Glede invalidnosti prizade-
tega v procentih, nastajajo
večkrat nesoglasja, to pa za-
to, ker ima zavarovalnica
svojo invalidsko tabelo, ki se
čisto razlikuje od procenta
invalidnosti, ki ga na zdrav-
niškem spričevalu zabeleži
lečeči zdravnik. Tabela inva-

lidnosti je sestavni del sploš-
nih pogojev nezgodnega zava-
rovanja.

Višina izplačane odškodni-
ne 4.500 za smrt odnosno
9.000 za stoddotno invalid-
nost ni velika, je pa v tistem
kritičnem trenutku zelo do-
brodošla. Za to bi bilo pa-
metno načeti akcijo za povi-
šanje te odškodnine s tem,
da bi vsak član kolektiva še
sam prispeval mesečno 2 din,
ki bi jih pri izplačilu avto-
matsko odtegnili. S tem po-
višanjem bi znašala odškod-
nina za smrt 10.000 in za in-
validnost 20.000 din.

Ta prispevek v civilnem in
kolektivnem zavarovanju sem
napisal z željo, da se člani
kolektiva čimbolje seznajajo
z zakonitimi pravicami, ki
jih imajo v primeru nesreče
in pa v premislek o osebnem
prispevku za povišanje zava-
rovalnine.

slabe

Zakaj tako in kaj v bodoče?

Dolžnost mi je, da obrazlo-
žim vzrok za neuspelo revijo
beat ansamblov, dne 30. maja
1970. Po uspehi lanskoletni ki-
tariadi se je nekaj članov
predsedstva tudi letos zavze-
malo, da bi organizirali po-
dobno prireditev. Sklep je bil
sprejet in tako smo razposlali
razpis za kitariado oz. revijo
beat ansamblov. Problem je
nastal že v tem, ker nismo
imeli naslovov beat ansam-
blov. Menili smo, da občinske
konference ZM dobro poznajo
take skupine, zato smo njim
poslali po tri ali več razpisov,
da bi le-te odposlali svojim
ansamblom v občini. Rok je
bil žal samo 14 dni, vendar
vsekakor zadovoljiv za prija-
ve. Neugoden je bil tudi ter-
min zaradi odhoda mnogih
članov ansamblov v JLA. Ta-
ko zaradi tega ni mogel sode-
lovati ansambel ILIONI iz
Kranja, ansambel iz Škofje
Loke, Kamnika, Tržiča in
TERMITI iz Jesenic. Zadnjih
pet dni pred revijo smo imeli
definitivno prijavo petih an-
samblov.

Kot organizatorji revije smo
se dogovorili z ansambлом
Caravelle, da bi oni tako kot
lansko leto posodili aparature
proti odškodnini. Sprva je
vodja ansambla pristal, ka-
sneje pa dejal, da za vse an-
samble tudi v ocenjevalnem
delu ne odstopijo aparature s
prigovorom, da najkasneje ob
21. uri morajo igrati v Kam-
niku.

Računali smo, da bo ansam-
bel iz Kranja pripeljal svojo
opremo in sem jih zato prosil
v svojem imenu in imenu TK
ZM železarne Jesenice, če iz-
vedejo z lastnimi aparaturnami
svoj program in spremljajo z
instrumenti goste, za katere
so bili seznanjeni že teden
dni prej. Iz tega ni bilo nič,
člani Caravell, ki so res bili
ob 16. uri v dvorani pri Jele-
nu so menili, da za njihovo
popularnost tak nastop ne bo
koristil in so se ob 16.30 od-
peljali po mestu, ne da bi nas
obvestili, čeprav to ni bilo
potrebno, ker smo jih sami
videli.

Prireditve, ki je bila name-
njena za halo in Finžgarjevo
hišo, je bila zaradi slabega
vremena in priznam zaradi
premale doslednosti, ker ni-
smo z nekaterimi nastopajoči-
mi sklenili pogodbe, tako po-
nesrečena. Ker je prišlo pre-
cej mladine k Jeleni smo se
hitro, zadnji trenutek dome-
nili, da bo to običajen ples
z vstopnino 5.— N din, na ka-
terem bodo igrali »Sršeni« iz
Kranja za 450.— N din.

Med tem ko bo Domicelj za-
pel nekaj pesmi, bodo »Srše-
ni« z opremo vred nared.
Stvar ni bila taka. 25 minut
pred nastopom ansambla iz
Kranja, so člani »Caravelle«
»zmagoslavno« od nekod pri-
šli in izjavili, da igrajo za ha-
lo. Ob osmih smo na odru
imeli dva ansambla, tako da
je bilo publiki zadoščeno. Po-
vedati moram, da bi Jeseni-
čani Caravelle z malo dobre
volje storili toliko, da zbrke
sploh ne bi bilo. Predsedstvo
pa v bodoče brez pogodbe ne
more računati na nobene
usluge.

Kot epilog naslednje: Pri-
reditev je bila namenjena mla-
dim, kajti starejši ne hodijo
na take ples, toda kolikor
smo se prizadevali, da mladi
niso prišli zastoj in, da so
se ob glasbi dveh ansamblov
lahko naplesali, pa nam je
žal, da smo jim ta ples sploh
omogočili. Morda je le deset
odstotkov takih, ki kvarijo
ugled jeseniške mladine in so
pod vplivom alkohola zelo
predržni. Ostalih devetdeset
procentov se do teh obnaša
pasivno in jih na slabe jglede
sploh ne opozarjajo, zato je
bil sklep predsedstva TK
ZMS železarne Jesenice, da v
bodoče pod našim pokrovi-
telstvom plesa sploh ne bo,
v kolikor ne bomo imeli sta-
rejših uniformiranih »kroti-
le levov«, kajti taka praksa
drugod že deluje, zato take
objesnosti kot jo imamo jese-
ničani, sploh ne poznajo.

Predsednik TK ZMS
železarne Jesenice

Spomini iz NOB Jože Vidic

Jeseniški skojevci umirajo za domovino

(Nadaljevanje)

Kmalu po vojni je bila v Kranju sodna preiskava proti sošolcu, za katerega sumimo, da je bil tisti tujec, ki nas je obiskal 27. decembra 1941. leta in nas prosil za sestanek s Tugomirjem. Sošolec pa se je izgovarjal, da smo ga gotovo zamenjali z nekim Kočvarjem, ki mu je bil zelo podoben. Nihče od preiskovalcev pa ni zastavil vprašanje, zakaj je bila ta podobnost izkoriščena prav v primeru Tugomirja in kako to, da je bil sošolec na nekem sestanku skojevcev na Javorniku na katerem je govoril Tugomir, od vseh prisotnih na sestanku pa je ostal živ le on (sošolec)!

To so bili podatki, ki jih je posredovala Tugomirjeva sestra Viadovita. Iz knjige zapornikov begunjske mučnice je razvidno, da so Tugomirja pripeljali v begunjske zapore šele 7. januarja 1942. leta, torej približno deset dni po aretaciji. V knjigi piše, da je bil aretiran od jeseniškega gestapa, v Begunje pa poslan od blejskega centra gestapa. Iz tega nedvomno sledi, da so Tugomirja mučili in zasliševali najprej na Jesenicah, nato pa še na Bledu. Tugo-

mir je vzdržal najhujša mučenja, ki so jih doživeli zaporniki. Dejstvo, da je Tugomirja zasledoval jeseniški in ne kranjski gestapo, kaže, da so Tugomirja izdali na Jesenicah. Vendar Tugomirjevo aretacijo ne moremo ocenjevati ločeno od izdajstva celotne javorniške in jeseniške skojevske organizacije. Čim so zaprli javorniške mladince, so gestapovci zvedeli, da je na sestankih govoril neki Jože iz Kranja. Zdaj je bilo potrebno samo še najti osebo, ki bi ga v Kranju prepoznala in pokazala. To umazano delo pa je opravil tisti neznanec, ki je 27. decembra 1941. leta zvečer obiskal Vidmarjevo družino v Kranju.

STRLEKARJEVI SPOMINI

Ignac Strlekar, ki živi v Litiji, je bil poleti 1941. leta imenovan za člana jeseniškega okrožnega komiteja KP in je kot član komiteja odgovarjal za delo s skojevci in mladino. Obenem je bil Strlekar sekretar okrožnega odbora OF za jeseniško okrožje. Ko so se začele priprave za splošno vstajo na Gorenjskem, je bil Strlekar v odbo-

ru OF odgovoren za mobilizacijo ljudi za vstajo. Pokojni Lojze Kebe—Stefan, član PK KP za Gorenjsko, je Strlekarja obvestil, da »bo prišel Jože iz PK SKOJ, ki bo prevzel delo na razvoju in širjenju mladinske in Skojevske organizacije na Jesenicah.« To pa vsled tega, da bi se Strlekar lahko vsestransko posvetil pripravam za splošno vstajo. Prvi sestanek med Strlekarjem in Tugomirjem Vidmarjem je bil pri Kavalariju na Javorniku. Srečanja se Strlekar še danes dobro spominja:

»Kebe mi ni povedal, kdo je Jože iz PK SKOJ. Zato sem bil tembolj presenečen, ko sem v stanovanju pri Kavalarijevih zagledal Vidmarja, ki sem ga kot naprednega mladince poznal že pred vojno. Torej ti si Jože, sem vzkliknil vesel in začuden. Ob prvem srečanju sta bila navzoča tudi Karel Preželj in Viktor Kežar, če pa me spomin ne vara, je bil navzoč tudi Kebe. Tu sem v prisotnosti partijskih funkcionarjev izročil Tugomirju delo z mladino. Povedal sem mu, da so v okrožnem komiteju SKOJ Stane Balanč, Stane Lah, Mimica Zupan in Kurt

Okrožnik. Tugomirja sem osebno seznanil s člani okrožnega komiteja Skoja. Tako sem v bližini Balančeve hiše Podmežakljo seznanil Vidmarja z Balančem in Lahom, potem pa še z drugimi Skojevc. Tugomir je organiziral delo z mladino na širokem področju od Skofje Loke do Rateč, Stane Zagar, mlajši, pa je poleg drugega dela organiziral mladino v Bohinju. Stane Zagar je delal največ s trojkami, kakor ga je učil oče, Vidmar pa je skupno z Okrožnikom skliceval širše sestanke. V pripravah za mobilizacijo na splošno vstajo smo se tudi mi osvobodili malih skupin in smo sklicevali že kar množične sestanke npr. na Potokih ali pa na Poljanah. V okrožnem komiteju KP smo kmalu spoznali, da Vidmar in Okrožnik preveč rada vabita na sestanke svoje sošolce, čeprav smo mi imeli o nekaterih drugačno mnenje. Po nalogu partijskega komiteja sem obiskal Vidmarja. Dobila sva se pri Cirihi Kozjek na Javorniku, kjer je Vidmar ilegalno stanoval. Svetoval sem mu, naj bo pri sprejemanju v Skoj posebno previden pri sošolcih. O tem

smo opozorili tudi Okrožnika.

Poudariti moram, da so bili jeseniški Skojevc, zlasti Stane Balanč, naša osebna straža. Povsod so se znašli tam, kjer smo bili v nevarnosti in vem, da so bili pripravljene dati življenje, da bi nas reševali. Skojevc so stražili naše sestanke, posebno takt, ko je bil decembra 1941. leta na Jesenicah Tone Dolinšek, sekretar PK KPS za Gorenjsko. Taki sestanki so bili pri Ažmanu, Čelesniku, Režeku in Pukšiču Podmežakljo, pri Stegnarju na Jesenicah in Kavalariju na Javorniku. Zaradi priprav za vstajo je decembra 1941. leta večkrat prišel na Jesenice Stane Zagar ml., ki je odgovarjal za mobilizacijo mladine. V tistih dneh je Stane Balanč pripravil izredno drzen načrt. Za decembarsko vstajo je bilo prijavljeno, oziroma pripravljeno stopiti v boj, zelo veliko ljudi. Zal orožja nismo imeli. Balanč je meni osebno predlagal, da bi mladinci napadli Nemce v sokolskem domu na Jesenicah z namero, da si priborijo orožje. Balanč je predlagal, naj bi jih jaz vodil v napadu. Za dovoljenje in mnenje sem

vprašal žeta Grepa, fejni dovo bilo pri žrtev.

(Opomba: s s sva se pogovorila obširno opisala na Jesenah, vendar končanje reportaže cih in dincih).

KORNE IZD

Nikoli po vojni skušal razvozljati kako sestapovci sled jeseniškim i škim jevcem i Komunizne parti vorniki, splošno deča vija: Nem Kurtu rožniku sek skojev, ga i mučili, ko da j znal. Ne ne ve, videl pa kako sploh delo. Iva Mokroša, ki je živel na Javorniku delal z osvobodilci mi je tam pisal »Po očeh Ferda partizana je bil za SKOJ imenovan i lanč, vodil j mladino pa Kurt Le-ta je bil v poc železarni na Obratunir je Obram Senožet, član Hujve mlad organizac Nekega skega 1941. leta nik naal listek »Obram naročilo stek ose k Ro listku pisalo, ko stanek i Obram

Janko Guzelj WARSZAWA

(Nadaljevanje in konec)

V oddelku, ki prikazuje razvoj motoristike, vidiš pionirja letalstva — letalo iz 19. stoletja, motor iz leta 1899 in avto letnik 1903. Ob pogledu na te starine si lahko predstavlja kakšen skok je napravilo človeštvo na področju tehnike v zadnjih desetletjih.

Palača je mesto v mestu. Ima svojo pošto, kjer sprejemajo in razpošiljajo pošto po vsej palači. Za lažjo predstavo naj služi podatek, da pride v palačo vsak dan okoli 6 ton pošte. Ko imaš glavo nabito z raznimi podatki in vtisi je najbolje, da se odpraviš na vrh palače. Ob pogledu na prikupno dekle, ki dvigalo upravlja, pozabiš na želodčne težave, ko dvigalo drvi s 3,5 m/sek in že si na razgledni ploščadi. Razgled z vrha je čudovit. Warszawa je daleč pod teboj, široko razvlečena. Če imaš srečo z vremenom vidiš okolico do štideset kilometrov daleč. Ko si ogleduješ mesto z vrha palače, s pogledom komaj dosežeš meje mesta, ki se širi na obeh bregovih reke Wisle.

Warszawa sicer nima tako bogate zgodovine kot Krakow, ima pa obetajočo prihodnost in ljudi, ki žive v mestu in za svoje mesto.

Mesto Warszawa se je razvilo v kotlini Warszawski. Kotlina je nastala na mestu davnega jezera v nižini Mazowiecka. Kotlina ima pol metra rodovitne prsti in se koncentrično k njej stekajo rečne struge, ki so v davni od tu skupno prebile pot do Baltika.

Najstarejši sledovi o pračloveku, ki je bival na tem območju, segajo v mlajše obdobje paleolitika, to je 50 tisoč let pr. n. š. Za bivališča so ti prvotni naseljenci uporabljali suhe votline v kotlini Warszawskiej, hranili pa so se z zelišči in od ribolova.

Nato zgodovina nekaj časa molči. Zabeleži šele združitev kneževine Podlasie, ki je nastala na ozemlju med Poljsko in Litvo ter kneževino Mazowsa. Rezultati skupnega gospodarstva se kmalu pokažejo in prične se razvijati mesto Warszawa.

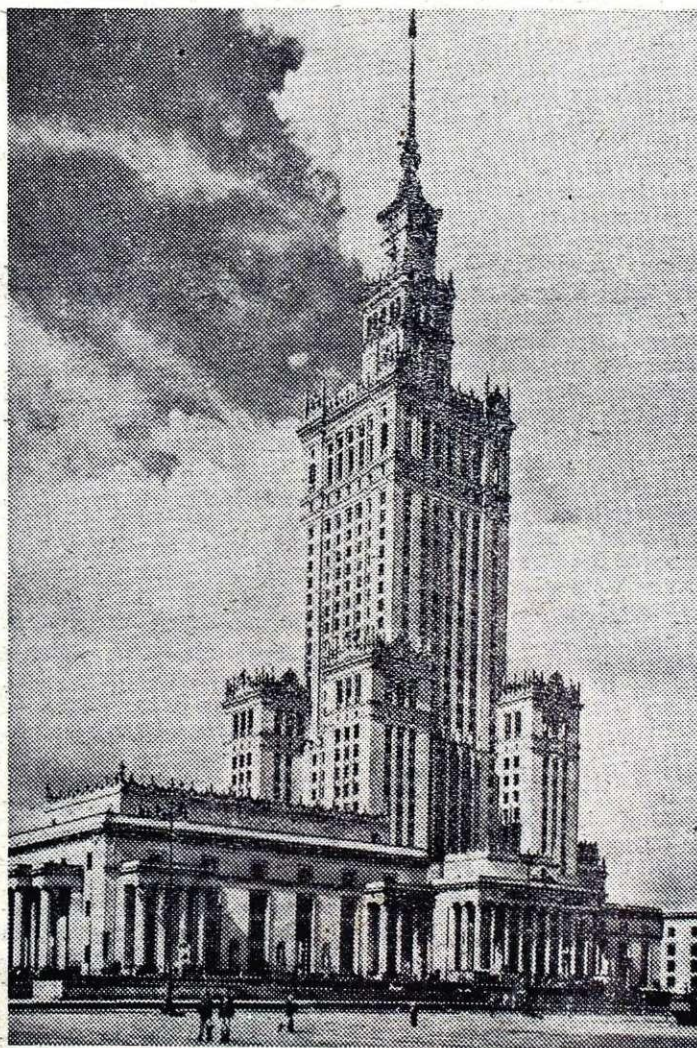
Razvoj mesta sega v XIII.

in XIV. stoletje. V XIV. stol. pa že postane stolica kneževine Mazowieckieja. V tem času se tudi umirijo meje z Litvo, kar da spodbudo za prodiranje proti morju. Wisla postane s tem glavna arterija transporta in trgovanja med kraji od Torunia do Gdanska. Trguje se v glavnem z jantarjem, lesom in blagom. V Warszawy se zbirajo sejmi — trgovina cvete.

Leta 1596 Zygmunt III. Waza prenese prestolico vladarstva iz Krakowa v Warszawo. Zgradi grad, okoli katerega postavi palače za višje dvorjane. Wladys IV. samo nadaljuje delo svojega prednika in potrdi Warszawy pečat in simbol prestolnice.

Od leta 1573 se vrše v mestu volitve kraljev. V tem času se prične razvijati tudi mesto Praga na bregovih reke Wisle, ki s tem letom že predstavlja z Warszawo trgovski most na Wisli.

V času švedskih vojn razvoj mesta precej zastane in doživi ponoven vzpon in procvit šele v drugi polovici XVIII. stoletja. Rastejo kraljevske in druge palače (Willanow, Krolikarnia, Natolin itd.) in prelepe baročne cerkve in samostani. Največji gospodarski razvoj pa se prične v drugi polovici XVIII. stol. V mestu in okolici gradijo najrazličnejše tovarne: papirna, opečna, tobačna, tovarna suknja, tovarne kočij in voz,

WARSZAWA — palača kulture in znanosti

Warszawa postane modno ustvarjan skladišč francosko šklo blagradijo poslopdenar se mestu spreminj: podobno Warszawa središčospodarsl: tičnega kulturne

Kralj Stanislaw ustanovi nove c njegoviciativo cerkve palače obdovitiparki. V XVIII. l. ima Watisoče bivalcev, stoletje 120 tisc nov. Solikimi m takratščia med set na jih mest. V letu 1915 in 1 lja Wawawa nemšl cijo. Pončani vo zopet tane presi se pri ponovno navljana širiti. ima Wawawa že 1,2 bivalcev

V druge svet ne do mesto bombanje. Dva traja bombardiranje ganje sta, ki se brani. Zazadnje pc lerjevse okupaciji. so vs kulturni s knjižni in muzeji tor ita masovr cije in eljuje meš da pro so mešča svoje to in jim ror ne šije želje r vanju osvoboditv julija leta po sasih v za vsake

rašal zeta Gregorčiča, ki
tega dovolil, ker bi
o pravi žrtev.

Opomba: s Strlekarjem
se je govorila, da bova
širnej opisala razvoj OF
Jesenih, vendar šele po
nčanih poročilih o Skojev-
in mladincih).

KORENE IZDAJSTVA

Nikdar po vojni ni nihče
išal razvojljati uganke,
so se zastopci prišli na
d ješkimi in javorni-
m sevcem in članom
munijske partije. Na Ja-
niku splošno znana sle-
ja vija: Nemci so pri-
rtu vojniki dobili spi-
skojev, ga aretirali in
čili, ko da je vse pri-
l. Ne ve, kdo je to
el alba kako se je to
oh zdelo. Ivan Tori iz
krona, ki je 1941. leta
al na vojniki in aktivno
al za svobodilno fronto,
je tem pisal sledeče:
od leta Ferda Korena v
tizarije bil za sekretarja
OJ novčan Stane Ba-
č, vodijo javorniških
udince pa Kurt Okrožnik.
ta je al v pocinkovalnici
zarn na Javorniku.
ratniur je bil Franc
ram Senožet, navdušen
i Hijeve mladinske or-
izac Nekega decem-
berga 1941. leta je Okrož-
napis listek in ga dal
ramu naročilom, naj li-
s ose k Ropretu. Na
ku pisalo, kdaj bo se-
nek Obram je sporo-

čilo prebral in ga takoj od-
nesel obratovodji Zemljaku,
nacistu, in vsa zadeva je bila
tako v rokah gestapa. To
smo zvedeli v zaporu, ko
smo bili zaprti na stari sod-
niji na Jesenicah. To bi mo-
rali vedeti tudi Dimc, Keli-
hovi, Saksida, Dolenc in dru-
gi, ki so bili takrat zaprti...

Janko Ažman zatrjuje, da
je Rožiča in Zalokarja izdal
javorniški trafikant Dacar,
ki so ga partizani med vojno
ustrelili. Do danes so na dlan-
le opravičeni ali neopravi-
vičeni sumi. Potrebno je raz-
iskati, kje so gestapovci na-
šli pot do skojevske organi-
zacije. Koga so prvega odkri-
li in morda kasneje skrivaj
zasledovali? Prebivalci Javor-
nika omenjajo več imen: tra-
fikanta Dacarja, tovarniškega
kurirja Obrama, nemčurja
Hriberška in Jankota Sokli-
ča. Obram, ki je bil član
Hitlerjeve mladine, po mo-
jem mnenju ni mogel imeti
posebnih stikov s skojevci,
čeprav je dejstvo, da je za
njimi lazil po nalogu gestapa
(Franc Obram živi v Lienzu
v Avstriji, Leonfeldner Stras-
se 124). Tam je v vodstvu
nogometnega kluba in mu je
menda zelo žal, da je nekoč
tako »navijal« za nacizem.
Glede na to, da ne upa priti
na obisk k mami na Jesenice,
ima verjetno res kosmato
vest). Hriberšek je bil nadut
Nemčur, ki je javno kazal
navdušenje za nacizem. Z na-
prednimi mladinci ni imel
nobene zveze.

(Se nadaljuje)

rszav postane središče
dnevnega življenja. Tu se
adiščancosko in angle-
bla Gradijo se bančna
lopičar se ustavlja v
stu spreminja njegovo
obo Warszawa postane
lišče gospodarskega, poli-
tega kulturnega kraja.
ralj Stanislaw Avgust
anav nove delnice, z
govorniciativno se grade
cve palače obdane s ču-
itim parki. V polovici
III. l. ima Warszawa 30
č pitalcev, a koncem
etja je 120 tisoč mešča-
. Stotiki meščani se
ratnišča med prvih de-
najših mest v Evropi.
let 1915 in 1918 doživ-
Warszawa nemško okupa-
Ponovni vojni mesto
et žane prestolnica in
prič ponovno hitro ob-
ljatno širiti. Leta 1939
Warszawa je 1.290.000 pre-
leč.
dne druge svetovne voj-
do mesto uničujejo
ibatnje. Dvajset dni
a bombardiranje in oble-
je sta, ki se herojsko
ni, zadnje podleže hit-
vsvoji okupaciji. Uničeni
vsi kulturni spomeniki.
žni in muzeji. Okupa-
iza masovne areta-
in seljuje meščane. To-
pre so meščani ljubili
e to in jim tudi te-
ne želje po mašče-
u svoboditvi. Prvega
a leta po dveh me-
1. leta vsako ulico in

vsako stavbo, postane Wars-
zawa zopet svobodna. Za nje-
no osvoboditev je dalo življe-
nje 200 tisoč borcev. Skupno
pa je dalo mesto v času oku-
pacije velik krvni davek,
okoli 500 tisoč oseb. Hitler-
jevska vojska pri umiku si-
stematično uničuje mesto, ta-
ko, da je na dan osvoboditve,
uničenega 85 %.

V svobodi obdrži mesto še
nadalje status glavnega me-
sta Poljske. Prične se z in-
tenzivnim obnavljanjem me-
sta, ki mora po načrtu naj-
prej urediti komunikacijske
linije in šele nato obnavljati
še uporabne stavbe in gra-
diti nove.

Warszawa stopi zopet v vrh
političnega, znanstvenega in
kulturnega življenja Poljske.
V mestu se zbirajo najrazlič-
nejše institucije, urejajo se
muzeji, gledališča in knjižni-
ce. V Warszawski rastejo števil-
ne nove tovarne, servisi in
obrtne delavnice. Na žeraniu
prične obratovati nova tovar-
na osebnih avtomobilov, v
Mlocinach pa nova jeklarna.
Vse to se jasno odraža v raz-
voju in izgledu mesta. Če-
prav so v mestu še vidni sle-
dovi druge svetovne vojne, pa
Warszawa dobiva že popolno-
ma drugačno obliko.

Warszawa postaja moderno
mesto s številnimi spomeniki,
ki spominjajo na grozote voj-
ne. Verjetno si nobeno me-
sto na svetu bolj ne želi, da
bi je ne doletela nobena voj-
na več, kot ravno Warszawa.

Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha K

123.

»Zame ste človek! Tako sem mislila.«
»To je že drugače. Človek ostane to, kar je. Ne
more biti drugega, tudi če se našemi. Seme pa ne
učinkujejo resno. Smešne so.«

»Menda ne mislite, da sem... da sem vas hote-
la...« gre gospe beseda težko z jezika, obenem pa
se boji, da bi bil ta pogovor lahko usoden in konec
vsega, kar je tako dolgo pripravljala in pričakovala,
da se bo uresničilo.

»Ne, ne mislim, saj bi vam bil potem preveč
nehvaležen. Vaš dolžnik sem. Vaš dolžnik do konca
svojega življenja. Le tak sem, kakor smo večinoma
vsi ljudje, ki bi nas oni nad nami radi imeli za
preproste in navadne ljudi. Za nas bogastvo in oble-
ka še nista mera za človeka. Marsikdaj so ljudje v
gospodskih oblekah in s polnimi žepi denarja naj-
manj človeški ljudje. Ne mislim vas, vi ste človek,
še preveč človeški človek! Takih med bogatimi ni
veľiko.« govori Tine in razpreda svoje misli, čeprav
se mu besede vedno bolj zatikajo, saj čuti, da dela
gospe krivco. Najraje bi se ugriznil v jezik, ker je,
sam vrag si ga veči zakaj, začel razlagati svoje na-
zore o bogatih. Lahko bi te stvari ohranil zase,
Ohranil vsaj pred gospo, ki mu je sposlovala zapo-
slove v tovarni in mu napravila toliko dobrega. Rad
bi se ji zato opravičil. A ne ve kako.

Pa mu gospa pomaga sama, ko ga povabi k mizi
in mu med večerjo začne pripovedovati zgodbo o
svojem revnem otroštvu, le svojo poroko s 'starcem'
olepša z lažjo, da jo je k temu prisilila mama.

»Samo neumna prestrašana krava, če sploh naj-
deš tako bedasto, bi ostala pri praznih jaslih in se
upirala, če bi jo silili k polnim. Tako mi je govo-
rila. Vidite, Vali.«

Tine molči. Ne razume, zakaj gospa obžaluje, da
se je rešila revščine. Ko pa jo posluša, spoznava,

SIVO MESTO

da je gospa nesrečna. To je zanj novo. Nikoli ni
mislil, da so lahko tudi bogati nesrečni.

»Na mojo mladost in lepoto je bil 'starec' poho-
ten. Ni vprašal, ali ga ljubim. Bil je prepričan, da
me lahko kupi s svojim bogastvom kakor katerokoli
drugo stvar... O, to je strahotno, Vali! Legati v
posteljo k možu, ki ga ne maraš. K možu, ki se ti
studi... Toda, ne govoriva o tem... Odpriva šam-
panjec! Daj, odpri!«

»Odprej naj?« Tine ne razume, gospa pa mu
kaže na čuden zamašek. »Torej želite, da odmašim
steklenico.«

»Ja, Vali! Odmaši!... C, oprostite, odmašite, sem
hotela reči.«

»Kar tikajte me, gospa! Vsi me tikajo! Vajen
sem tega. In tudi raje slišim,« pravi in se muči,
kako bi izlekel zamašek. »Hm, najprej moram od-
viti tole žico,« vprašujoče pogleda gospo, kakor je
včasih pogledal mojstra Čupnika ali kakega njego-
vega pomočnika, če ni vedel, ali dela prav ali ne.
»Takele steklenice nisem še nikoli odpiral,« ne ve,
kaj bi, pa mu vzame gospa sama steklenico iz rok.

»Vidite, takole,« odvijte žico.
»Nikar me ne vikaite,« bi rad rekel Tine, pa se
prestraši poka. »Počilo je,« opravičuje svoj strah,
gospa pa se zasmije.

»Tudi jaz sem se zgrabila, ko sem prvič slišala
ta pok,« pripoveduje in toči vino, ki zakipi v čaši,
podobni cerkvenim kelihom. Prav taka sta čašasta
kozarca, le da nista zlata, marveč iz stekla.

Tine opazuje vino, kakršno je poznal samo iz
filmov, kako so ga pili igralci. Samo opazuje, na-
mesto, da bi gospe preprečil, da bi natočila njegov
kozarec.

»Mi ne boste nazdravili, Vali?« ga vzpodbuja go-
spa.

»Iz srca rad! A žal ne pijem!«

»Ne pijete?«

»Abstinent sem. Sportnik sem. Nogometaš. Ne
pijem in ne kadim.«

»Pa bi vseeno rada, da bi mi nazdravili.«
Gospa da vzpodbuja, t ko da Tine ne more dru-
gače, kakor da prime čašo.

»Na vašo srečo, Vali!«

»Na tvojo, recite gospa!«

»Prav, potem pa pijva bratovščino, da se bova
tikala oba.«

»Gospa?«

»Dajva, Vali! Najprej to čašo, na zdravje in sre-
čo!« približa gospa svoj kozarec k Tinetovemu.

Kakšen zven! To ni navadno steklo.

Vsaj tako se zdi Tinetu.

»In zdaj, eks!«

Tine ne ve, če bo zmogel. Toda vino je sladko,
lahko kakor malinovec s sodo ali oranžada.

»Kakor kraherle!« se zasmije.

Tudi gospa prasne v smeh.

»A zdaj bratovščino, Vali!«

»Bratovščino?« ima Tine pomisleke.

»Bratovščino! Rada bi bila tvoja prijateljica. V
letih ni veliko razlike med nama. Pa tudi drugače
ne. Dajva!«

Ko bi ga gospa sama ne pripravila do te cere-
monije, bi Tine nikoli ne mogel sam zavzeti drže
kozarec za bratovščino.

»Eks, Vali!« ga vzpodbuja gospa.

Tine izpije. Toplota mu zapolje po žilah.

»To ni samo kraherle. V tem je tudi ogenj!«

»Nisva se poljubila?« ga opozori gospa.

»Poljubila?« je Tine ne razume.

»No, seveda!« mu gospa približna ustnice. »Po-
ljubi me in reci mi: Hana!«

To zveni kakor Ana, pomisli Tine na mamo, ki
bo nocoj prav gotovo v skrbeh, čeprav ji je naro-
čil, naj se ne gnjavi, če bo pozen. Na Vrega in ob-
ljubo, ki jo je dal Vregu, ne misli več. Bodo že
brez njega! Če pa ga bodo potrebovali, bodo že
prišli ponj.

»Na kaj misliš?« opazi gospa trenutek Tinetove
odsotnosti, a si to odsotnost razlaga kot plahost:
»Ne bodi plah! Poljubi me!« pritisne gospa ustnice
na njegove in čaka, da si ji bodo Tinetove odzvale,
potem pa se začudi: »Ali nisi še nikoli poljubljal
dekleta?«

Ta glas? Te besede? Ga ni včeraj prav tega
sprasovala tudi Adela?

»Adela?« pomisli Tine.

»Vnovič bova poskusila. To ne velja,« gospa toči
šampanjec v Tinetovo čašo.

»Bojim se, da mi gre že v glavo, gospa,« se Tine
že čuti rahlo omotičnega.

»Ne gospa! Hana mi boš rekel!«

»Eh, to je težko,« je Tinetu nerodno.

»Ponavljala bova, dokler se ne boš navadil in
dokler me ne boš poljubil. Mislim, da bi te bilo
treba naučiti poljubljati in še marsikaj ali pa ti
bo pobegnilo sleherni deklet, ki bi jo rad ljubil.«

»Kako pobegnilo,« Tine ne razume.

»Dekleta nimajo rada bojazljivih in neveselih
fantov. Pod njihovo začetno sramežljivostjo se skr-
va ženska, ki pričakuje, da se je bo fant polastil.
Polasti čimprej! Kako naj ljubezen brez ognja
vzplameni v kres, če je ne prižge ljubimec? To bi
moral vedeti, Vali! Moral bi se potruditi in naučiti,
Vali, da boš lahko postal pravi Vali in naletel na
odziv pri njej, ki te ljubi.«

»Kako pa veste, da me ljubi?«

»To čutim.«

»Čutite?«

»Zopet ta 'vi'! Preplezaj že ta zid! Bratovščino!«
In Tine pije drugič, tretjič, četrtič...

»To je že bolje,« ga hvali gospa.

In Tine poljublja gospejine ustnice, a vidi Adeli-
ne. Zato jih poljublja. Poljublja vedno bolj strastno.

»Vali si, pravi Vali!« ne sliši gospe, marveč po-
ljublja in pije. »Moj si, samo moj,« ga gospa slači
in tudi sama zdrzne iz obleke, potem pa ga potegne
v objem. »Ljubi me! Ljubi me! Ljubi me vso!« sope.
Tine pa je neizkušen. Zato ga gospa podžiga. Zas-
je mu s poljubi vse telo.

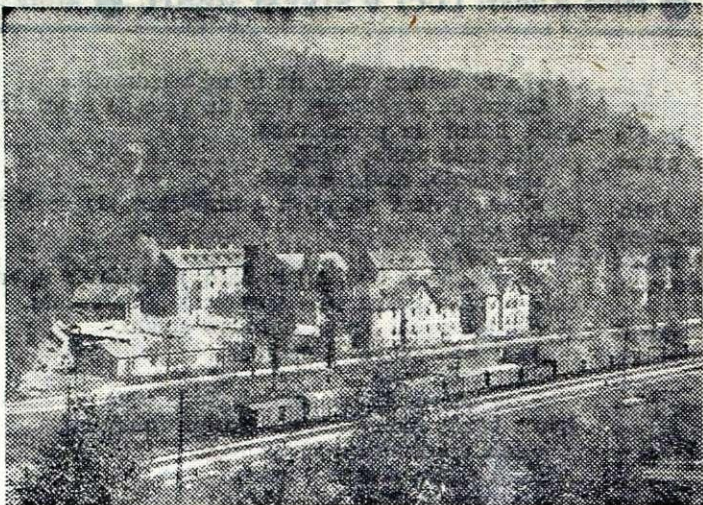
»Daj Vali! Daj še ti tako,« mu potiska glavo v
svoje naročje.

Tinetu pa je slabo.

»Pil je. Preveč je pil,« je gospa razočarana in
vedno bolj nezadovoljna. Kar še počne s Tinetom je
samo posledica besa nepotešene ženske.

Razgrizla bi ga, raztrgala, kakor mršav plen,
razjarjena levinja.

Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha K

Novice iz železarne Štore

USPEŠNI POSLOVNI REZULTATI V I. TROMESEČJU

Delovni kolektiv železarne Štore, je letošnje prvo četrtletje zaključil s pozitivnimi zaključki. Letni plan proizvodnje so izvršili s 26,3 %, realizacijo 26,7 % in vrednost izvoza 27,1 %. Poslovni stroški v odnosu na plan znašajo 24,8 %, izplačila za osebne dohodeke 24,3 % in ostanek za sklade 36,9 %. V primerjavi z enakim obdobjem lani, so dosegli 1.065 ton višjo proizvodnjo, 7.378 din večjo realizacijo in 1.652 tisoč dinarjev več izplačanih osebnih dohodkov.

V lanskem letu so imeli v skladih negativno postavko, letos pa jim je za sklade ostalo 2.437 tisoč dinarjev.

Vsi obrati, razen livarne specialne litine, so fizični obseg proizvodnje presegli. Dobiti (izpleni), so v okviru normativov, izmečki so nekoliko nižji kot v lanskem letu in so v primerjavi s planskimi normativi v upadanju. Planirane lastne cene v podjetju kot celoti niso presegli, nekaj negativnih odstopanj imajo le v pomožnih in vzdrževalnih obratih, med proizvodnimi obrati so presegli planirano lastno ceno le v livarni sive litine, kar pa deloma pokrivajo z višjimi prodajnimi cenami.

V delovnem kolektivu železarne Štore ugotavljajo, da se poslovnost v podjetju počasi izboljšuje, saj je produktivnost dela višja kot v preteklem letu, najsibo v primerjavi z doseženim obsegom proizvodnje ali glede na realizacijo na zaposlenega.

TUDI V APRILU PRESEŽENA PROIZVODNJA

Železarji iz Štor so v aprilu dosegli 9 % proizvodnje v odnosu na letni plan in presegli plansko dvanajstino za 10,8 %. V celoti je bila proizvodnja v obdobju januar-april presežena za 6 % v odnosu na letni plan.

ELEKTROPLAVZ je v aprilu dosegel 9,2 % letnega plana proizvodnje, operativni plan pa je bil presežen za 9 %, JEKLARNA je dosegla 10,3 % proizvodnje, operativni plan pa so presegli za 1,3 %, VALJARNA je dosegla 8,5 % letnega plana v finih profilih in 10,1 % v hladno vlečenih in brušenih profilih, operativni plan so presegli za 3,3 % in to zato, ker so valjali več srednjih in lahkih profilov, kot jih je predvideval mesečni plan. LIVARNA I. je presegla proizvodnjo pri neobdelanih valjih, pri litini in obdelanih valjih pa je ostala nekoliko pod dvanajstino letnega plana. Proizvodnja kokila je bila letos najnižja v aprilu, ker ni bilo naročil predvsem za težje kokile. Obrat ima težave zaradi pomanjkanja livarskega koksa. LIVARNA II. je dosegla 6,4 % letnega plana, operativnega pa je dosegla s 100,3 %, ker je bil postavljen nekoliko nižje, kot znaša dvanajstina plana. SAMOTARNA je dosegla 9,6 % letnega plana proizvodnje, operativni plan pa je pri opeki presegla za 15 % in pri malti za 10 %.

183.950 DIN ZA DOTACIJE

Delavski svet železarne Štore je na 19. seji na predlog sindikalne organizacije odobril 183.950 dinarjev za dotacije družbenopolitičnim organizacijam, športnim in ostalim društvom. Le-te bi po svojih delovnih programih potrebovale okrog 390.000 dinarjev.

Crikvenica skozi stoletja

Že več let odhajamo železarji v naš počitniški dom v Crikvenici in najbrž je že kdo pomislil, od kod ime Crikvenica?

Pobrskala sem po zgodovinskih arhivih in morda bo še koga zanimalo, kaj govore razni viri o nastanku in najbolj zgodnji zgodovini Crikvenice.

Ime je dobila Crikvenica po cerkvi pavlinskega samostana, ki ga je sezidal Nikola Frankopan 1412. leta na ustju izliva Dobračine v morje.

Prvi prebivalci so se naselili v bližini cerkve in samostana v začetku 17. stoletja. To so bili predvsem ribiči. Njihovo življenje je bilo vezano le na bogastvo morja in lov na ribe, le manjše površine so bile obdelane za poljske pridelke.

Pospešen razvoj in gradnja luke na Reki je ugodno vplivala tudi na razvoj ribiškega naselja v Crikvenici in leta 1871 so imeli ribiči tu že čez 180 ribiških bark.

Istega leta so v Crikvenici pričeli z gradnjo luke, ki je bila zavarovana z dvema valobranoma. Leta 1850 je imela Crikvenica že 1112 prebivalcev, število prebivalstva pa je v naslednjih letih izredno hitro naraščalo in leta 1903 je bilo že 1994 prebivalcev.

Koncem 19. stoletja in v pričetku 20. stoletja, so v Crikvenici pričeli urejati obalo, zasadili so parke in drevore in zgrajen je bil prvi hotel, imenovan »Terapija«.

Po prvi svetovni vojni ter italijanski okupaciji Reke ter liburnijske riviere, se je turistična vloga Crikvenice znatno okrepila. K temu so mnogo pripomogli čudoviti prirodni pogoji, saj je poznana izredna plaža, ki sega s plitvinami in finim peskom tudi 300 m v morje. Crikvenica ima blago klimo s srednjimi temperaturami: v januarju +5°C, julija okrog 23,5°C. Maloštevilni so dnevi z vetrom, ker leži mesto v naravnem zavetju.

Relativno lahek je pristop iz zaledja, avtomobilske ceste vodijo prek Plasa v Gorski

Kotar ter prek Ledenice v Kapelo in Ogulin. Z ostalimi kraji ob morju povezuje Crikvenico jadranska magistrala.

Vzdolž obale Crikvenice so zrasle številne vile in počitniški domovi, obkroženi s cvetjem in zelenjem. Luka je v glavnem prilagojena potniškemu prometu.

Med obema svetovnima vojnama je bila Crikvenica po obisku turistov na drugem mestu med jadranskimi turističnimi mesti, vendar je bilo domačih gostov mnogo manj kot pa tujih.

Središče nekdanjega ribiškega mesteca je izginilo in Crikvenica se je razvila v največje naselje Vinodola.

Od okupacije Jugoslavije aprila 1941 pa do kapitulacije Italije septembra 1943, je bil v Crikvenici sedež komande italijanskega 5. armijskega korpusa.

Pod pritiskom partizanskih enot 3. brigade 13. divizije NOV, se je 9. septembra 1943 predal crikveniški garnizon, sestavljen iz italijanske obal-

ske brigade in prištavnih enot komande 5. arm. korpusa. Partizani so ob tej priliki zaplenili veliko količino vojnega materiala in številne plovne objekte. Ob tej priložnosti je bila v Crikvenici formirana komanda narodno-osvobodilne mornarice za Hrvaško, Primorje in Istro.

Naslednji mesec so po večdnevni borbi zavzele Crikvenico nemške okupacijske enote, vendar so bile še nadalje v spopadih s partizanskimi enotami, ki so ostale na tem območju. Ob zasedbi nemškega okupatorja je večina fantov in moških odšla v partizane. V noči od 24/25. junija 1944, je prva brigada 13. divizije NOV s pomočjo dveh odredov napadla nemški garnizon v Crikvenici, ki je štel čez 450 Nemcev ter jim prizadela hude izgube.

Crikvenica je bila osvobojena 16. 4. 1945., ko je 5. brigada 19. divizije NOV uničila grupe nemške 392. divizije in zmagoslavno vkorakala v mesto. Mič

Nerešena organizacijska in tehnološka...

(Nadalj. z 2. strani)

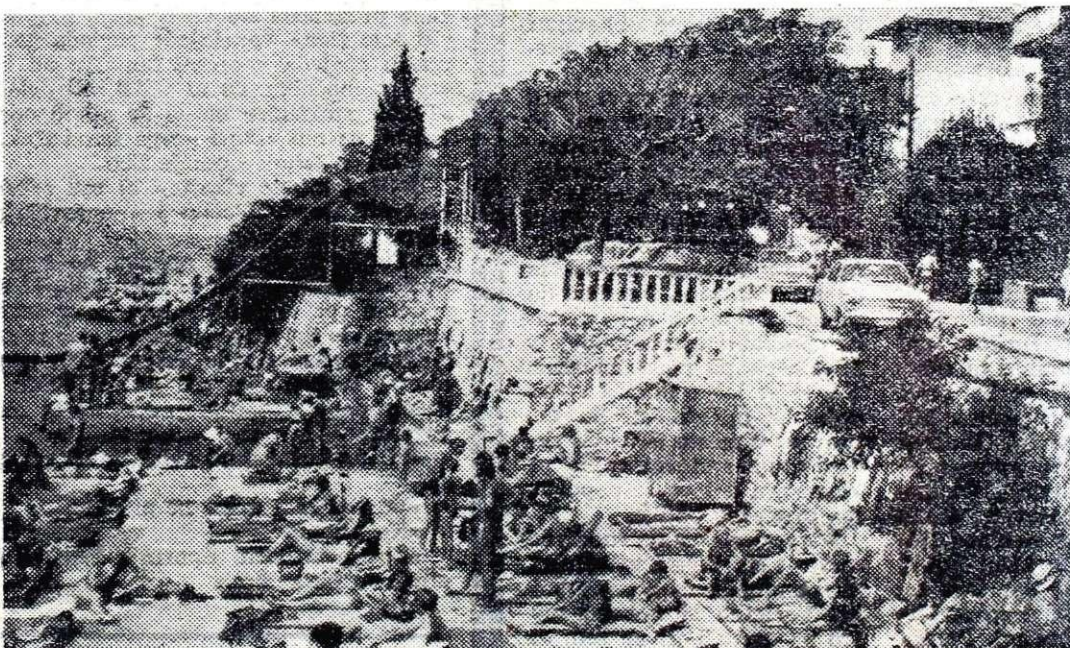
vzrok večjih ali manjših poškodb. Večje kose martinarij redno odstranjujejo z žerjavi, pri čemer pa je varno zapenjanje različnih kosov zelo problematično glede na varnost dela. Manjši odpadki pa se porazgube in se odvažajo z ostalim odpadnim materialom na tovarniški nasip, kar predstavlja veliko materialno škodo. Treba je najti način in sredstva, da bi se ekonomično zbirali in odstranjevali tudi ti mali kosi s pomočjo in namestitvijo primernega elektromagneta. Tolmač naloge je obratovodstvo martinarij.

Odstranjevanje žlindre pri nepomirjenih jeklih iz površine blokov. Pri vlišanju nepomirjenih jekel je na površini bloka, ko se jeklo še kuha, še mnogo žlindre. Ta

žlindra se pozneje zaradi turbulence v velikih meri vrača med strjevanjem nazaj v blok in ga onesčiti ter kvart kvaliteto jekla. Martinariji imajo pri tem velike težave in izgube. Avtorji, ki se bodo lotili reševanja te naloge, morajo rešiti uspešen odvoz žlindre s površine bloka. Tolmač, konsultant in nosilec te naloge je obratovodja martinarij inž. Kalan.

Kakor v vseh drugih delovnih enotah, je tudi v martinariji še več nerešenih tehnoloških, organizacijskih in proizvodnih problemov, ki čakajo na rešitev ne samo tam zaposlenih, ampak vseh strokovnjakov in praktikov v železarji.

V prihodnji številki Železarja bomo skušali nakazati naloge in probleme tudi iz ostalih obratov.

Crikveniška plaža je vedno privlačevala tudi naše sodelavce

Prepočasni pri urejanju cest

Ne bom ne prvi in ne zadnji pri jadikovanju, kot kaže vedno aktualni temi, o naših cestah. Vsako leto znova ugovarjamo več lukenj in razpok na glavnih in stranskih cestah, katere potem za silo zakrpamo, težki tovornjaki in avtobusi pa kmalu naredijo nove. Vozniki motornih vozil se v skrbi za avtomobil jezijo nad cestarji in cestnim podjetjem, pešci se ob deževnem vremenu jezijo nad vozniki, ki se vedno ne morejo izogniti lužam, cestarji pa se verjetno jezijo nad težjimi avtomobili, ki so največje zlo za slabo in tako asfaltno prevleko. Začaran krog, ki ga verjetno ne bo mogoče nikoli prekiniti v dobro vseh. Vzrok je pač v tem, da primanjkuje denarja. Tudi v naši občini smo povsem v enaki situaciji, pri čemer nam glede na težave našega gospodarstva denarja primanjkuje še občutno bolj. V programu komunalnih del za letošnje leto je predvideno, da naj bi uredili del Tomšičeve ceste, rekonstruirali spodnji del ceste v Planino pod Golico, obnovili cesto od novega mostu pri Mojstrani do samega naselja, poleg tega pa je Cestno podjetje Kranj predvidelo poleg rednega vzdrževanja še nadaljevanje ureditve z asfaltno prevleko ceste od Hrušice do Dovjega in pa novo asfaltno prevleko na cesti od Lesc do Zirovnice.

Zanimalo nas je predvsem, kako potekajo dela, saj smo takorekoč že skoraj na polovici leta, pred vrati pa je glavna turistična sezona, v kateri predvidevamo še večji avtomobilski promet preko naše občine kot v prejšnjih letih. Kaj smo izvedeli? Na cestnem odseku od Hrušice do Dovjega so položili vrhno asfaltno plast, urejajo pa tudi bankine in ostalo.

Komunalno podjetje Kovinar ureja cesto od mostu v Mojstrani do naselja, ki bo v bodoče širša in bolj urejena. Isto podjetje tudi ureja del Tomšičeve ceste na Jesenicah do Prevčeve hiše. Trenutno urejajo robnike ob cesti in utrjujejo samo cestišče, uredili bodo dokončno tudi razsvetljavo, medtem ko je kanalizacija že urejena. Predvideno je da bi še letos uredili omenjeni del. Med tem pripravljajo že predračun za naslednjo etapo urejanja omenjene ceste, z deli pa naj bi prav tako začeli še letos. Komunalno podjetje Kovinar bo predvidoma kmalu začelo urejati tudi klanec na cesti od Mojstrane v Radovno. Če še dodamo, da pri cestnem podjetju obljublajo, da bodo do konca junija asfaltirali ovinek v Kranjski gori, kjer so že lani porušili staro stavbo in pa da bodo v teh dneh začeli le obnavljati cestni odsek od Lesc do Zirovnice, potem bo to v glavnem vse kar lahko pričakujemo novega v naši občini. Se vedno bodo ostali cestni odseki v izredno slabem stanju in tako v veliko oviro vedno večjemu prometu. Izredno slaba bo ostala cesta od Potok do Jesenic,

kjer so pred 16 leti uredili asfaltno prevleko, ki ne more več vzdržati sedanjega prometa. Skupščina občine Jesenice je na zadnji seji sklenila predlagati republiškem cestnemu skladu, da bi v svoj program za prihodnje leto vključil tudi omenjeni cestni odsek. Prav tako je v slabem stanju in nujno potreben obnove odsek od Podkorena do mejnega prehoda v Ratečah, pa cesta od Zirovnice proti Begunjam ter vrsto drugih stranskih cest. Marsikje pa bi bilo treba pripeljati le nekaj kamionov peska, kot na primer na turistični cesti v Završnico. V letošnjem programu komunalnih del je tudi ureditev nadvoza čez železniško progo v Mostah, s čemer naj bi se izognili kar trem prehodom preko proge, ven-

dar je vprašanje, če bodo uspeli urediti potrebne načrte in še letos začeli z delom. Odprta ostaja ureditev cest na Vršič, v Vrata in Tamar ter Srednji vrh, vprašanje pa je, kdaj bodo prišle na vrsto še nekatere druge stranske ceste in ulice. Kot zanimivost le še to, da gozdno gospodarstvo nadaljuje z gradnjo ceste v Javorniški Rovt mimo Pristave. Gorenjska je gosto naseljena in turistično zelo zanimivo področje, pa bi bilo prav, da bi tudi v republiškem merilu več denarja namenili urejanju cest. Končno bi morali tudi v jugoslovanskem merilu bolj prizadeto reševati vprašanje gorenjske magistrale in predora pod Karavankami, saj smo vhodna vrata Jugoslavije za velik del turistov iz zahoda.

Kurirčkovo torbo smo oddali predsedniku glavnega odbora ZZB NOV tov. Janku Rudolfu

Naš pionirski odred je bil določen, da preda kurirčkovo pošto s pozdravi tovarišu Titu 23. maja tovarišu Janku Rudolfu — predsedniku glavnega odbora ZZB NOV Slovenije na Pokljuki, kjer naj bi bil zbor vseh slovenskih pionirjev. Zaradi letošnje dolge zime, visokega snega v višjih legah, pa je bil program spremenjen.

Šestnajstega maja so pionirji osnovne šole Zirovnica priredili miting in jo 18. maja prek Rebra, Završnice, predali pionirjem osnovne šole Koroška Bela. Tudi tukaj so priredili proslavo in jo 19. maja oddali pionirjem posebne osnovne šole. Pionirji so ji pripravili svečan sprejem in miting, na katerem so prebrali tudi najboljše naloge z naslovom »Moj domači kraj« in potem so jo izročili pionirjem osnovne šole Tone Cufar. V lepo okrašeni telovadnici so pionirji te šole izvedli kulturni program. V torbico so priložili najboljše naloge »To je moja domovina« in jo 20. maja predali pionirjem na Hrušici. Pionirji s Hrušice so jo pri spomeniku na Belem polju oddali pionirjem iz Mojstrane. Pionirji iz Mojstrane pa 21. maja pionirjem iz Kranjske gore. Na obeh šolah so organizirali partizanske mitinge, prebrali svoje najboljše naloge in se podpisali v kurirski dnevnik.

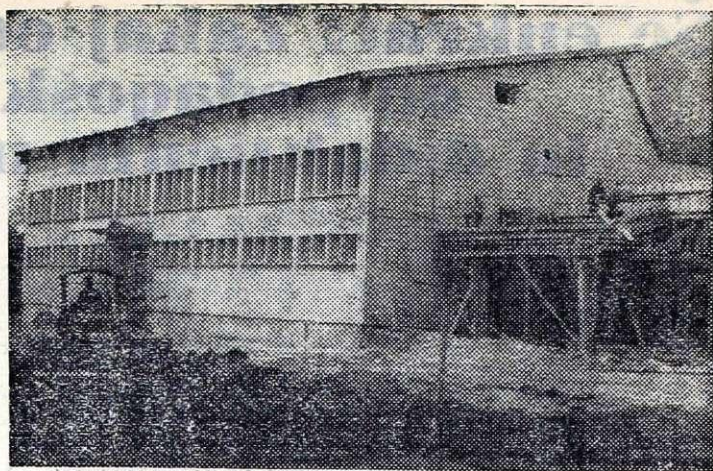
Pri nas smo jo sprejeli od pionirjev iz Kranjske gore 22. maja in ob 13. uri priredili miting na šolskem dvorišču. Naslednji dan pa smo se odpeljali v Ljubljano in bili ob 11. uri sprejeti pri predsedniku glavnega odbora ZZB NOV. Tu se je zbralo čez 50 pionirjev in pet kurirskih torbic z nekdanjih petih kurirskih linij: proga S — Štajerska, proga G — Gorenjska, proga P — Primorska, proga TV Dolenjska, proga K — Koroška.

Našo šolo je zastopalo deset delovnih pionirk in pionirjev iz 4., 5. in 6. razredov. Milan Hribar, Branko Kokošinek, Matjaž Urek, Boštjan

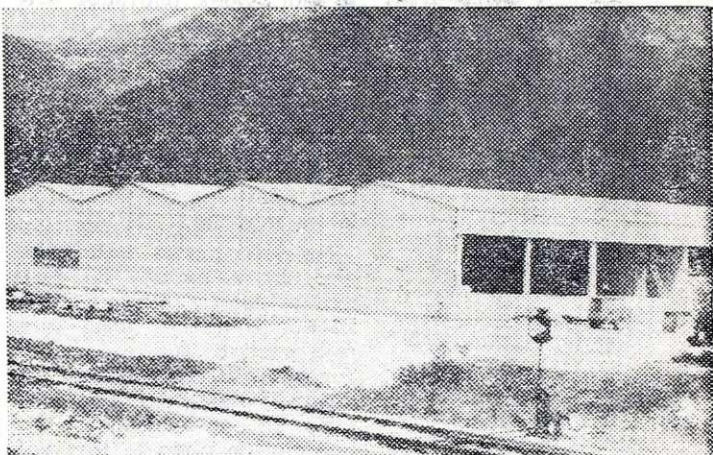
Gasar, Sašo Oblak, Janja Šoberl, Blaženka Valentar, Mojca Košir, Bogdana Lotrič in Tanja Burlačenko. Točno ob 11. uri je prišel predsednik in pet pionirjev-kurirjev je prebralo raport o poteku kurirčkove pošte v Sloveniji. Tovariš predsednik Janko Rudolf je z zanimanjem poslušal raporte, se podpisal v kurirske dnevnike in pregledal vseh pet zemljevidov z označenimi pionirskimi-kurirskimi stezami. Vsem slovenskim pionirjem se je zahvalil za sodelovanje in prosil navzoče, naj to zahvalo posredujejo vsem pionirjem, ki so sodelovali pri prenašanju kurirčkove torbe, na mitingih in pisali naloge. Naša pionirka Janja Šoberl se je tovarišu predsedniku zahvalila za topel sprejem in mu izročila šopek nageljnov, Branko Kokošinek pa se je zahvalil tovarišu Ivanu Winklerju — predsedniku odbora kurirčkove pošte. Potem je sledil kratek kulturni program vseh pionirjev. Po končani slovesnosti smo položili venec na grobnico narodnih herojev, obiskali in si ogledali muzej NOB in športno dvorano Tivoli. Nato smo se z avtobusom odpeljali v Gramozno jamo in počastili spomin padlih talcev s kratkim programom in enominutnim molkom. Na programu smo imeli še ogled gradu, vendar smo ga zaradi nevihte izpustili.

Po skupnem kosilu na Prulah, smo se poslovili in odšli polni novih doživetij, prijateljev in spoznanj na svoje domove.

Tanja Burlačenko, 5. a osnovna šola
»Prežihov Voranc«

Gradnja nove klavnice v Krivčevem logu gre h kraju. Delavci SGP Sava zaključujejo še pomožne objekte in ravnaajo teren, da bo tudi okolica urejena tako, kot je treba. Računajo, da bodo delavci mesarskega podjetja Jesenice pričeli z delom v novih prostorih v tem mesecu.

Na Blejski Dobravi severovzhodno od železniške postaje, je na prostoru skladišča Železarne zrastel nov objekt »Iskre«. Tu bodo izdelovali dele relejev in bo ob koncu prve faze zaposlenih 200 delavcev, predvsem ženske. Delo izvajajo delavci komunalnega podjetja Jesenice. Računajo, da bo objekt nared konec junija.

ŠTAB GORENJSKIH PIONIRSKIH ODREDOV

Raport

Po ukazu glavnega štaba pionirskih odredov Slovenije so gorenjski partizanski odredi v začetku aprila krenili po kurirskih stezah IV. gorenjskega sektorja v počastitev rojstnega dne našega maršala Tita.

Izpod Karavank v Podljubelju je vodila kurirska zveza prek zasneženih poljan ter predajala pošto in obvestila na javkah kurirjem — pionirjem. Na vseh kurirskih postajah smo prirejali mitinge, kjer so sodelovali skoraj vsi pionirji s krajšim kulturnim programom. Ponovno so nas ogrele Kajuhove partizanske pesmi, zadonela je borbena pesem pevskih zborov in solistov, oglasila se je harmonika, ki je našim borcem nešteto krat pregnala temne misli in tudi partizanskih skečev ni manjkalo. Med poslušalci smo opazili mnogo nekdanjih bork in borcev, ki so z rosnimi očmi spremljali naš program. Marsikje so nam stari partizanski kurirji pripovedovali svoje doživljaje. Njihova pripoved nam je dala še več elana, da smo v snegu in dežju laže premagovali pot po grebenih prek potokov, sotesk in v prvo zelenje odetih gozdov ter se povsod pretkano prebili, kar pa ni šlo brez iznajdljivosti. Tako je ves čas od aprila do maja tekla kurirska zveza brez zastoja. Čas, ki smo ga izgubili na težko prehodnih grebenih v višjih predelih, smo nadoknadili v nižjih legah.

Pionirji so v počastitev Titovega rojstnega dne pisali naloge z naslovom »To je moja domovina«. Najboljše smo priložili kot dokaz, da tudi najmlajši cenimo in ljubimo zemljo, za katero je bilo prelite toliko krvi.

Tako smo izpolnili ukaz štaba pionirskih odredov. Samo pri pohodu je bilo vključenih nad tisoč pionirjev, na mitingih pa so sodelovali pionirji vseh gorenjskih pionirskih odredov.

Ob zaključku sprejmite še naše prisrčne želje in čestitke maršalu Titu za rojstni dan. Na Jesenicah, dne 22. maja 1970

Pionirski odred Matija Verdnik na osnovni šoli
»Prežihov Voranc« na Jesenicah
(Raport prebral pionir Milan Hribar)

Še enkrat: Zakaj odstopanje od pedagoških in didaktičnih načel?

Avtorju tega članka nekaj vrstic v pojasnilo. Omenjeno je bilo menjavanje učitelja za slovenski jezik na osnovni šoli Prežihov Voranc na Jesenicah — res v dveh petih (5. bc), dveh šestih razredih (6. bc) sta se menjavala učitelja za slovenski jezik vsakih štirinajst dni v tretji redovni konferenci. Zavedamo se, da to ni dobro za učence niti za učitelje slovenskega jezika. Učenci so se morali navajati na učitelja, učitelji so pa bili preveč obremenjeni z delom, saj je eden moral opraviti delo dveh učiteljev (poučevati je moral tedensko 46 ur poleg ostalih obveznosti — priprave na pouk, korekture nalog, izvajati dopolnilni pouk, razredništvo, govorilne ure in prisostovati delovnim sestankom itd.) Ta rešitev je bila zaradi bolezni kolege učitelja slovenskega jezika samo začasna — žal smo morali tako ravnati vse obdobje tretje redovalne konference. Vodstvo šole se je večkrat zanimalo pri zdravnikih, ki zdravijo bolnega člana kolektiva, kdaj bo ta ozdravel in se vrnil na delo, vendar nikdar ni dobilo zadovoljivega odgovora. Tudi pedagoško službo oziroma pedagoškega svetovaleca smo seznanili s težavami, ki jih imamo pri organizaciji pouka slovenskega jezika.

Pedagoški svetovalec za slovenski jezik je prav v teh razredih pregledal delo učitelja in ni imel bistvenih pripomb. Nobena od učiteljic slovenskega jezika pa ni upala prevzeti vse obveznosti odsotnega kolege zaradi šibkega zdravja in svojih šolo-obveznih otrok. Učiteljici sta svoje delo v teh razredih prav posebno usklajevali in skušali doseči, da bi delo čim bolj normalno potekalo. Tudi učni uspehi pri slovenskem jeziku v tretji redovni konferenci se v teh razredih niso bistveno razlikovali od ostalih. Procent negativnih ocen je bilo v teh razredih sledeče:

5. b — 13,9 %, 5. c — 17,6 %, 6. b — 15,4 %, 6. c — 16,0 %.

V ostalih razredih — petih in šestih razredih pa je bil procent negativno ocenjenih učencev pri slovenskem jeziku naslednji:

5. a — 13,9 %, 6. a — 20,8 %, 6. d — 20,0 %.

Menim, da bi nova učna moč začetnik (seveda, če bi ga lahko dobili) slabše reševal položaj kot učiteljici z dolgoletno prakso.

Drug problem, ki ga je avtor članka načel je sestava urnikov. Pri sestavljanju urnikov za višje razrede se na šoli srečujemo s številnimi težavami. Ne morejo biti vsi težji predmeti v prvih učnih urah (niti teoretično ni to izvedljivo). Učna obveznost

učiteljev je 22 ur tedensko — torej dva dni mora imeti po tri ure pouka dnevno, štiri dni pa po štiri ure pouka dnevno, ali v šolskem letu 1968/69 so matematiko in fiziko poučevale tri učne moči vsaka obremenjena s 30 urami pouka tedensko in še s dopolnilnim poukom za slabe in boljše učence.

Drugi primer: na obeh jeseniških šolah je nad 1600 učencev — za tako število učencev je pa za razpolago le ena telovadnica. Zaradi tega se mora pouk telovadbe prirediti že ob 6.40, in se še ne morejo vsi razredi zvrstiti v telovadnici, paralelke moramo združevati, nižji ter nekaj višjih razredov ima del telovadbe v slabem vremenu in zimi v razredu. Koliko je taka telovadna uri vredna, si lahko mislimo.

Na šoli imamo tudi kolegice, ki si morajo do 1972 leta pridobiti potrebno strokovno izobrazbo, torej morajo izredno študirati na pedagoški akademiji (dva študirata matematiko, ena biologijo in ena angleščino). Če hočemo, da bodo te kolegice redno končale študij, jim moramo omogočiti, da obiskujejo predavanja ob sobotah v Ljubljani, zato smo jih razbremenili na ta dan. Poleg vsega tega morata naša kolega učiteljica za glasbeno vzgojo in likovni pouk poučevati še na gimnaziji. Tisti, ki je kdaj sestavljal urnik, bo že vedel, kaj vse to pomeni. Zato pa žal ne more biti urnik zlasti za višje razrede s predmetnim poukom tako sestavljen, kot bi bilo prav. Vendar pa razporeditev po težini predmetov upoštevamo, kolikor je mogoče. V nižjih razredih je pa odstopanja toliko, kolikor je potrebno zaradi razporeditve telesne vzgoje.

V članku je omenjeno tudi vprašanje rednega preverjanja in ocenjevanja znanja. Preverjanje in ocenjevanje je zlasti pereč problem pri tistih predmetih, kjer je na urniku za posamezni predmet le ena ali dve šolski uri tedensko in če je še v razredih po 36 učencev. Vemo, da zaradi obsežne snovi, ki jo predpisujejo učni načrti, ne more biti pri takih predmetih učenec v posameznem ocenjevalnem obdobju večkrat vprašan in ocenjen, čeprav je pedagoško načelo, naj bi bil učenec vsako uro vprašan in ocenjen. Vendar naj pa omenim, da so izjemni primeri, da bi dobil v redovni konferenci učenec opomin samo zato, ker je bil le enkrat vprašan. Negativno oceno v karton — obvestilo staršem res vpišemo, da starši vedo, da ni vse v redu — mi pa takega učenca ob redovni konferenci štejemo za neocenjenega. Učenci, ki dobijo na naši šoli negativne

ocene, imajo dovolj možnosti, da te popravijo, žal pa marsikoga moramo siliti, da prihaja k dopolnilnemu pouku.

Naj zaključim ta članek s tem: vesel bi bil, če bi se kdaj našel kdo, ki bi pa dal priznanje učiteljem na jeseniških šolah. Med njimi je več zelo vestnih učiteljev in so v zadnjih letih spremenili metode dela, s katerimi dosegajo boljše uspehe. Naj navedem samo nekaj primerov: učiteljice prvih razredov na obeh šolah na Jesenicah so se v tem šolskem letu edine na gorenjskih osnovnih šolah odločile za nove bolj uspešne metode poučevanja začetnega pisanja in branja; da učitelji vse bolj uspešno izvajajo racionalizacijo pri pouku (zato pa morajo sestavljati delovne lističe z težavnostnimi stopnjami, da veliki snovi in nalog ciklostirajo in potem razdelijo učencem).

Poleg rednega pouka imajo organiziran redno še dopolnilni pouk za učence, ki slabo dojemajo od 1. do 8. razreda in še dopolnilni pouk za boljše učence od 5. do 8. razreda. Učitelji na jeseniških šolah so dosegli, da tekmuje za Cicibanovo in Finžgarjevo bralno značko nad 40 % vseh učencev. Da na naši šoli delujeta dva kvalitetna pevski zbori, da imamo delavno šolsko športno društvo, dramski krožek, prometni krožek in še druge krožke. Da mnogi učitelji žrtvujejo tudi nedelje, da gredo z učenci na razna tekmovanja in prireditve. Samo koliko različnih smučarskih tekmovanj je bilo v pretekli zimski sezoni.

Učni uspehi pa rastejo, osip se zmanjšuje, znanje učencev je pa boljše. To nam dokazujejo statistike izdelane po sprejemnih izpitih učencev na srednjih šolah. Učenci naše šole so med učenci gorenjskih šol pri vrhu teh lestvic.

Naj ne izvenim ta članek kot opravičilo pred avtorjem že omenjenega članka in tistimi bralci, ki so članek brali. Bralce železarja hočem le seznaniti z delom in življenjem ter tudi z nekaterimi perečimi problemi na šoli Prežihov Voranc.

Andrej Pikon — ravnatelj

**Dopisujte
v Železarja**

Koncert prijateljstva

Koncert tujih in domačih pesmi, ki sta ga v soboto 30. maja izvajala v dvorani gledališča Tone Čufar moški pevski zbor iz Ferndorfa — Avstrija in zbor jeseniških železarjev JEKLAR s sodelovanjem članov ljubljanske opere Rine Brun in Jaka Jeraša ter solista na trobenti Francija Koširja in pianista Lojzeta Savinška, nas je vsestransko razveselil. Razveselil zaradi polne dvorane hvaležnih poslušalcev in zaradi dovolj pestrega in kvalitetnega programa, predvsem pa zaradi novostovanega prijateljstva med pevci iz sosednje Avstrije in našimi pevci. Goste je uvodoma pozdravil predsednik osnovne organizacije sindikata Železarne Srečko Mlinarič in jim izročil v spomin na srečanje plaketo — 100 let Železarne.

V prvem delu se je pod vodstvom zborovodja gospoda Karla KRENNA predstavil moški zbor iz Ferndorfa s petimi pesmimi in kvintet istega zbora s štirimi pesmimi. Melodičnost pesmi in kvalitetno izvajanje je zadovoljilo še tako zahtevne poslušalce. Gostje so se predstavili kot imeniten zbor discipliniranih in kvalitetnih pevcev. Sledil je nastop moškega zbora JEKLAR, ki ga je vodil Polde ULAGA, z mednarodnim repertoarjem pesmi. Tudi njihov nastop je navdušil poslušalce.

Za kvalitetno popestritev sta poskrbela domačina, vokalna solista, člana ljubljanske opere Rina BRUN in Jaka JERAŠA ter solist na trobenti, član kvinteta bratov Avsenik, Franci KOSIR. Vse soliste je na klavirju spremljal Lojze SAVINSEK.

V zaključnem delu koncerta pa smo poslušali še združeni zbor pevcev iz Avstrije in domačinov z dvema pesmima, ki sta ju izmenično vodila oboje zborovodja. Zapeti pesmi, ena v nemškem jeziku, druga v slovenskem jeziku in harmonija ter prijateljstvo obeh zborov, je samo potrditev izreka srečanja PESEM NE POZNA MEJA. V vsakem pogledu je koncert v vseh pogledih uspel.

Pesem in sploh kulturni stiki s sosedama Avstrijo in Italijo, naj bi se tudi v bodoče krepili in postali pomembni dejavniki in ambasador prijateljskih sosednih odnosov.

Pohod »Svobodno Pohorje 1970«

Proslava v obliki simbolične osvoboditve »okupirane« Lovrena na Pohorju s pohodom, je bila ena največjih akcij letošnjega leta ob 25. letnici osvoboditve. Z Gorenjske se je pohoda udeležilo 15 tabornikov iz občine Jesenice in 2 mladinci iz vse Gorenjske.

Ob 6. uri zjutraj v soboto, 30. maja, so taborniki in mladinci krenili z železniške postaje Vuzenica ob Dravi na pohod. Imenovali so se Prešernova brigada, ki jo je vodil vodja taborniškega oddelka ZTOB Jesenice tovariš Božo Pančur. Čeprav se je prejšnjo noč partizanski miting precej zavlekel — med recitacijami in godbo na pihala — je bil start kar dober. Jutranji vetrič je prijetno hladil razgreta lica. Prvi dan so prehodili 35 km. Na vprašanje, če to ni le malo veliko, je tovariš Pančur takole odgovoril:

»Noben spominski pohod se ne more primerjati glede nevarnosti in naporov v vojnih letih. Določeno resnost pa mora imeti. Sicer pa mar mladim škoduje, če se razgibajo na svežem zraku?«

Med vsakim počitkom se je oglasila pesem. Zanimivo je, da je bilo v brigadi nekaj Dolenjcev s kitarami, po

njih pa so namreč z dokajšnjim uspehom brenkali Jeseničani. Pohod je potekal prek Primoža, Ribnice, mimo kmetov Klančnika. Zanimivost je bil 80. letni kmet, ki si je rade vojno s svojo pomočjo partizanom zaslužil ime »Oče naš«.

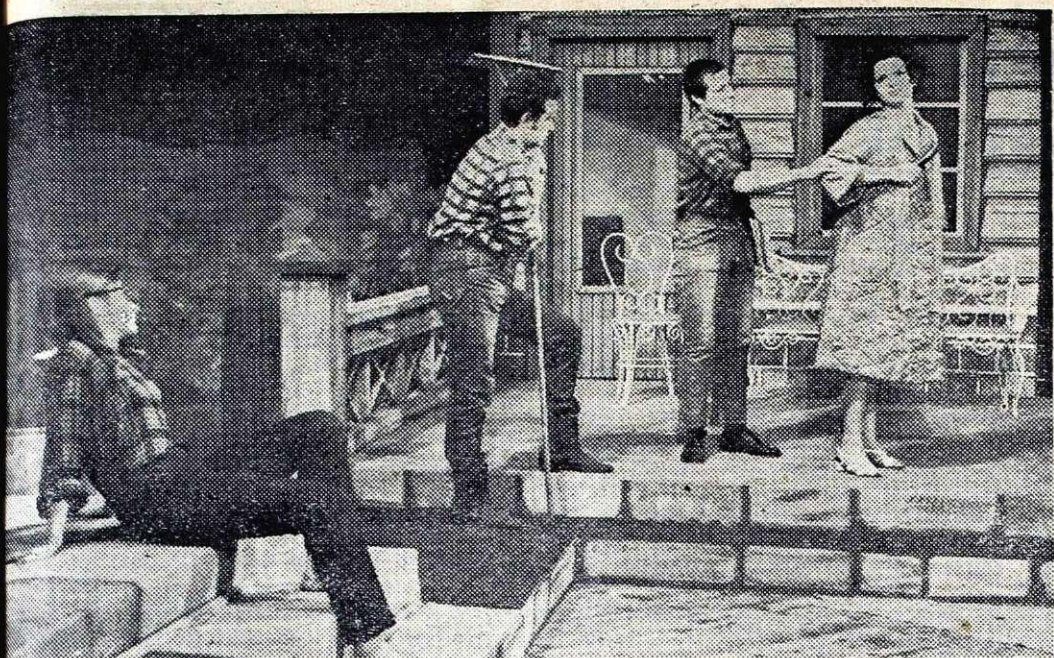
Zvečer je bil taborni ogenj, bolj umirjen, saj so se začele oglašati mišice na nogah.

V nedeljo zjutraj ob 8. uri se je začel napad na Lovrenc. Maneverske municije je bilo dovolj in so si fantje dali kar precej duška. Sovražni odpor so kmalu zlomili, temu pa je sledila slovesna parada. Med ostalimi je kot častni gost govoril tovariš Janez Kocjančič, predsednik ZMJ.

Po tem uvodu so bili udeleženci pogoščeni s partizanskim golažem, končalo pa se je s tovariško zabavo. Žal pa so morali Gorenjci že ob 15. uri popoldne domov.

Če povzamemo nek logičen zaključek, vidimo, da dvodnevna preizkušnja moči in dobre volje ni bila odveč. Stajerci so nam pripravili prostore za desetkrat več obiskovalcev, mi pa smo bili do njihove prireditve prehladni.

J. Jekler

soboto in nedeljo bodo naši gledališčniki obkrat ob 20. uri ponovili W. Juge komedijo KNIK

Jeseniški gledališčniki na srečanju dramskih skupin Slovenije

V ponedeljek, 1. junija se je v Ljubljani začelo XIII. srečanje dramskih skupin Slovenije. Letošnji gostitelj najboljših amaterskih skupin iz vse Slovenije sta občinska zveza kulturno prosvetnih organizacij Ljubljana — Center in Sentiakobsko gledališče. Za letošnje srečanje se je prijavilo 19 dramskih dru- žin. Med njimi je posebna ži- rija pri odboru za gledališko dejavnost republiškega sveta ZKPO Slovenije izbrala 11

najboljših za srečanje. Zani- mivo je, da Gorenjsko, poleg dramske družine iz Mengša, ki prvič nastopa na srečanju, zastopa le naše amatersko gledališče »Tone Čufar«.

Slovesna otvoritev srečanja je bila v ponedeljek zvečer, ko so se kot prvi predstavili Sentiakobčani z dvema eno- dejankama LOPE DE VEGA »Prebrisana norica« in »Vitez čudes«. V torek so se popol- dne predstavili mladi gleda- liščniki iz zamejstva in sicer Prosvetno društvo Prosek — Kontovel s komedijo Valen- tina Katajeva »Dan oddiha«. Zvečer pa so gledališčniki iz Sladkega vrha zaigrali igro EMANUELA ROBLESA:

»Montserrat«. V sredo so gle- dališčniki iz Trnovel pri Ce- lju zaigrali komedijo MIRA ŠTEFANACA »Večna lovišča« zvečer pa se je ljubljanski publiki, žiriji srečanja in kri- tikom predstavilo naše gleda- lišče z dramo V. Rabadana »Ognjeni vihar«. V četrtek sta bili na sporedu srečanja komedija CARLA GOLDONI- JA »Sluga dveh gospodov« v uprizoritvi gledališčnikov iz Prevalj in Mežice ter drama J. P. SARTRA »Nepokopani mrtveci« v uprizoritvi dram- skega društva iz Idrije. Pre- ostala dva dneva v petek in soboto se bodo še zvrstile uprizoritve N. V. GOGOLJA »Ženitev« Svobode iz Mengša, drama LEOVICA in OBRE- NOVIČA »Nebeški odred«, amaterskega gledališča iz Ve- lenja, komedije MARINA DRŽIČA »Skopuh« amater- skega gledališča »Slava Kla- vora« iz Maribora in kome- dije RENE DE OBALDINA »Veter v vejah Sasafraša« gledališčnikov iz Horjula. Ena ali dve najboljši uprizo- ritvi bosta izbrani da zastopa zvezni festival gledali- škkih amaterjev, ki je vsako leto na Hvaru.

Vsak dan dopoldne pa se ob razgovorih o predstavah prejšnjega dne odvija delo- ni program srečanja. V so- boto dopoldne pa se bodo v Ljubljani zbrali tudi pred- stavniki gledaliških amater-jev iz vse Slovenije na usta- novnem zboru Združenja gledaliških amaterjev Slove- nije. Združenje gledaliških amaterjev Slovenije bo nova organizacija, ki naj bi samo- stojno reševala probleme slo- venskega gledališkega amate- rizma. Slovenski gledališki amaterji si od ustanovitve svojega združenja, ki bo se- veda reden član ZKPO veliko obetajo. V nedeljo dopoldne na zadnjih razgovorih bodo objavljeni tudi rezultati sre- čanja o čemer bomo, kakor tudi o poteku srečanja usta- novnega zbora ZGAS še po- ročali.

Od strugarja do poklicnega glasbenika

Šestnajst let že poklicno »piha« v trobento, pred tem pa bil strugar v našem kolektivu. Čeprav je z instrumentalno- lokalnim ansamblom Slavka in Vilka Avsenika veliko na- poti, vse svoje proste dni preživi na Jesenicah. Zelo rad deluje ali kot trobentar ali kot humorist na katerikoli prireditvi na Jesenicah, samo če je prost. Svojo glasbeno pot je pričel v godbi na pihala na Javorniku, prve nauke o- lasbi pravi pa mu je dal še danes aktivni dirigent Julij Brgoj. Doslej je doma posnel dve plošči, zunaj pa že šest. V te skopih besedah so bralci gotovo spoznali, da pred- vavljam Francija KOŠIRJA, trobentarja in humorista. V razgovoru z njim, nas je namesto stereotipnega razgovora, predvsem zanimalo gostovanje ansambla Slavka in Vilka Avsenika v Ameriki, o čemer z zelo nasprotujočimi mnenji že beseda v našem dnevnem časopisu.

VPRAŠANJE: V aprilu ste bili z ansamblom Slavka in Vilka Avsenika tritedensko na turneji v Ameriki in Kana- di. O tej vaši poti čez lužo bi radi kaj več zvedeli.

ODGOVOR: Po petnajstlet- nem čakanju, da bi nam ka- šna od slovenskih ustanov omogočila in organizirala go- stovanje v Ameriki, nam je urnejo morala organizirati ura koncerna poslovalnica. Ker so bili pogoji izredno dobri, smo seveda z navdu- snjem sprejeli možnost, če- rav bi bili bolj zadovoljni, da bi bila organizator katera naših organizacij. Ta tre- utek nismo vedeli komu bomo igrati, ker je to urejal naš organizator, s pomočjo ameriških radijskih postaj. Tako smo odšli na pot in v treh tednih prepotovali z avi- om okrog 30.000 km in ime- li 11 koncertov v dvoranah, ki sprejmejo od 1000 do 2000 poslušalcev. Povsod so bile dvorane zasedene 90 od- stotno. Naši poslušalci pa so bili ljudje vseh narodnosti: Nemci, Avstrijci, Švi- carji, Italijani, Poljaki, če- hovi do Jugoslovani. Pov- sod smo bili toplo sprejeti in gledali na sestav poslušal- cev imeli tudi izreden uspeh. Na primerjavo naj omenim, da smo velikokrat morali naš program, ki sicer traja dve uri in pol, na zahtevo po- šalcev podaljšati tudi do treh ur, ker nas enostavno niso pustili iz odra.

VPRAŠANJE: Naše bralce, ki spremljajo polemiko o va- sem ansamblu, zanima nast- anek naziva Ober Krainer

Quintet Avsenik in seveda resnica o vašem nastupu pred slovensko oziroma jugoslo- vansko publiko?

ODGOVOR: Ta naziv nam je preprosto iz slovenskega naziva »Gorenjski kvintet Avsenik« dobesedno prevedel v nemščino predstavnik mün- chenskega radia, ki nas je pod tem imenom predstavl- ljal leto in pol, ne da bi za to vedeli. Ta mož nas je po-

FRANCI KOŠIR

slušal v oddaji celovškega ra- dia, se tam zanimal za nas in nemalokrat smo potem ra- stopali na tem radiu. Tako je ime postalo popularno in ga res ne moremo ob vsaki priliki kadar nastopamo iz- ven naših meja spreminjati. Nam pa to tudi škoduje, ker pod tem imenom nastopa vr- sta naših ansamblorjev, ki go- stujejo izven naših meja. Se- veda smo bili pod tem ime-

nom predstavljeni, tudi v Ameriki, ker je bil pač orga- nizator nemška koncertna po- slovalnica in ker je ta naziv v svetu znan. Danes pa piše- jo o nas vsemogoče laži. Ko smo na primer v Clevelandu videli, da so na koncertu na- ši ljudje, smo dajali ves program v slovenščini in celo sam sem napovedoval. Sicer pa našo nacionalnost pred- stavlja vsebina pesmi, ki jih izvajamo pa tudi naša gorenj- ska noša v kateri nastopamo. Da je polemika o tem zlonam- merna, naj omenim samo to kar je bilo napisano v Stopu. Tridesetminutni film z našim ansamblom, ki ga je nemška televizija v barvah posnela na Gorenjskem, je pred nem- škim občinstvom dosegel iz- redni uspeh in je pomenil tudi veliko reklamo za naš slo- venski in jugoslovanski turi- zem. Že uvod v film je po- vedal, da je kvintet doma v Sloveniji in Jugoslaviji. Tako so o nas pisali tudi časniki v ameriki. Ne vem zakaj po-

VPRAŠANJE: Morda še ne- kaj o vtisih iz Amerike?

ODGOVOR: Za ves ansam- bel je bilo to veliko doživet- je. Povsod smo bili zelo sprejeti in pokazali so nam mnogo zanimivosti. Zame je bilo največje doživetje ogled Fordove tovarne v Detroitu, kjer sem prvič v življenju videl ves tehnološki proces od rude, do izdelanega avto- mobila. Videli smo tudi For- dov muzej, ki ne prikazuje samo razvoj avtomobilske in- dustrije, ampak tehnike na- sploh. Ta dan smo bili go- stje direktorja te tovarne. Vsi smo imeli enak občutek, da je za njih Jugoslavija in Ju- goslovani veliko ime. Seveda smo videli še celo vrsto dru- gih posebnosti in zanimivosti. V New Yorku smo na pri- mer stanovali v 102 nadstrop- nem hotelu, v 40 nadstropju v sobi 3022.

Prav gotovo pa smo šli ko- mu na »živce«, ker smo pri- kazovali Jugoslavijo tako, kakršna v resnici je in ne tako, kakršna še danes zara- di določenih interesov neka-

teri prikazujejo. Vsi kritiki obetajo ansamblu v Ameriki še velike možnosti in mislim, da tam nismo bili zadnjič. Seveda pa se je za ansambl odprl v Ameriki tudi nov trg za plošče.

VPRAŠANJE: Kako se po- čutiš pri takšnem večnem po- tepanju po svetu in kaj bi rekel na koncu najinega po- govora?

ODGOVOR: Kljub izredno lepim in enkratnim doživet- jem v Ameriki ali kjerkoli v svetu, se najbolje in najlepše počutim kadar sem spet do- ma na Jesenicah med svojimi starimi prijatelji in znanci. Ob tej priliki vse lepo po- zdruavljam, kakor tudi bralce Železjarja.

ZAKLJUČEK: Mislim, da že sam razgovor z našim sobe- sednikom Francijem Košir- jem pove, da je pri nas še mnogo nerešenih stvari v glasbeni kulturi, predvsem na področju narodno-zabavne glasbe. Čeprav svoj čas naj- bolj kvaliteten in popularen ansambl pri nas, izgleda, da ga pri nas doma »nažira« ne- lojalna konkurenca in za nas tipična nevoščljivost. Resni- ca pa je, kdor le malo spremlja uspehe Avsenikovega kvin- teta v svetu mora to prizna- znati, da je poleg kvalitetne narodno-zabavne glasbe, po- nesen v svet, čeprav z nem- škim nazivom, tudi ime o Gorenjski, Sloveniji in Ju- goslaviji. Kvaliteto pa poleg drugega potrjujejo tudi štiri zlate plošče v Zahodni Nem- čiji in čez milijon izdanih plošč v Jugoslaviji. Naj bi ta zaključek ne izvenel kot re- klama za kvintet, ker je ne rabi, ampak kot prispevek o objektivni presoji pisanja o Gorenjskem kvintetu Avsenik. Polemika, ki jo beremo o njih je na moč podobna po- lemiki v Prešernovem času o črkovni pravdi »al prav se pi- še kama ali kasha...«.

Sobesedniku se zahvaljuje- jemo za razgovor in mu želi- mo, da bi še dolgo uspešno pihal v svojo trobento in nas na raznih prireditvah tudi do- ma še mnogokrat zabavall

Odbojkarški ženski turnir v Zirovnici

V petek, 22. maja, je SSD osnovne šole Zirovnica organiziralo odbojkarški turnir za pionirske in mladinske vrste šolskih športnih društev. Prireditelj je sodil v okvir proslav ob dnevu mladosti in v počastitev rojstnega dne maršala Tita, obenem pa je bila to manifestacija v zvezi s splošno povečano aktivnostjo SSD Zirovnica v znamenju desete obletnice obstoja tega šolskega športnega društva. Poleg domačih so nastopile še pionirke iz Mojstrane in SSD Tone Čufar z Jesenic ter mladinke SSD gimnazije. Vrste z ostalih šol jeseniške občine niso bile povabljene, ker so pionirke s Koroške Bele in s šole Prežihov Voranc nekaj dni poprej že gostovale v Zirovnici.

V prvi igri so se srečale pionirke SSD Tone Čufar z domačimi igralkami. Le-te niso imele težkega dela z nasprotnicami, saj so nastopile v najmlajši postavi in so oba seta gladko dobile.

V drugem srečanju med mladinkami gimnazije in pionirkami SSD Mojstrane, se je v prvem setu razvila ostra borba za vsako točko. Mojstrančanke so se krepko upirale gimnazijkam in so sprva celo vodile do polovice seta, le škoda, da so pozneje popustile in prvi set izgubile s tremi točkami razlike. V drugem setu se borbenost prejšnje igre ni ponovila, tako so gimnazijke igro zaključile v svojo korist.

V tretjem srečanju se pionirke SSD Tone Čufar niso niti do polovice izmenjale na servisu, pa je bil set že izgubljen s 13 točkami razlike za gimnazijo. Malo bolje je bilo v drugem setu, ko gimnazijkam nekaj časa ni šlo in so se nasprotnice »prebile« celo do 10 točk, končno pa so mladinke gimnazije zmagale z 2:0.

Naslednja igra med SSD Mojstrano in igralkami SSD Zirovnica naj bi bilo srečanje dveh najmočnejših vrst v jeseniški občini, saj sta se lansko jesen prav ti dve vrsti srečali v finalu občinske lige SSD, kjer so zmagale Zirovničanke, zato so jim Mojstrančanke vrnilo milo za drago na turnirju pionirk šolskih športnih društev 1. decembra. Če bi Mojstrančanke zaigrale tako, kot so v prvem setu proti gimnazijkam, bi to bila res prestižna tekma, tako pa domačinke niso imele težkega dela in so preprosto vodile v obeh setih ter dobile z 2:0. Upajmo, da je bila ta medla igra mojstranških pionirk le spodrsrljaj, ki ga bodo kmalu popravile in se znova znašle.

Predzadnje srečanje so pionirke iz Mojstrane gladko dobile proti svojim vrstnicam iz SSD Tone Čufar. Zopet se Čufarjeve niso niso mogle znajti in se malo povezati med seboj, temu pa je brez dvoma botrovala tudi neprestana graja in posmehljive pripombe njihovega lastnega vodje in trenerja. Prav ob tem morda velja obuditi spomin na tisto vrsto pionirk SSD Tone Čufar, ki je na decembrskem turnirju presegla s svojo borbenostjo, ko so nastopile brez vsakega vodje in trenerja in so prema-

gale vrsto SSD P. Voranc ter ogrožale celo še druge, bolj vigrane vrste, kar je bilo seveda krepko presenečenje. Pod vodstvom trenerja pa se ni ponovila niti borbenost, še manj pa povezanost vrste.

Zadnje srečanje je bilo v znamenju finala turnirja, čeprav se pionirke SSD Zirovnica že vnaprej prisojale absolutno prednost mladinkam z gimnazije. Njihov cilj je bil dobiti en set in izgubiti s čim manjšo razliko. Ta cilj so tudi dosegle. V prvem setu so bile pionirke povsem enakovredne nasprotnih mladinkam, še celo več, set so zaslužen osvojile s tremi točkami razlike, poprej pa so ves čas vodile. Drugi set je potekal v znamenju premoči gimnazijk, medtem ko so domače igralke igrale povsem raztrgano in set zaslužen izgubile. V tretjem setu sta se obe vrsti mnogo bolj borili. Domačinke so že krepko vodile in vse je že kazalo, da imajo celo možnost za zmago, ko so pričele popuščati pa tudi slučaj je posegel vmes. Tako so tri točke v korist nasprotnika zakrivil »aktivni« gledalci, nedoslednost sodnika pri določanju istih napak eni in drugi vrsti pa je dodala svoje in zmagovalke turnirja so postale mladinke SSD gimnazije.

Turnir je pokazal, da od-

bojka na naših šolah ni v upadanju, čeprav ponekod res ne uspeva tako, kot je še pred kratkim. Zeleti bi bilo, da se tradicija naše občine, da je dala vedno najboljše pionirske vrste na vsa tekmovanja osnovnih šol v bivšem kranjskem okraju še nadalje obdrži, čeprav se bodo osnovnošolski odbojkarji srečevali v drugačnih oblikah, ker na žalost ni več rednih tekmovanj v okviru osnovnih šol. SSD Zirovnica je poslala predloge za ustanovitev medobčinske lige v odbojki za šolska športna društva Ob ZTK Radovljica in Ob ZTK Jesenice že pozimi, vendar na to pobudo ni bilo nobenega odgovora. V lanskem letu je bila odigrana popolna občinska liga v odbojki za SSD, ObZTK pa se ni zganila niti toliko, da bi objavila rezultate in dala udeležencem skromna priznanja. Pravkar organizirani turnir je pokazal, da je tudi letos že veliko zamujenega, ker ni bil sprejet predlog za ustanovitev lige že v spomladanskem delu, saj bi v ligi lahko sodelovala vsa SSD občine, teh pa je kar šest, torej več kot dovolj za ligo.

Omeniti še velja, da so se odbojkarice SSD Zirovnica letos v proslavljanju jubileja društva srečale s SSD osnovne šole Lipnica pri Kropi, s SSD P. Voranc z Jesenic in s SSD Koroška Bela, vse tekme so odločile v svojo korist, vsem pa bodo obiske tudi vrnile deloma sedaj, deloma pa jeseni, ko bo konec šolskih počitnic.

Rezultati turnirja: 1. Gimnazija Jesenice 6 točk, 2. SSD Zirovnica 5 točk, 3. SSD Mojstrana 2 točki, 4. SSD Tone Čufar brez točke.

Jesenice : Trboje 6 : 1

Kačar dosegel stoti gol

Po štirinajst dnevnem premoru v GNL so moštva zopet nastopila v tekmovanju, v katerem sta do konca ostali samo še dve koli. Za naše pa se prvenstvo praktično konča že v nedeljo, ker je zadnja tekma z ekipo Lesce B izven konkurence. Naše moštvo je pred odločilno tekmo in v nedeljo popoldan bo v Trzinu odločeno kdo bo prvak Gorenjske lige in se uvrstil v ZCL. Trenutno vodijo naši s točko naskoka in tekmo več, torej morajo Jeseničani v Trzinu igrati na zmago. Kdo ima več možnosti? Naši, ki so jeseni zmagali z 9:1 ali Trzinčani, ki igrajo pred svojim občinstvom. Na vsa ta vprašanja bomo dobili odgovor v nedeljo.

V nedeljo so naši imeli zadnjo težjo oviro pred Trzinom. Premagali so ekipo Trboj s 6:1. Trbojčani so letos beležili same zmage, le Trzi-

čani so jih uspeli premagati. V prvem polčasu je bila igra povsem enakopravna, le da so bili naši zrelejši pred golom in so izkoristili dve priložnosti. V 25. minuti je Kačar z močnim strelom dosegel prvi gol na tekmi in stoti gol za Jesenice v letošnjem prvenstvu. Takoj v začetku drugega polčasa je sodnik brez razloga dosodil 11-metrovko za goste in tako so gostje dosegli svoj častni zadetek. Potem pa so naši prevzeli pobudo v svoje roke in zadeli še štirikrat mrežo gostov.

Jeseničani so igrali v sestavi: Kunšič, Ljušič, Barac (Poljanšek), Šubic, Komelj, Kupljenik, Kačar, Smagin, Hozdič, Kralj, Noč.

Gole so dosegli — Hozdič 3, Kačar 2 in Kupljenik enega.

V predtekmi pa so domači ponirji povečali svoje možnosti za najboljšo uvrstitev z zmago 4:1 nad pionirji Trboj. J. K.

Gorenjsko prvenstvo posebnih osnovnih šol

Na pobudo zavoda za šolstvo SRS je bilo v Kranju in na Jesenicah gorenjsko prvenstvo posebnih šol v atletiki in športnih igrah. To prvenstvo je ob enem veljalo tudi za izbiro posameznikov, ki bodo zastopali Gorenjsko na republiškem tekmovanju 13. junija na Ravnah na Koroškem.

Prvenstvo se je pričelo že 30. 5. v Kranju, ko so se učence in učenci posebnih osnovnih šol pomerili med seboj v metu 200-gramskih žogic in teku na 60 m. Nastopilo je 21 tekmovalcev in tekmovalk, ki so zastopali posebne osnovne šole iz Kranja, Škofje Loke, Kamne gorice in Jesenic. Na sporedu bi morali biti tudi skoki v višino za fante in dekleta, ki pa so jih preložili zaradi slabega vremena. Največ uspeha so imeli tekmovalci in tekmovalke iz Kranja, ki so pobrali tudi 3 prva mesta. Nastopajoči, ki so zastopali posebno osnovno šolo so dosegli poprečni uspeh, vendar je treba omeniti, da le ti predvsem nimajo ustreznih vadbenih pogojev.

Rezultati:

tek 60 m — fantje: 1. Fiki Balič, Kranj 8,2 sek., 12. — 13. Alojz Tavčar in Marjan Branc, Jesenice 9,0 sek.

tek na 60 m — dekleta: 1. Marijana Kogoj, Kranj 8,7, 8. Olga Rekar, Jesenice 9,9

met žogice — fantje: 1. Aco Cilenšek, Kranj 54,80, 3. Mirsad Zukič, Jesenice 50,20 m

met žogice — dekleta: 1.

Mara Mohinski, Kranj 39,7 m, 2. Angela Pungerčar, Jesenice 39,40, 3. Angela Modved, Jesenice 36,70 m.

Organizacija tekmovanja, ki ga je organizirala posebna osnovna šola Kranj je bila zelo dobra, žal pa je tekmovalce motilo slabo vreme, zaradi katerega so morali skoke v višino tudi prenesti na Jesenice, kjer naj bi se po programu odvijale le športne igre. V športnih igrah in skoku v višino se je tekmovanje odvijalo na Jesenicah dne 3. 6. pa so imeli domačini več sreče, tako pri rezultatih kot z vremenom. Tokrat so domačini pobrali kar 3 prva in eno drugo mesto. Posebno so se odlikovali v skoku v višino, kjer so učenci posebnih osnovnih šol Jesenice pobrali prva tri mesta in pa dekleta, ki so v igri med dvema ognjema prepričljivo premagale vse svoje nasprotnice.

Rezultati:

skoki v višino — dekleta: 1. Marija Tomešič, Jesenice 125 cm, 2. Damjana Kogoj, Kranj 120 cm, 3. — 4. Ivanka Kozelj, Kamna Gorica 115 cm, 3. — 4. Ivanka Saksida, Kranj 115 cm

skoki v višino — fantje: 1. Ervin Uršič, Jesenice 143 cm, 2. Alojz Zagorc, Jesenice 135 cm, 3. Branko Tramle, Jesenice 135 cm.

malí nogomet: 1. Kamna gorica, 2. Jesenice, 3. Kranj med dvema ognjema — dekleta: 1. Jesenice, 2. Kamna gorica, 3. Kranj

Znati je treba

Večkrat se zgodi, da v športu sodniki krojijo rezultat po svoje. Predvsem v igrah z žogo so dostikrat okoliščine takšne, da sodniki to poskušajo. Posebno takrat, ko gre za prvo ali zadnje mesto. Pravijo, da se to da, toda treba je znati.

Na tekmi II. republiške odbojkarice lige med TVD Bovec in SSD Kovinar Jesenice, ki je bila na sporedu preteklo nedeljo v Bovcu pa sodnik tega ni znal izpeljati uspešno do konca. Izbral je napačno taktiko. Prva dva seta je sodil odlično. Prvega so dobili gostje s 15:1, drugega pa domačini s 15:11. V tretjem, katerega so zopet odločili gostje v svojo korist (15:10), se tudi še ni zgodilo nič razburljivega, čeprav odličnega sojenja ni bilo več videti. Zaradi vodstva 2:1 v nizih je bil četrti niz za domačine že odločen in takrat se je pričelo »umazano delo«. Pri Jeseničanih je sodnik videl vse, kar je bilo napak in marsikaj, kar se ni zgodilo, pri domačih pa ni videl nobene napake. Intervencije kapetanu gostujoče ekipe sploh ni dopuščal. Do stanja v točkah 12:11 za domače, je sodnik vzdržal z živci. Tedaj pa je napravil napako, ki ga je spravila s tira. Žogo, ki so jo zabili gosti je samo on videl v avtu, drug nihče. Dosodil je točko v korist domačih in dal

žogo igralcu, ki je bil na servisu. Kapetan gostov je vzkliznil: »Sedaj je pa dovolj! Za to je dosodil kazensko točko. Ker pa je uvidel, da domači odkrito priznavajo, da je bila žoga v igrišču, pa je odločitev spremenil s tem, da je dal ponoviti servis. Ko pa je bilo vse pripravljeno za nadaljevanje igre, je nenadoma vstal s sodniškega stola, šel k zapisničarski mizi in vpisal pripombo o izključitvi kapetana gostov. Ko se je vrnil na svoje mesto, so gledalci opazili, da še ni na semaforju 13. točke v korist domačih (to je bila kazenska). In sledil je višek komedije: sodnik jo je razveljavil, točko namreč. Vse to pa je spodbudilo goste k še ofenzivnejši igri in so rezultat 11:12 spremenili v zmago 15:12. Razburjenje po tekmi pa je bilo tolikšno, da zmagovalci niso slavili ampak so se lotili spovedovanja sodnika, ki mu bo ta neuspeh vsekakor koristil v bodoče.

Druga tekma tega kola je bila odigrana med Radovljico in Kropo. Zmagali so prvi s 3:2. S tem so na čelu lestvice štiri ekipe s po tremi porazi. Rezultati 4. kola medobčinske lige:

Kamna gorica : Bled 0:3, Kropa II : Kovinar 3:0, Zirovnica : ZIC Jesenice in OK Jesenice II : Radovljica II odloženo.

T. Š.

Vključite se v plavalni klub

Že lansko leto je začela delovati v okviru plavalnega kluba Jesenice, sekcija za skoke v vodo. Ker razen stolpa nismo imeli na razpolago 1 m in 3 m skakalne deske, ni mogla sekcija tako uspešno delovati, saj se ravno na deskah pridobi primerna osnova za nadaljne treninge.

Letošnji na novo ustanovljeni odbor pod predsedstvom inž. Nemeca, je poleg plavanja posvetil vso pozornost tudi zahtevnemu a zelo lepemu športu — skokom v vodo. Z nabavo skakalnih desk in ostalih rekvizitov so izpolnjeni vsi pogoji za uspešno delovanje sekcije.

Vse mlade, ki se zanimajo za ta šport vabimo, da se nam pridružijo. Včlanite se lahko, ko se bo pričela kopalna sezona, pri kopalniški blagajni ali osebno pri trenerju Benjaminu Ramušu.

Bera

Smučarski objekt — smučarjem

Nemalokrat so bile v letošnji sezoni na Španovem vrhu oči mnogih smučarjev ter ljubiteljev smučanja usmerjene proti že dokaj časa mirujoči smučarski vlečnici, ki počasi toda sigurno razpada. Kot je znano je ta objekt last smučarskega kluba, oziroma zavoda za vzdrževanje športnih objektov Jesenice in je bila zgrajena pred leti — nekateri trdijo — kot prvi tovrstni objekt pri nas. Služil je tedaj za trening jeseniških smučarjev ter za razvedrilo in rekreacijo številnim drugim smučarjem.

Ko je bila na pobočjih Španovega vrha postavljena moderna sedežnica, je iz dneva v dan vlečnica začela izgubljati svojo veljavo in je počasi padala v pozabo. Zadnjih nekaj sezon so se je posluževali le smučarji SK Jesenice, ki so trenirali na Španovem vrhu pa tudi ti le takrat, ko velika sedežnica ni obratovala. Tako je prišlo tudi do tega, da je ta nekdanji izredno pomemben športni objekt zaradi izrabljenosti in potrebe po obnovi prenehal obratovati. Od tega je minilo že skoraj dve leti, oziroma dve polni smučarski sezoni, toda vlečnica še vedno ne obratuje.

Sicer, kar se tiče obnove so z njo že začeli ter je zgrajena nova strojna hišica v kateri so postavili skoraj nov stroj (obratoval je le eno sezono) toda ostala popravila, zamenjava jeklene vrvi, postavitve novih nosilcev »koz« in novih vlečnih sider, ki so potrebne, da bi vlečnica zopet služila svojemu namenu, verjetno nekaj časa ne bodo opravljena.

Tak odnos do vlečnice bi bil vsekakor razumljiv, če objekt ne bi bil potreben ali pa se njegovo popravilo ne bi izplačalo. Toda ne eno, ne drugo ne odgovarja realnosti.

Začnimo s prvo trditvijo o potrebnosti vlečnice na Španovem vrhu.

Znano je, da naši smučarji plačujejo podjetju Ljubljana transport precejšnjo vsoto, ko za svoje treninge uporabljajo sedežnico. Stroške bi tudi imeli, če bi se posluževali vlečnice, toda ti bi bili manjši kot v prvem primeru. Poleg tega pa bi jih lahko tu-

di krili z denarjem dobljenim od ostalih koristnikov tega objekta.

Smučarski tereni na Španovem vrhu so znani tudi izven Jesenic in okolice, kot zelo zahtevno smučišče in mnoge ljubitelje smučanja odvrta prav ta zahtevna in dolga proga. Vlečnica bi bila v tem primeru izredno pripravna za manj večje smučarje, posebej sedaj, ko je ob vlečnici več stez in ni samo ena pot kot nekdaj.

Znano je tudi, da sedežnica zaradi velikih režijskih stroškov ne obratuje, če je manj kot deset ljudi. Vlečnica ima ravno v tem pogledu veliko prednost, ker so stroški vzdrževanja veliko manjši in bi lahko obratovala za štiri, pet ljudi. Razen tega, jeseniški tekmovalci nikoli ne bi bili odvisni od drugih in bi trenirali kadar jim najbolj ustreza. Prav tako bi na svoj račun prišli tudi drugi ljubitelji smučanja takrat, ko sedežnica Ljubljana transporta zaradi kakršnih koli razlogov ne obratuje ter v primeru, če bi si obiskovalci tega smučarskega centra želeli krajšo in cenejšo vožnjo.

Kar se tiče stroškov za popravilo, moram poudariti, da postavitve podobne vlečnice stane okoli 60 milijonov S din, vendar se vloženi denar hitro povrne, ravno zaradi majhnih stroškov vzdrževanja takih objektov. V primeru vlečnice na Španovem vrhu bi se stroški za ponovno obratovanje znatno zmanjšali spričo tega, da je trasa vlečnice že urejena, da sta zgrajeni hiša ter vgrajen stroj, ki je skoraj nov in, da je treba opraviti manj dela, kot v primeru novogradnje.

Glede na vse to in zavoljo smučanja in smučarjev na Španovem vrhu, katerih bo iz leta v leto več, je prav sedaj čas, da odgovorni začnejo čimprej misliti na ta objekt, kajti od junija do oktobra je le pet mesecev in bi zares bila velika škoda, da tudi v naslednji sezoni, tretji po vrsti, jeseniški tekmovalci ter ljubitelji smučanja ne bi imeli na razpolago vlečnice od katere verjetno prav nihče ne bi imel izgubo, temveč kvečjemu dobiček.

Pred 65 leti je bila otvoritev Kadilnikove planinske kočice na Golici

Karavanke s ponosnim Stolum imajo v svojem osrčju lepoto slovenskih gora — Golico. Ta slovenski planinski vrh ima najlepši razgled po našem gorskem svetu, po dolini Drave in Save. Tako lepega in prostranega razgleda, kakor ga mudi Golica — je težko najti. Julijci se bohotno šopirijo v svoji veličastni lepoti. Na zahodu pa žarijo Dolomiti, le tem pa proti severu v lepoti uspešno tekmujejo Velike Ture s svojim poglavarjem Velikim Klekom na čelu. Srebrna Drava, ki povezuje z blestečo Zilo, koroška jezera, mesta in vasi — dopolnjuje naš pogled proti planinam na severu. V vzhodu Golice samuje vasica Planina nad v dim zaviti Jesenicami. Toda naš pogled gre prek Mežaklje, Pokljuke in bohinjskih gora na Primorsko stran. Proti vzhodu nam kaže pot tok Save — mimo Zirovnice, Radovljice — Kranja in vse do Šmarne gore sledimo njenemu blestečemu toku. Toda Golica je že sama po sebi lepota, saj je odeta v cvetlice, kot malo katera druga gora.

Poleg teh lepot pa ima Golica še svojo narodnostno zgodovino, saj je bila našim prednikom simbol slovenske gore. Prav zaradi tega so pred 65 leti na vrhu Golice (1836 m) zgradili zavedni Slovenci svojo prvo planinsko postojanko na tem področju. Boter te prve slovenske planinske postojanke je bil takratni planinski starosta France Kadilnik. Svečana otvoritev je bila 18. junija 1905 in kočica je dobila ime po svojem botru. Slovenci v takratni cesarski Avstriji so v tej planinski koči videli simbol slovenstva in je to bil poleg naravnih lepot vzrok za velik obisk Golice. Ni pretirano rečeno, da je Golico do druge svetovne vojne, vsako leto obiskovalo rekordno število ljudi, predvsem šolske mladine.

Druga svetovna vojna je pretrgala to povezavo z ljudmi. Po drugi svetovni vojni je Golica zopet svobodna, po njenem grebenu pa teče državna meja. Kljub temu pa

je obisk Golice dovoljen ob sobotah in nedeljah od zore do mraka po dobro markirani poti.

Napredek tehnike, predvsem avtomobilizem in žičnice — je vplivalo na ljudi, da so se predali dirki s časom in lažnosti. To jih ne stane samo živcev in zdravja, postanejo tudi slepi za lepoto naših krajev in planin. Da pa bi se oznojili s peš hojo na gore in naužili zraka brez bencinskih in alkoholnih hlapih — to bi bilo »prenazadnjaško«.

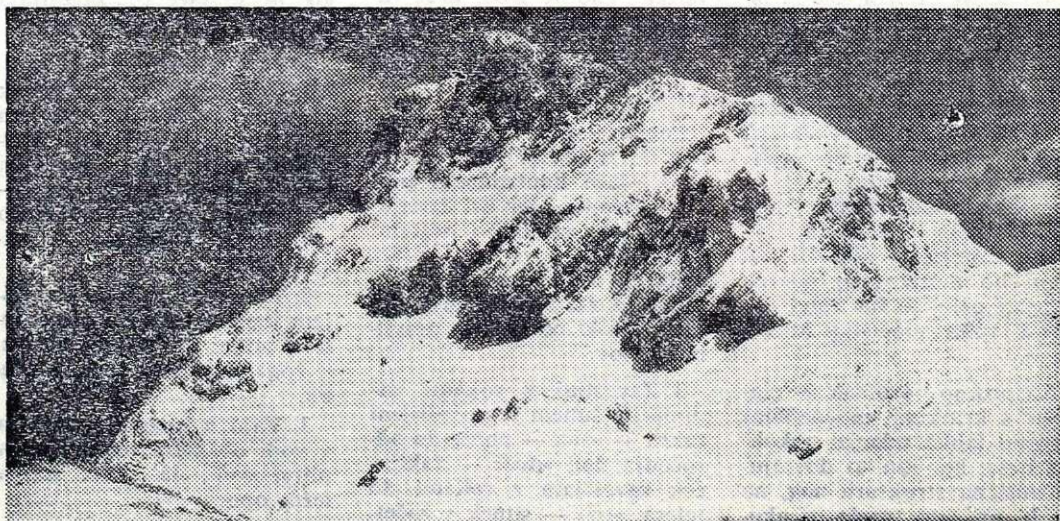
Da najdemo pot nazaj v naravo in da spoznamo naše lepe gore — prirejšo z uspehom slovenska planinska društva izlete in vzgajajo mladino v ljubezni do gore. Ravno zato jeseniško PD prireja,

dne 21. junija 1970 (nedelja) izlet na Golico v počastitev 65-letnice otvoritve prve slovenske planinske postojanke v Karavankah (leta 1910 je bila odprta Prešernova kočica na Stolu — 2193 m). V programu so govori, nastop pevcev in jeseniških godbenikov. Odhod domačinov bo z Jesenic ob 6. uri z avtobusi do Planine pod Golico. Od tu dalje peš naprej na proslavo, ki bo ob 11. uri na vrhu Golice. Planinsko društvo Jesenice je na to proslavo povabilo vsa planinska društva iz domovine, kakor tudi iz Trsta, Gorice in Celovca.

Vsi upamo in želimo, da nam bo izlet na Golico, dne 21. junija t.l. uspel in, da bomo še radi obiskali lepoto Karavank.

Viharnik

Triglav koncem maja letos

Kako naučimo otroka plavati

(Nadaljevanje)

Delo nog: Tudi noge delajo v prsnem plavanju sočasno in sistematično. Prav tako tudi tu ločimo v gibanju nog aktivni in pasivni zaviralni gib. Tehnika dela nog se v zadnjih desetletjih ni mnogo spremenila. Od časa, ko smo se nekako poslovali od starega širokega načina udarca z nogami in ko so Japonci prvi udarec z nogami občutno zožili in ritem udarjanja povečali, je ostala tehnika neizspremenjena do danes.

Prvi del gibanja nog je pripravljalni, pasivni del, vendar je zelo važno kako bo plavalec privedel noge v pravi začetni položaj ko bo začel aktivni udarec. Iz stegnjenega položaja, noge krčimo tako, da kolena spuščamo navzdol, stopala pa ostanejo tik pod površino vode. Bedro spustimo navzdol le toliko, da tvorijo s trupom kot nekoliko večji od 90 stopinj. Med krčenjem nogi rahlo razširimo, tako, da je razdalja med stopali nekoliko večja, enaka širini ramen (sl. 19).

V tej fazi je pripravljalni gib zaključen in prične aktivni udarec nog. Predno začnemo polkrožni udarec obrnemo stopalo tako, da so prsti obrnjeni na ven, pete pa noter. S tem pripravimo nogo v tak položaj, da bo udarjala z največjo površino, zlasti aktivno pa bo lahko zaključila udarec stopala. Ta položaj, ki je za držanje nog tudi nepriroden, zahteva zato čimhitrejši gib, da pride noga ponovno v normalen položaj. Zaradi tega pa je polkrožni udarec nog usmerjen delno na ven, navzdol in nazaj, tako da v zaključni fazi noge stegnjene priključimo.

Stopala imajo v zaključni fazi nalogo da se v obliki propelerjevega vrtenja zavrtje polkrožno noter.

Čeprav je udarec, z nogami sestavljen iz vrste gibov moramo težiti za tem, da je izveden v ritmični celoti brez vsakršnih zastojev in prekinitev.

Kljub temu, da smo ugotovili v zadnjih letih da v tehniki udarca nog ni bilo bistvenih sprememb, moramo tudi tu upoštevati individualni slog posameznika. Plavalec — otrok z dolgimi, šibkimi nogami bo moral svoj udarec izvajati ožje, če bo hotel odrihati vodo močnejše in hitreje.

Nasprotno bo otrok — plavalec s kratkimi, močnejšimi nogami lahko udarjal nekoliko širše, ker mu to dovoljuje mišična struktura nog, ne da bi pri tem trpela učinkovitost udarca.

Povezava med rokami in nogami: Povezanost gibov med rokami in nogami je v prsnem plavanju bolj zapletena kot pri crawl, kjer je večini plavalcev ta koordinacija prirojena, medtem ko jo moramo pri prsnem plavanju mnogokrat priučiti. Osnovno pravilo koordinacije naj bi bilo, da aktivni gibanje enega dela udov sovpadajo s pasivnim gibom drugega dela udov.

Težnja, da bi bilo gibanje plavalca kar najbolj enakomerno, nam narekuje takšno koordinacijo.

Takšna popolnoma teoretična zasnova pa v praksi ni izvedljiva, ker časovno trajanje posameznega dela gibanja ni vedno enako.

Zaradi boljšega pregleda lahko razdelimo koordinacijo v prsnem plavanju na štiri faze:

1. roke začnemo zavestljaj do višine glave, obraz je ves v vodi, noge stegnjene mirujejo.

2. roke zaključujejo zavestljaj proti telesu, glava se dvigne, vdih, noge krčimo v pripravljalni položaj.

3. roke stegnemo v začetni položaj, glavo položimo v vodo, noge začnemo aktivni del udarca.

4. roke mirujejo stegnjene, glava je v vodi, izdihujemo, noge zaključujejo udarec.

Čeprav je tendenca v modernem načinu plavanja, da ritem gibov povečamo do maksimalne možnosti, vendar ne smemo nikoli povečati ritma do takšne meje, da bi škodil učinkovitosti aktivnih gibov. To velja predvsem za delo nog.

Napak bi namreč bilo, če bi plavalec pričel veslati z rokami prezgodaj, to je takrat, ko ima še veliko hitrost od aktivnega udarca z nogami. Zato je značilno, da po končanem udarcu z nogami sledi zelo kratek odmor, da plavalec izkoristi veliko propulzijo, ki so mu jo dale noge.

Metodika prsnega plavanja: Pri prsnem plavanju začnemo z vajami rok, z dihanjem, potem šele vezbamo z nogami in končno povežemo vse skupaj v celoto. Čeprav zahteva tudi prsna tehnika povezane, enotne gibe, brez zastoj, vendar razdelimo v prvih urah metodičnega pouka posamezne gibe na štiri takte.

Pomen take razčlenitve gibov je predvsem v tem, da otroci lažje kontrolirajo pravilno izvedbo, ter pri koordinaciji lažje vskladijo pravilni ritem gibanja rok in nog. Seveda pa nam služi ta razčlenitev le za uvodne ure, dokler otrok ne osvoji pravih gibov.

1. Zavestljaj z rokami vadiamo na suhem v naslednjem taktu — »ena« — poteg do odročanja dol, »dve« — zaključek zavestljaja z rokami do telesa, »tri« — sunek v začetni položaj in »štiri« — drža.

Otrok stoji v predklonu, tako, da je trup v vodoravnem položaju.

2. Isto vajo kot vaja ena ponavljamo tako, da takte od »ena« do »tri« združimo v celoto s stopnjevanim ritmom.

3. Isto kot prejšnjo vajo, le da v celotno gibanje rok vključimo še dihanje. Vdih je na takt »dva« izdih pa na »tri« in »štiri« in »ena«.

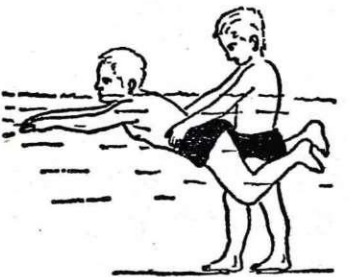
4. Vajo številka ena ponovimo v vodi do pasu. Paziti moramo, da otrok pravilno obrača dlani, da tako učinkovito odriha vodo.

5. Isto vajo ponovimo v hoji. V počasni hoji vadimo zavestljaj rok, tako, da otrok začuti odpor vode in da spozna, da ga roke potiskajo naprej.

6. Vajo številka štiri ponovimo z dihanjem.

7. Isto vajo ponovimo z dihanjem v hoji.

8. Zavestljaj z rokami vadiamo v dvojicah, tako da se otrok vleče na vodo in razkoraci noge, mi stopimo med noge in ga držimo za boka (slika 20).

9. Zavestljaj z rokami otrok vadi z odrihom. Samo z rokami plava z glavo v vodi brez dihanja.

10. Zavestljaj z rokami otrok vadi z odrihom tudi z dihanjem.

Najpogostejše napake:

— otrok vodo »reže« ali »gladi« (z rokami vleče po površini vode), namesto da bi se odrihal.

— delo rok je nesimetrično — z rakimi vleče predaleč nazaj

— zavestljaj je prekratek

— začetniki zelo radi prevsoko dvigujejo glavo, ker se boje, da bi se napili vode. To povzroča, da noge preveč potonejo in položaj telesa je preveč navpičen.

— Otrok vzhane prezgodaj, ko je v začetku zavestljaja rok.

Vaje z nogami:

1. Udarec z nogami otrok vadi na suhem v sledečem položaju. Tudi to vajo razdelimo v prvi fazi na štiri takte: »ena« — drža, »dva« — pokrečenje, »tri« — sunek do raznoženja in »štiri« — prinoženje.

2. Isto vajo vadiamo na višjem mestu, tako da otrok leži s prsmi na višjem mestu, z nogami prosto vadi v zraku.

3. Vajo z nogami ponavlja v vodi ob steni bazena ali v plitvi vodi, da otrok leži v ležni opori.

(Se nadaljuje)

Dva dni odbojke na Jesenicah

Zaključeno je tekmovalje v II. odbojarski zvezni ligi — zahod in Jeseničani so dosegli cilj, ki so si ga zastavili ob začetku prvenstva — s pomlajeno ekipo obdržati se v tem tekmovalju.

V zadnji tekmi so v gosteh premagali mariborski Branik s 3:2. Tekma se je pričela z zamudo, ker ob določenem začetku srečanja še ni bilo vseh igralcev Branika in tudi ne sodnika. Jeseničani so privolili, da se tekma prestavi za eno uro, čeprav bi bili po propozicijah zaradi zamude lahko dobili s 3:0. Privolili so tudi v to, da je srečanje sodil Mariborčan. Kljub temu, da so izgubili dva niza, ki jima škodujeta ravno toliko, da so igralci ravnega Fužinarja na lestvici uvrščeni pred njimi, jim ni žal, da so vseeno odigrali to srečanje. Lepše je zmagati v igri kot pa srečanje dobiti brez borbe.

Branik je nastopil v tako močni postavi kot še proti nobeni ekipi letos. Jeseničani so v nizih povedli z 2:0, Branik je izenačil in v zadnjem nizu že vodil z 12:7. Jeseničani pa so jih dohiteli in zmagali s 15:12. Samo zadnji niz je trajal 45 minut in mariborski gledalci so dejali, da že dolgo niso videli tako dobre igre.

Pri Jeseničanih so dobro igrali vsi, še najbolj pa veterani Krevsel.

V nedeljo pa smo letos prvič videli na delu naše odbojkarice. Srečale so se z Brestanico in izgubile z 2:3 (15:10, 4:15, 7:15, 17:15, 6:15).

Srečanja z Brestanico so bila še vedno doslej bolj razburljiva kot kvalitetna in tako je bilo tudi tokrat.

Prvi niz so domačinke z lahkoto dobile, predvsem zaradi močnih servisov Filipajev. V drugem in tretjem nizu pa se je že pokazala premoč višjih igralok Brestanice, ki so znale bolje udariti čez mrežo.

Po četrtem nizu, ki so ga domačinke po ogorčenem boju dobile na razliko, so jih gostje, predvsem po zaslugi najboljših igralke na igrišču, Filove, spet nadigrale.

Prihodnjo nedeljo Jeseničanke gostujejo v Celju, kjer

pa ne morejo pričakovati zmage.

V soboto in nedeljo pa so bile na našem igrišču tudi tekme I. republiškega letošnjega turnirja za mladince.

Od prijavljenih 11 ekip, jih je sodelovalo 7. Od kvalitetnih, kljub zagotovitvi, da bodo prišli, ni bilo Fužinarja. Škoda, sicer bi videli še več lepih tekem.

Za nastop v finalu so se ekipe borile v dveh skupinah, doseženi pa so bili naslednji rezultati.

Kamnik : Izola 2:0, Kamnik : Trebnje 2:0, Kamnik : Jesenice 1:2, Izola : Trebnje 1:2, Izola : Jesenice 0:2, Trebnje : Jesenice 0:2, Branik : Ljubljana 1:2, Branik : Novo mesto 0:2, Ljubljana : Novo mesto 0:2, Trebnje : Branik 2:1.

V finalu je bila najzanimivejša tekma med Kamnikom in domačimi, ki je tudi odločala o prvem mestu. Jeseničani niso ponovili zmage iz predtekmovalja in izgubili z 2:1, čeprav so v drugem nizu že vodili z 8:2.

Rezultati finala:

Jesenice : Ljubljana 2:0, Novo mesto : Kamnik 0:2, Jesenice : Kamnik 1:2, Ljubljana : Novo mesto 0:2, Jesenice : Novo mesto 2:1 Kamnik : Ljubljana 2:0.

Po prvem turnirju tako vodi Kamnik, pred Jesenicami in Novim mestom. Mladinci bodo igrali še na dveh turnirjih, najboljši dve uvrščeni ekipe pa bosta imele pravico nastopati na državnem prvenstvu.

Na turnirju so ocenjevali tudi igro posameznikov in sicer v 16 tekmah. Od 70 igralcev jih je točke dobilo 30. Največ točk je zbral Jeseničan Strnad in tako zasedel prvo mesto, ostali domačini pa so se uvrstili na naslednja mesta: 8. Divjak, 10. Božič, 14. Pogačar, 15. Arh, 24. Končnik in 26. Kravanja.

Organizacija turnirja v izvedbi OK Jesenice in pod pokroviteljstvom železarne Jesenice je bila po mnenju delegata odbojarske zveze Slovenije inž. Sinkovca, najboljša od vseh turnirjev doslej in tako tudi dokaz, da so naši odbojarski delavci sposobni organizirati tudi večje odbojarske prireditve.

Z. Felc

Dobra igra Novakove

Letošnjega državnega prvenstva v namiznem tenisu, ki je bil za člane in članice v Beogradu, se je od Jeseničank udeležila samo Judita Novakova. Zasedla je dobro peto mesto in od Slovenk prikazala najboljšo igro. Pred njo se je na četrto mesto sicer uvrstila Jelerjeva, toda samo zaradi ugodnejšega žreba.

Novakova je namreč po tem, ko je premagala Derovo

iz Sente s 3:2, že četrto zapored na državnih prvenstvih, naletela na Mirjano Rössler in izgubila s 3:1.

Za uvrstitev od petega do osmega mesta pa je premagala vse svoje nasprotnice — Kovačevičevo iz Beograda s 3:0, Duganičovo — Mladost iz Zagreba s 3:2 in Martinčovo — Olimpija Ljubljana s 3:1.

Z.

Revija mladosti

V nedeljo je občinska zveza za telesno kulturo Jesenice v sodelovanju s šolami in TVD Partizan po večletnem premoru organizirala na hokejskem igrišču Podmežakljo masovni telovadni nastop pod naslovom REVIIJA MLADOSTI. Prireditelj je prišel predsednik občinske konference ZMS prof. Srečko Krč, ki je v svojem pozdravnem govoru naglasil, da je revija v počastitev 25. letnice osvoboditve, 25-letnice telesne vzgoje v svobodi in ob zaključnem praznovanju meseca mladosti. Govoril pa je tudi o pomenu telesne vzgoje v svobodni socialistični domovini. Po pozdravnem govoru je na igrišče prikorakalo čez 600 cicibank, cicibanov, pionirk, pionirjev, mladink in mladincev.

V telovadnem nastopu, ki je sledil uvodnemu ceremonijalu, so najprej nastopile učence osnovnih šol Kranjske gora in Tone Cufar z Jesenic z ritmičnimi vajami. Sledil je nastop učenek in učencev osnovne šole Zirovnica. V skupnem nastopu pa so se zatem predstavile učence in učenci osnovne šole Tone Cufar na visoki gredi in v preskokih, pionirji TVD Partizan Jesenice v preskokih čez konja in pionirke TVD Partizan Javornik na dvovišinski bradlji. Pomešani učenci nastopajočih osnovnih šol so tekmovali v spret-nostni štafeti, sledil pa je nastop cicibank TVD Partizan Jesenice z ritmičnimi vajami. Svoje znanje so pokazale tudi judoistke in judoisti TVD Partizan Jesenice, pionirke istega društva pa na gredi in dvovišinski bradlji. Najboljši mladinci iz Slovenije so nastopili v parterju in na bradlji. Dokaj uspešno revijo pa so z ritmično — plesnimi vajami zaključile učence osnovne šole Prežihov Voranc.

Ob robu revije, ki je v nekaterih točkah imenitno uspela, nekje pa je bilo opaziti še precej neizdelanosti, bi napisali le to, da se take organizacijske pomanjkljivosti izkušenim organizatorjem takih in še bolj masovnih nastopov ne bi smele dogajati. Sicer pa vsi učitelji in vodiči zaslužijo vse priznanje in pohvalo, saj je od njih zahtevalo to precej trdega dela. Vsi nastopajoči, ki zaslužijo pri telesni vzgoji odlično pa so jamstvo, da bo tudi na tem področju telesna vzgoja lahko postala masovna iz česar pa se bo razvila tudi kvaliteta kakršno smo na Jesenicah že imeli.

Take nastope bi kazalo prirediti vsako leto v mesecu mladosti, vendar je dovolj zgodnja priprava, saj mladi radi nastopajo in za vse nastopajoče, predvsem pa za najmlajše je bil to velik dogodek.

ZELEZARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER JESENICE

razpisuje

sprejem učencev v šol. letu 1970/71 za učenje naslednjih poklicev:

a) Poklicna šola

- 60 ključavničarjev
- 30 električarjev
- 10 strugarjev
- 10 vodovodnih instalaterjev
- 10 kleparjev
- 5 kovačev
- 20 talilcev
- 10 livarjev
- 30 valjavcev
- 30 valjavcev — žičarjev
- Pogoji za sprejem so:
- dovršen osmi razred osnovne šole, lahko z negativno oceno iz tujega jezika ali s popravnimi izpiti (pogojen vpis)
- starost do 18 let
- telesno in duševno zdrav
- za poklic valjavca — žičarja se lahko vpišejo učenci, ki so uspešno končali najmanj 6 razredov osnovne šole in obvezo osnovnega šolanja
- sprejemnega izpita ni
- Šolanje traja tri leta, za valjavce — žičarje bo šolanje skrajšano na dve leti.
- Prijava:
- Prijava pošljite na naslov najkasneje do 5. julija in ji priložite:
- pričevalo osmega razreda, za valjavce — žičarje pa šestega ali sedmega razreda osnovne šole v originalu,
- rojstni list,
- prošnjo kolkovano z 0,50 din državnih kolek,
- mnenje šole,
- kratek življenjepis,
- dve znamki po 0,50 din za odgovor.
- V prijavi točno navedite izbran poklic.
- Ugodnosti:

Železarna Jesenice, s katero lahko učenec sklene pogodbo, daje učencem štipendijo za vsa leta šolanja. Višina štipendije je odvisna od učnega uspeha in je za učence metalurških poklicev od 130 in do 470 din, za učence kovinarskih poklicev pa od 100 din do 390 din. Učenci iz oddaljenih krajev lahko stanujejo v domu učencev.

O pričetku pouka boste obveščeni pismeno.

b) Tehniška srednja šola

- 30 učencev v metalurški oddelek
- 30 učencev v strojni oddelek
- Pogoji za sprejem so:
- uspešno dokončan osmi razred osnovne šole
- starost do 18 let
- telesno in duševno zdrav
- uspešno opravljen sprejemni izpit iz slovenščine in matematike
- Sprejemna izpita iz obeh predmetov bosta v torek, 30. junija ob 8. uri. S seboj prinesite risalni pribor.
- Prijava:
- Prijava pošljite na naslov najkasneje do 30. junija in ji priložite:
- pričevalo osmega razreda osnovne šole v originalu
- rojstni list
- prošnjo kolkovano z 0,50 din državnih kolek
- kratek življenjepis
- mnenje šole
- dve znamki po 0,50 din za odgovor
- Ostala navodila za prihod v šolo boste dobili na dan opravljanja sprejemnih izpitov. Šolanje traja štiri leta.

Za bivanje v domu učencev morate vložiti posebej prošnjo na upravo doma.

c) Tehniška srednja šola, otelek za odrasle

- 1 oddelek metalurgov
- 1 oddelek strojnikov
- Pogoji za sprejem so:
- uspešno dokončana poklicna šola kovinarske ali metalurške stroke
- obveza, da bodo sami poravnali stroške šolanja
- soglasje kadrovske službe, če bo podjetje nosilo stroške šolanja
- Prijava:
- Prijava pošljite na naslov najkasneje do 5. julija in ji priložite:
- zaključno spričevalo poklicne šole
- rojstni list
- prošnjo kolkovano po 0,50 din državnih kolek
- Šolanje traja štiri leta po 18 ur tedensko v popoldanskem času. Višina šolnine je odvisna od števila kandidatov, teh pa mora biti najmanj 15, da bo oddelek odprt.

O pričetku pouka boste obveščeni pismeno.

Ravnateljstvo

ZELEZARNA JESENICE

RAZPISUJE

ZA SOLSKO LETO 1970/71 NASLEDNJE ŠTIPENDIJE

Visoke in višje šole:

5 štipendij

- Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo: oddelek za metalurgijo

2 štipendiji

- Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo: oddelek za matematiko in fiziko

4 štipendije

- Fakulteta za strojništvo

4 štipendije

- Fakulteta za elektro tehniko

5 štipendij

- Ekonomska fakulteta

1 štipendija

- Pravna fakulteta

1 štipendija

- VEKS Maribor

3 štipendije

- TSS — elektro oddelek

Odbor za kadre je sklenil, da je število predvidenih štipendij za visoke in višje šole samo okvirno in, če bo prijavljenih več potencialnih kandidatov, bo odbor število teh štipendij povečal.

Osnovni kriteriji za štipendiranje so:

1. Odlične dijake srednjih šol se štipendira ne glede na razpis štipendij, samc smer študija mora biti skladna s poklici v Železarni;
2. Otroke smrtno ponesrečenih delavcev v železarni Jesenice štipendiramo ne glede na razpis in smer študija, če izpolnjujejo šolske obveznosti;
3. Prednost imajo kandidati:
 - ki dosežejo boljši učni uspeh,
 - ki imajo boljše rezultate psihološkega testiranja in zdravniškega pregleda,
 - višji letniki z dobrimi učnimi uspehi,
 - socialni kriteriji.

Pri zgoraj navedenih kriterijih se prioriteto obravnava otroke naših delavcev in otroke, ki živijo v območju prihoda naših delavcev na delo (občini Jesenice in Radovljica).

Višina štipendij je odvisna od vrste in stopnje šole, in sicer:

	1. letnik	2. letnik	3. letnik	4. letnik	absolventski staž
visoke šole	350.—	400.—	450.—	500.—	500.—
višje šole	350.—	400.—			
srednje šole	230.—	250.—	270.—	300.—	

Ob vpisu v naslednji letnik prejme vsak štipendist na višji in visoki šoli:

- 1 štipendijo za poprečno oceno 2,9
- 1 in pol štipendijo za poprečno oceno 3 do 3,9
- 2 štipendiji za poprečno oceno 4 in več.

Prošnji za štipendijo je treba priložiti:

1. prepis zadnjega šolskega spričevala ali potrdilo o opravljenih izpitih,
2. potrdilo o premoženjskem stanju in izjavo o upravičenosti do otroškega dodatka,
3. lastnoročno podpisano izjavo, da kandidat ne prejema štipendije pri drugem štipenditorju.

Prošnje je treba poslati najkasneje do 10. julija 1970 na naslov: ZELEZARNA JESENICE — KADROVSKI SEKTOR.

ZELEZARNA JESENICE
KADROVSKI SEKTOR

NOV VOZNI RED NA ŽELEZNICI
ODHOD VLAKOV Z JESENICE (velja od 31. 5. 1970 dalje)

Vrsta vlaka	Številka	V smer	Odhod	O P O M B A
Brzi	922	München	0.30	Vozi ob nedeljah od 28. 6.—6. 9.
Ekspresni	902	München	0.45	Jugoslavija ekspres
Ekspresni	914	Stuttgart, Basel	2.00	Istanbul ekspres
Brzi	905	Split	2.18	Dalmacija ekspres
Ekspresni	916	Dortmund	2.30	Hellas ekspres
Brzi	913	Rijeka	2.47	Adria ekspres, vozi ob sobotah od 27. 6.—26. 9., ob nedeljah od 31. 5.—27. 9.
Ekspresni	DA	Ploče, Atene	3.55	Hellas ekspres
Ekspresni	MC	Rijeka, Stuttgart	4.31	Istanbul ekspres
Potniški	911	Ljubljana	4.58	
Brzi	921	Zagreb	5.31	Vozi ob sobotah od 27. 6.—5. 9.
Potniški	L 922	Podbrdo	5.50	Vozi ob delavnikih
Brzi	1	Beograd, Rijeka	5.57	Jugoslavija ekspres
Potniški	4712	Villach	6.10	
Potniški	915	Ljubljana	6.13	
Potniški	912	Nova Gorica	6.16	
Ekspresni	908	München	6.24	Tauren-Orient ekspres
Potniški	917	Ljubljana	7.50	
Potniški	914	Ljubljana	10.26	
Potniški	926	Nova Gorica	11.18	
Brzi	910	Oostende, Hamburg	13.24	
Ekspresni	MA	Atene	13.49	Akropolis ekspres
Brzi	LR	Rijeka	14.08	Rijeka ekspres, vozi od 27. 6. do 5. 9., ob sobotah od 6. 6.—20. 6. in od 12. 9.—26. 9.
Potniški	916	Nova Gorica	14.18	
Potniški	923	Ljubljana	14.20	
Brzi	912	München	14.30	Adria ekspres, vozi ob nedeljah od 31. 5.—27. 9.
Potniški	925	Ljubljana	15.59	
Ekspresni	904	München	16.15	Akropolis ekspres
Brzi	TB	Split	16.36	Tauren ekspres
Brzi	570	Oostende	16.47	
Potniški	927	Ljubljana	18.15	
Potniški	918	Nova Gorica	18.19	
Potniški	4722	Villach	19.31	
Potniški	929	Ljubljana	20.10	
Potniški	931	Ljubljana	22.16	
Potniški	920	Podbrdo	22.20	
Brzi	918	München, Stuttgart	22.48	Vozi ob sobotah od 27. 6.—26. 9.
Brzi	906	Stuttgart	23.16	Dalmacija ekspres
Ekspresni	MB	Atene, Istanbul	23.39	Tauren-Orient ekspres

PRIHODI VLAKOV NA JESENICE

Vrsta vlaka	Številka	Iz smeri	Prihod	O P O M B A
Ekspresni	2	Rijeka, Beograd	0.07	Jugoslavija ekspres
Ekspresni	CM	Istanbul, Rijeka	1.40	Istanbul ekspres
Brzi	905	Stuttgart	1.58	Dalmacija ekspres
Ekspresni	AD	Atene, Ploče	2.09	Hellas ekspres
Brzi	913	Stuttgart, München	2.27	Adria ekspres
Ekspresni	917	Dortmund	3.36	Vozi ob sobotah od 27. 6.—26. 9., ob ponedeljkih od 31. 5.—27. 9.
Ekspresni	915	Stuttgart, Basel	3.59	Hellas ekspres
Brzi	921	München	5.03	Istanbul ekspres
Potniški	913	Nova Gorica	5.25	Vozi ob sobotah od 27. 6.—5. 9.
Potniški	910	Ljubljana	5.32	
Brzi	901	München	5.35	Jugoslavija ekspres
Ekspresni	BM	Istanbul, Atene	5.55	Tauren Orient ekspres
Potniški	914	Ljubljana	7.36	
Potniški	L 923	Podbrdo	7.44	Vozi ob delavnikih
Potniški	4713	Villach	8.49	
Potniški	915	Nova Gorica	9.27	
Potniški	916	Ljubljana	10.16	
Brzi	BT	Split	13.00	
Ekspresni	903	München	13.23	Akropolis ekspres
Potniški	917	Nova Gorica	13.31	
Potniški	920	Ljubljana	13.35	
Brzi	569	Oostende	13.52	Rijeka ekspres vozi od 27. 6. do 5. 9., ob sobotah od 6. 6.—20. 6. in od 12. 9.—26. 9.
Brzi	912	Rijeka	14.06	Adria ekspres vozi ob nedeljah od 31. 5.—27. 9.
Potniški	924	Ljubljana	15.46	Akropolis ekspres
Ekspresni	AM	Atene	15.56	Tauren ekspres
Brzi	909	Oostende, Hamburg	16.13	Rijeka ekspres vozi od 27. 6. do 5. 9., ob sobotah od 6. 6.—20. 6. in od 12. 9.—26. 9.
Brzi	RL	Rijeka	16.31	
Potniški	919	Nova Gorica	17.06	
Potniški	926	Ljubljana	17.52	
Potniški	4727	Villach	18.42	Vozi ob delavnikih
Potniški	928	Ljubljana	19.54	
Potniški	4723	Villach	19.59	Vozi ob nedeljah in praznikih
Potniški	921	Nova Gorica	21.35	
Potniški	930	Ljubljana	21.45	
Brzi	918	Rijeka	22.25	Vozi ob sobotah od 27. 6.—26. 9.
Brzi	906	Split	22.49	Dalmacija ekspres
Ekspresni	907	München	23.15	Tauren-Orient ekspres
Potniški	932	Ljubljana	23.32	
Brzi	922	Zagreb	23.57	Vozi ob sobotah od 27. 6.—5. 9.

R A Z P I S

za vpis v prvi letnik gimnazije Jesenice za šolsko leto 1970/71

V šolskem letu 1970/71 bo gimnazija Jesenice sprejela 90 dijakov v prvi letnik.

Prošnje za razpis je treba vložiti do **20. junija 1970** na naslov:

Razpisna komisija pri gimnaziji Jesenice.

Pogoji za vpis so naslednji:

1. uspešno dovršena osemletna osnovna šola
2. starost do 18 let

Kot prošnje na razpis naj kandidati izpolnijo prijavo za vpis v 1. letnik gimnazije (obr. 1,20), ki se dobi v knjigarni. Priložiti je treba naslednje dokumente:

1. dijaško knjižico iz vseh višjih razredov osnovne šole
2. zaključno spričevalo v originalu

Prijavo je treba kolkovati z 1,00 N din državne takse.

Na zadnji strani prijave mora vsak dijak navesti, katerega tujega jezika se želi učiti poleg angleščine, ki bo na šoli prvi obvezni tuji jezik. Drugi tuji jezik, ki bo prav tako obvezen, si bodo dijaki lahko izbrali. Za izbiranje prideta v poštev naslednja tuja jezika: francoščina in nemščina.

Kandidati bodo opravljali preizkus znanja iz slovenskega jezika, angleškega jezika in matematike. Izpiti bodo **25. in 26. junija 1970**. Dne 24. junija ob 9.30 naj se kandidati zberejo v gimnaziji (učilnica 4. b letnika), da bodo zvedeli za razpored preizkusa.

Razpisna komisija bo izbirala kandidate na osnovi priloženih dokumentov in rezultatov pri sprejemnih izpitih.

Vsi kandidati naj se 29. junija ob 12. uri zberejo v učilnici 4. b letnika, da bodo zvedeli za rezultat razpisa.

Razpisna komisija

R A Z P I S

Gostinski šolski center bo v šolskem letu 1970/71 sprejel v prvi razred učence, ki se žele izučiti natakarskega in kuharskega poklica.

Kandidati morajo poslati ravnateljstvu gostinskega šolskega centra na Bledu prošnjo, spričevalo o uspešno opravljenem 8. razredu osnovne šole, zdravniško spričevalo in izpolnjen obrazec 1,20.

Kandidati ne smejo biti mlajši od 14 let in ne starejši od 18 let.

Prijave bomo sprejemali do 1. julija 1970.

Razpisna komisija

ŠOLA ZA ZDRAVSTVENE DELAVCE JESENICE
Cesta Maršala Tita 113

r a z p i s u j e

vpis v I. letnik štiriletnje šole za šolsko leto 1970/71. V oddelku za medicinske sestre ambulantno-bolnične smeri bomo sprejeli 32 učencev in učenk.

Pogoji za sprejem v šolo so:

- da je kandidat (-inja) uspešno dokončal (-a) osnovno šolo,
- da ni starejši (-a) od 17 let.

Prošnjo na obrazcu DZS 1,20 kolkovano s kolekom za 1,— din, bomo sprejemali do 27. 6. 1970.

Prošnji priložite naslednje priloge:

1. spričevalo o končani osnovni šoli,
2. mnenje osnovne šole,
3. rojstni list,
4. izjavo staršev o vzdrževanju med šolanjem,
5. zdravniško spričevalo.

Sprejemnih izpitov ni.

Ker si morajo vsi kandidati preskrbeti kompletno delovno obleko za vsa štiri leta šolanja, morajo takoj ob sprejemu v šolo vplačati 350,— din.

Razpisna komisija

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

6. in 7. junija, amer. CS barvni film **IZGUBLJENA KOMANDA**, v režiji Mark Robson, v glavni vlogi Antony Quinn, ob 17. in 19. uri.

7. junija amer. barvni film **MEČ V KAMNU**, v režiji Walt Disney, mladinski film, ob 15. uri.

8. junija angl. barvni film **HEROJI TELEMARKE**, v režiji Antony Mann, v glavni vlogi Kirk Douglas, ob 17. in 19. uri.

9. in 10. junija ital. franc. CS barvni film **CRNI SULICARJI**, v režiji Giacomo Gentilomo, v glavni vlogi Mel Ferre, ob 17. in 19. uri.

11. junija amer. barvni film **HONDO IN APACI**, v režiji Li Hacin, v glavni vlogi Relf Teger, ob 17. in 19. uri.

12. junija franc. VV barvni film **SALAKO**, v režiji Edwarda Dmytrycka, v glavni vlogi Sean Connery, ob 17. in 19. uri.

13. junija nem. barvni film **NAVIHANEC IZ PRVE KLOPI**, v režiji Warner Jacobsa, v glavni vlogi Peter Aleksander, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVZ

6. in 7. junija ital. franc. CS barvni film **CRNI SULICARJI**, ob 18. in 20. uri.

7. junija amer. barvni film **MEČ V KAMNU**, ob 10. uri.

8. in 9. junija amer. CS barvni film **IZGUBLJENA KOMANDA**, ob 18. in 20. uri.

10. junija amer. barvni film **HONDO IN APACI**, ob 18. in 20. uri.

11. in 12. junija amer. barvni film **NE DELAJ VALOV**, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

6. junija amer. barvni film **POLJUBI DEKLETA PA JIH UBIJ**

7. junija ital. film **MRTEV ALI ŽIV**

11. junija amer. barvni film **IZGUBLJENA KOMANDA**

13. junija amer. barvni film **NE DELAJ VALOV**

Kino KRANJSKA GORA

6. junija špan. barvni film **PESEM IN LJUBEZEN**

7. junija amer. barvni film **NE DELAJ VALOV**

11. junija ital. franc. CS barvni film **CRNI SULICARJI**

13. junija amer. barvni film **IZGUBLJENA KOMANDA**

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

6. junija ital. barvni film **MRTEV ALI ŽIV**, ob 19. uri.

7. junija špan. barvni film **PESEM IN LJUBEZEN** ob 17. uri

7. junija angl. barvni film **HEROJI TELEMARKE** ob 19. uri.

10. junija amer. barvni film **NE DELAJ VALOV** ob 19. uri.

13. junija ital. barvni film **CRNI SULICARJI** ob 19. uri.

Gledališče

SOBOTA, 6. 6. 1970 ob 20. uri William Inge: **PIKNIK** — komedija **IZVEN**

NEDELJA, 7. 6. 1970 ob 20. uri William Inge: **PIKNIK** — komedija **IZVEN**

ZAHVALA

Sodelavcem valjarne 1300 — dnina Malej se iskreno zahvaljujem za dragoceno darilo

Edvard Volčini

DODATEK K NOVIM AVTOBUSNIM VOZNM REDOM

V zvezi z objavljenimi spremembami voznih redov v zadnji številki *Železarja*, z dne 29. 5. 1970, objavljamo dodatno še naslednje spremembe odhodov avtobusov:

V smeri Blejska Dobrava

14,10 namesto 14,08 od Železarne in 18,00 namesto 17,55 od železniške postaje, avtobus 19,09 od železniške postaje, ki je do sedaj vozil samo v delavnikih, bo od sedaj vozil tudi v nedeljah in praznikih.

V povratku z Blejske Dobrave pa se spremeni dosednji odhod ob 17,50 na nov odhod ob 17,45 in dosednji odhod ob 18,10 na nov odhod ob 18,15, avtobus z odhodom ob 19,25 pa bo vozil tudi v nedeljah in praznikih.

V smeri Planine pod Golico se odhod ob 18,00 spremeni na 18,40 v delavnikih in 18,25 v nedeljah in praznikih.

Po končanih izmenah imajo delavski avtobusi odhod izpred Železarne ob 6,10, 14,10 in 22,10.

Člani delovne skupnosti Železarne, ki stanujejo na Plavžu, zaposleni so pa na Javorniku ali v valjarni Bela, naj za prevoz na delo v dopoldanski izmeni uporabljajo avtobuse, ki peljejo od bolnice ob 5,30, 5,31 in 5,32. Avtobus, ki pripelje k bolnici ob 5,38 iz Rateč in pelje naprej v jeklovlek, bo od Hrušice dalje jemal samo tiste potnike, ki se peljejo do jeklovleka.

Prometno podjetje
»LJUBLJANA-TRANSPORT«
Poslovna enota Jesenice

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dobre in skrbne žene, mame in babice

KATARINE BOLTE

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in nam kakorkoli stali ob strani v teh, za nas tako težkih dneh. Posebno se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnice Jesenice za trud in prizadevnost v njeni dolgotrajni bolezni.

Prisrčna hvala družinama Cigan in Kovač za vsestransko pomoč, uslužbencem pošte Jesenice za podarjeni venec in izrečena sožalja, pevcem in godbi za žalostinke. Iskrena hvala predsedniku Sob, kakor tudi vsem družbenopolitičnim organizacijam za poslovične besede in spremstvo na zadnji poti.

Zalujoči: mož Alojz, hčerka Katica, vnuki Romana, Mojca in Lado

ZAHVALA

Ob bridki izgubi moje drage žene in matere

MARIJE ARH

se iskreno zahvaljujemo vsem za izrečena sožalja. Predvsem iskrena hvala zdravniškemu osebju za skrb in lajšanje bolečin pred smrtjo, dalje vsem sosedom za nesebično pomoč, vsemu sorodstvu za materialno in moralno pomoč. Iskrena hvala vsem darovalcem cvetja in vencev, govorniku ob odprtem grobu tovarišu Ivanu Koselju, hvala tudi Tinu Drešar za izvršene prevoze.

Se enkrat vsem, ki ste z nami sočustvovali najlepša hvala.

Zalujoči: mož Lovro in hčerka Lidija

ZAHVALA

Ravno, ko je v deželo dahnila pomlad in jo prekrila s cvetjem, sta naju prerano tiho zapustili,

mamica in žena
JANA KOTNIK
in

mama, stara mama, sestra
DRAGICA LAVTIŽAR

Vsem, ki ste v tej težki nesreči sočustvovali in nama stali ob strani ter na njun prerani grob položili cvetje, se iz vsega srca zahvaljujeta
mož Jože in hčerka Romanca

ZAHVALA

Vodstvu in vsemu kolektivu Stanovanjskega podjetja Jesenice, se ob odhodu v pokoj, še enkrat najlepše zahvaljujem za prekrasno darilo in cvetje. Tudi v bodoče vam želim še mnogo delovnih uspehov.

Marija Pleš

ZAHVALA

Ker se zaradi bolezni nisem mogel udeležiti lanske leto odkritja spominske plošče na Javorniku, na stavbi, kjer je delovala krajevna organizacija Socialistične delavske stranke — komunistov Jugoslavije prvič v gorenjskem kotu, in sem ploščo šele pred kratkim videl, se danes zahvaljujem vsem tovarišem in organizacijam, ki so poskrbeli, da se na ta način ohranijo veliki dogodki iz zgodovine delavskega gibanja. Pozdravljam tudi vse tedanje soborce za delavske pravice kakor tudi sedanje jeseniške delavske tovariše.

Jože Čuden, prvi predsednik prve krajevne organizacije in prve podružnice Social. delavske stranke Jugoslavije — komunistov na Gorenjskem

Krajevna skupnost Javornik-Koroška Bela

OBJAVLJA

prosto delovno mesto tajnika krajevne skupnosti z nepopolnim delovnim časom.

POGOJI:

1. administrativna šola z znanjem knjigovodstva in dveletna praksa ali dokončana osemletka in najmanj petletna praksa v administrativno knjigovodskih delih.
 2. Kandidat mora biti sposoben za samostojno vodenje vseh tajniških poslov.
- Osební dohodek po dogovoru.
Prijava je treba poslati najkasneje do 15. junija 1970 na naslov: Krajevna skupnost Javornik-Koroška Bela.

UPRAVNI ODBOR TRGOVSKEGA PODJETJA »ROŽCA« JESENICE

R A Z G L A Š A

prosta delovna mesta za novo trgovino in okrepčevalnico v Gozd Martuljku in ostale trgovine podjetja:

1. eno delovno mesto poslovalce trgovine in okrepčevalnice v Gozd Martuljku;
1. eno delovno mesto pomočnika(ce) poslovalca trgovine v Gozd Martuljku;
3. več delovnih mest prodajalcev — prodajalk za trgovino v Gozd Martuljku in ostale trgovine podjetja;
4. eno delovno mesto natakarice za okrepčevalnico v Gozd Martuljku;
5. dve delovni mesti kuharice za okrepčevalnico v Gozd Martuljku.

POGOJI:

- pod 1. poslovalska ali dvoletna komercialna šola in najmanj 5 let skupno ustrezne prakse v trgovini;
 - pod 2. isto, kot pod 1, zadostuje pa 3 leta ustrezne prakse v trgovini;
 - pod 3. 3 letna šola za blagovni promet za poklic prodajalca v živilski stroki;
 - pod 4. 3 letna gostinska šola in nekaj prakse;
 - pod 5. 3 letna gostinska ali dvoletna gospodinjstva šola s poklicem kuharica in nekaj prakse.
- Poizkusna doba pod 1 je štiri mesece, pod 2 dva meseca, pod 3, 4 in 5 en mesec.
- Pismene vloge z dokazili o šolski in strokovni izobrazbi ter dosednji praksi sprejema upravni odbor podjetja.
- Rok prijave traja 15 dni po objavi razglasa.

AVTO-MOTO DRUŠTVO JESENICE

vabi svoje člane, da se udeležijo letošnjega

RALLYJA SUTJESKA

Pismene prijave še danes 5. oziroma jutri 6. junija dostavite v AMD Jesenice.

Start letošnjega rallyja bo 1. julija v Ljubljani, cilj pa 2. julija na Tjentištu, kjer bo tudi razglasitev rezultatov in veliko slavlje ob 25-letnici osvoboditve.

Sportna komisija
AMD Jesenice

Na osnovi čl. 28 pravilnika o delovnih razmerjih železarne Jesenice dajemo naslednjo

OBJAVO

za delovno mesto v strojnem vzdrževanju plavž: **KLJUČAVNICAR NA PLAVŽU — AGLOMERACIJA**

4 prosta mesta

POGOJI:

Za objavljeno delovno mesto se zahteva PIŠ — poklic ključavničarja in 4 leta prakse na vzdrževanju.

Prijave z osnovnimi podatki in podatki o strokovnosti je v roku 8 dni poslati na kadroviski sektor Železarne Jesenice.

Prve tone jekla za streho

V mesecu maju je akcija za izgradnjo športno-kulturne hale na Jesenicah prišla v tako fazo, da se je lahko pristopilo h konkretnim dogovorom za gradnjo strehe. Tako je bilo domenjeno, da bo investitor gradnje podjetje Športmetal Jesenice (prej imenovano Zavod za vzdrževanje in gradnjo športnih objektov). Delavski svet tega podjetja je sklenil, da njihovo podjetje lahko prevzame investitorstvo, vendar le do višine zbranih oz. zagotavljenih sredstev za gradnjo hale, ker samo podjetje nima toliko sredstev.

Takoj zatem so se pričeli dokončni razgovori s podjetjem Metalna Maribor, ki je edini primerni graditelj takih konstrukcij kot je streha jeniške hale. Podjetje Metalna je pred časom dalo ponudbo za izdelavo in postavitev konstrukcije strehe, vendar je bila cena izredno visoka. S sodelovanjem Železarn in z zagotovilom, ki ga je sprejel odbor za poslovno politiko Železarn, da bo Metalna imela prioriteto pri dobavi njenih letnih količin materiala v Železarni, je izdelala novo ugodnejšo ponudbo, kjer nudi za nabavo vsega materiala, transport, izdelavo in montažo konstrukcije, ceno 7,40 din na kg, kar znese približno 3.860.000 din. Poleg tega daje Metalna še dveletni kredit v višini 2.000.000 din.

Investitor je na osnovi te ponudbe sklenil pogodbo z Metalno. Ta je takoj tudi naročila material v Železarni. Konstrukcija strehe bo namreč izdelana iz varjenih pločevinastih nosilcev. Glavni nosilci bodo škatlastega preseka. Tako je Železarna glavni dobavitelj materiala, saj bo od skupne teoretične teže 523 ton, morala izdelati približno 500 ton debele pločevine.

Po pogodbi je postavila Metalna rok dobave materiala iz Železarn do 15. 7. 1970, pričetek montaže konstrukcije na igrišču 10. 9. 70. in dokončanje montaže konec novembra. Iz tega sledi, da se bo montaža zavlekla že v hokejsko sezono in da bo treba mnogo truda, da se ta rok skrajša. Ta trenutek pri tem lahko pomaga Železarna, ker bi s krajšim rokom izdelave materiala Metalni, skrajšala celotno gradnjo.

Trenutno v Železarni že izdelujejo material in mu vsi, ki vodijo to delo, dajejo prioriteto. Tako je bilo v jeklar-ni izdelanega in v valjarni bluming izvaljanega do 3. junija, že skoraj polovico potrebnega materiala, do 10. 6. pa bo izvaljan v celoti. Prav tako se že valja debela pločevina v valjarni 2400 in jo je bilo izdelane do 3. junija že 160 ton. Kaže, da bi z izrednim prizadevanjem še naprej, predvsem v valjarni 2400, lahko material v glavnem odpravili do 20. junija, kar bi pomenilo skrajšanje roka izgradnje za skoraj mesec dni.

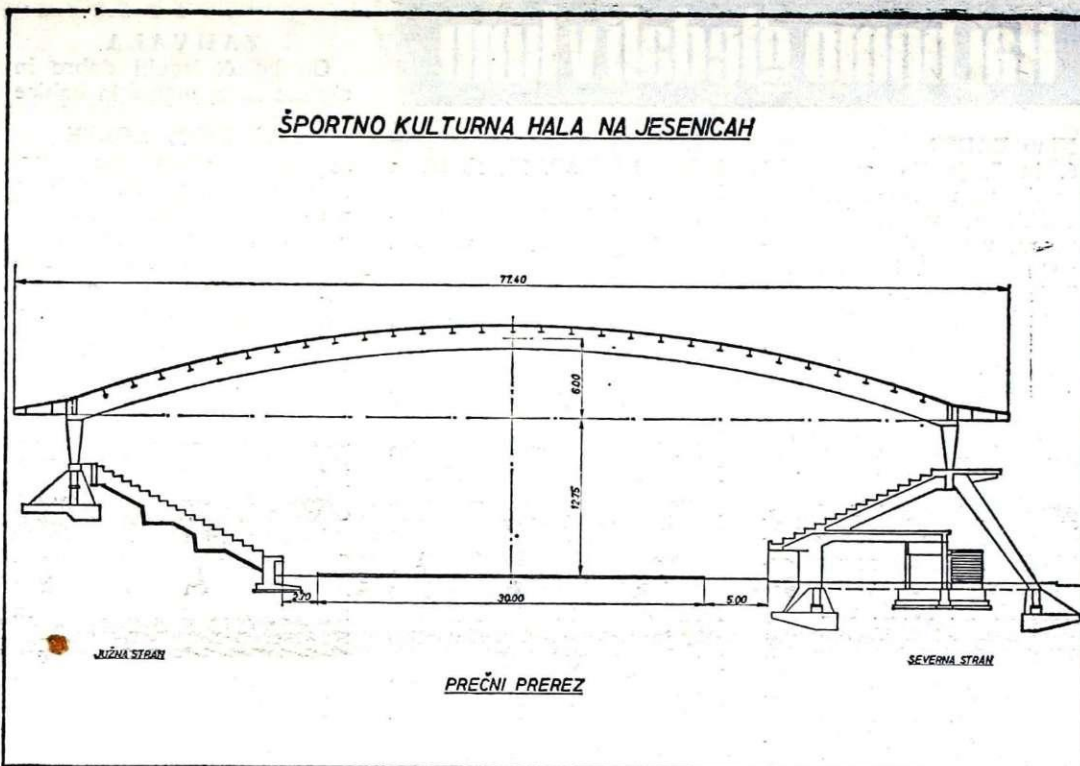
Iz vsega sledi, da so vsi pogoji, da bo letos drsališče pod streho. Kako bo izgledala ta streha, pa prikazuje skici in poleg njiju kratek opis.

Tehnični podatki za streho: GLAVNE DIMENZIJE:

dolžina strehe	78,0 m
širina strehe	77,4 m
dolžina glavnih nosilcev (lokov)	68,0 m
višina strehe	18,75 m

MATERIAL:

Jeklena konstrukcija (teoretična teža)	
— 7 kos. glavnih nosilcev (lokov)	326.985 kg
škatlastega prereza dolžine 68,0 m	
— 174 kos. strešnih nosilcev dolžine 12,49 m	109.132 kg
— 8 kos. krajnjih strešnih nosilcev dolžine 12,49 m	
	5.308 kg

- 24 kos. strešnih nosilcev na konzoli dolžine 12,99 m 15.919 kg
- 14 kos. konzol, dolžine 4,10 m 11.503 kg
- poprečno povezje v strehi 24.821 kg
- vzdolžno povezje v strehi 509 kg
- prečke — portal 4.523 kg
- dodatek 10.000 kg
- varilni material 10.000 kg
- obdelani vijaki, prednapeti vijaki in zakovice 4.660 kg
- SKUPAJ 523.360 kg**

Skoraj vsi nosilci so izdelani z pločevine, debeline od 6–50 mm, kvalitete St 52 Cb. Konstrukcija bo v glavnem varjena po posebnem postopku.

Prekritje strehe: Valovita aluminijasta pločevina, debeline 1 mm, v velikosti približno 6.000 m².

CENA:

Cena celotne strehe bo predvidoma 4.800.000 din, od tega približno 3.860.000 in jeklena konstrukcija, 600.000 din prekritje in 340.000 din ostali stroški.

inž. Emil Ažman

Izbiramo najboljšega športnika

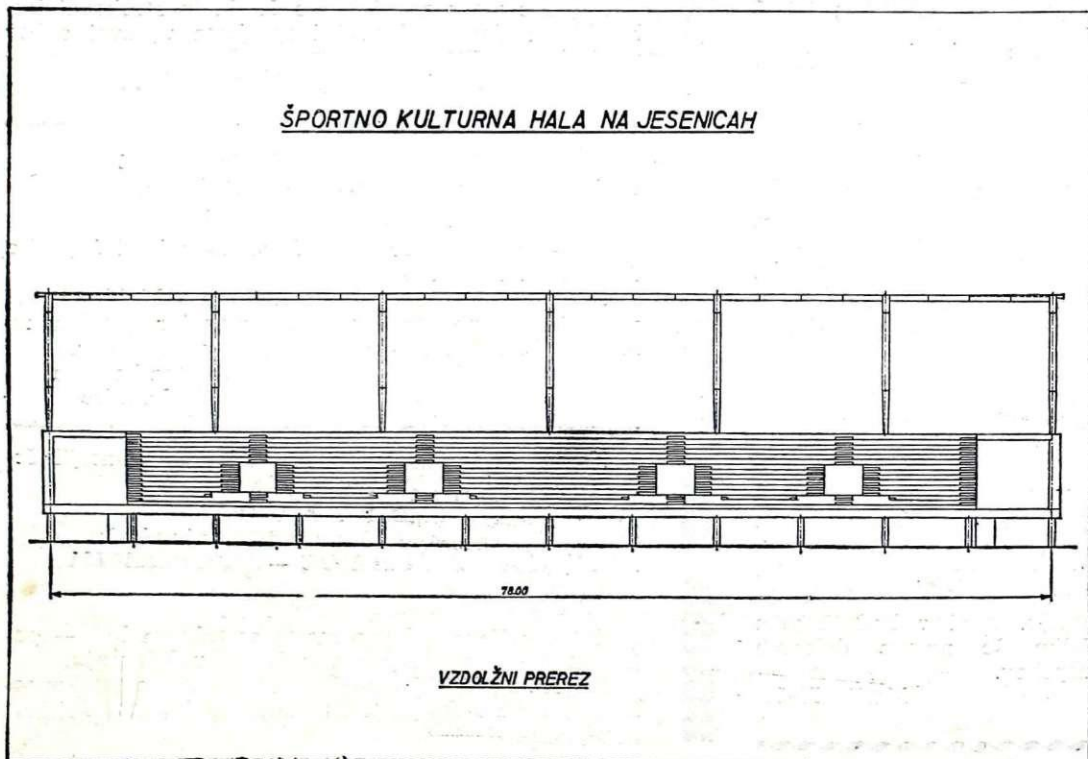
Čeprav smo akcijo izbira-nja najboljšega športnika in športne organizacije naše občine že zaključili, pa prireditve, na kateri bi objavili rezultate še ni bilo mogoče organizirati. V mesecu maju je bilo vrsto drugih prireditev, tako da bo zaključna prireditve šele 17. junija ob 19.30 v gledališču Tone Čufar.

Prav zato in pa da bi dali možnost še vsem zamudnikom, smo podaljšali rok za oddajo glasovalnega lističa do 15. junija. IZPOLNITE LISTIČ, SAJ BOSTE S TEM SODELOVALI TUDI PRI ZREBANJU. TRIJE IZMED

TISTI, KI BODO POSLALI ODGOVORE, BODO DOBILI PRAKTICNA DARILA.

Znani pa so tudi že izvajalci. Poleg športnikov in športnih delavcev, ki bodo odgovarjali na vprašanja, bodo sodelovali tudi pevka Ivanka Krašovec, z ansamblom Orion pa bo pel tudi Franci Rebernik. S svojo trobento se bo predstavil Franci Košir, ki bo tudi sicer poskrbel za humor. Naj omenim še to, da bo ob priliki prireditve izšla prva številka biltena odbora za gradnjo hale z vsemi podatki in ostalimi podrobnostmi o gradnji omenjenega objekta.

ŠPORTNO KULTURNA HALA NA JESENICAH

IME IN PRIIMEK ŠPORTNIKA:

-
-
-
-
-

IME ŠPORTNE ORGANIZACIJE:

-
-
-

MOJ NASLOV:

.....

Pri
nal
Z
sive
jem
nab
zna
isto
zdr
še
sive
vln
gro
Ust
loči
pro
in
nas
star
del
jo
ni
ličn
Vo
delj
zart
jati.